

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 44 (2227) 1992 SPALIS-OCTOBER 27

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

NUMERIO KAINA — \$1.00

Nuo lopšio iki antkapio

Sveikata – didelis turtas. Gyvybė dar didesnis. Pastarosios praradimas mąstančiam žmogui kelia gyvenimo prasmės klausimą: kas to nori, kam iš to kokia nauda – kurį laiką pabūti ir išnykti?

IR ATSAKYMŲ nenorinčių ieškoti, ir jo ieškančių ar suradusių – visų vienodai žemiškasis kelias baigiasi prie antkapio akmenų, kuriuos puošiamo gėlėmis ir žvakutėmis. Ir puošiame, kad mylėjome artimuosius, kad juos prisimename ir jau nors tokiu būdu mėginame palaikyti netiesioginį ryšį. Bet iš tikrųjų tai daugiau iluzinis ryšys, nes kaipgi besikeičianti ir nykstanti medžiaga galėtų risti su gyvasties dar nepraradusiu žmogumi? Užtat pastarajam priėjus prie šitokio klausimo ir dar esančiam gyvųjų tarpe, yra skirtas laikas suvokti ir išsiaiškinti tikrųjų ryšių pobūdį. Judinant šitokį klausimą, gali kai kam atrodyti, kad tuo linkstama nukrypti į filosofines prielaidas ar religinių principų kėlimus. Tiesa, gyvenimo prasmės aiškinimai yra tų sričių vedamoji linija, bet klaidinga būtų manyti, kad jiniai teliečia išrinktuosius mąstytojus. Iš tikrųjų ji liečia visus – klausimo nesvarstymas neatpalaiduoja nuo dalyvavimo. Galima apie tai negalvoti, tą klausimą ignoruoti – vis tiek kiekvienas žmogus požiūriu atžvilgiu yra kokioje nors vienoje iš dviejų grupių: laikinumo ir amžinumo. O tai jau daug reiškia. Gyvos amžinybės žvilgsniu matuojant, jaučiama ir jūntama būtis: viskas, ką matome, ką turime ir dėl ko kovojame, pasisuka žmogaus dvasingumą stiprinančia linkme, pagal kurią dėliojami ir paprasčiausios naminės kasdienybės trupinėliai, ir dideli planai bei užmojai, įskaitant ir valstybinių sistemų kūrimą.

BESIRŪPINANT laisvę atgavusios tautos atgimimu, gal net skirtingai tą atgimimą suprantant ar apibūdinant, Vėlinių diena, kaip ir visos kitos reikšmingos dienos, nebeturėtų ilgiau būti vien tik tradicijų ir papročių kasmetinis pakartojimas. Nebeužtenka, kad paminkliniai akmenys kalbėtų tik apie buvusį gyvenimą ir garbingą praeitį. Reikia išmokyti kitaip klausytis, išgirsti nuorodas apie veiksmus, kuriančius tvirtesnę žmogų, o tuo pačiu ir tvirtesnę tautą. Vėlinės turi tapti paradimu per daug neprisirišti prie neaprepiamų gėrybių bei perdoto mąstymo apie ekonomines problemas, nes tikrai būtina žvelgti į žmogaus vertės atstatymą, jo suradimą komunizmo griuvėsiuose ir išvedimą į dvasinį išlaisvinimą. Vėlinių žvakučių mirgėjimas prie antkapio mums turi padėti pamatyti savyje daugiau, negu esame įpratę matyti. Šitokio dvasinio proveržio labai reikia daugeliui, bet ypač tiems, kurie okupacijų priespaudoje buvo mokyti į gyvenimą žiūrėti tik nuo lopšio iki antkapio. Išėjimo ne vienam užkliūva tautos susiskaldymas kuriant naują Lietuvą. Negeras tai reiškiny, bet būdingas daugeliui šalių, kuriose griuvo komunistinė vienybė. Tas kitokių politinių takų ieškojimas jau nebūtų tokia atri blogybė, jei tai derintųsi su ryžtu pakelti skaudžiai suklydusį žmogų, temantį tik savo suklupimo vietą ir ją ginantį kaip vienintelį turtą. Tai tylus ir nepakartojamas praradimas. Dvasinė sveikata ir gyvybė tautai turi lemti reikšmės valstybei tvarkant socialinius, ekonominius reikalus, nors šitoji tiesa politikuose dažnai tyčia slepiama, kad klystėliuose atrodytų, jog gerai ir patogūs kėlimai yra tas pats, kas geros mokyklos. Č.S.

KANADOS ĮVYKIAI

Lošimo namai Windsore

Ontario premjero Bob Rae Naujųjų demokratų partijos socialistinė vyriausybė turi didelių finansinių problemų su šios provincijos biudžetų reikšmingais deficitais. Finansų ministras Floyd Laughren, ieškodamas papildomų pajamų, balandžio 30 d. paskelbė 1992-93 m. biudžetą pranešė planuojamą lošimo namų atidarymą. Jo kolegė Marilyn Churley, ministrė vartotojų reikalams, spalio 7 d. pateikė konkretesnių žinių. Pirmieji lošimo namai Ontario provincijoje bus atidaryti 1993 m. beveik 200.000 gyventojų turinčiame Windsorio mieste, kuris yra JAV pasienyje prie Detroito upės, apie 300 km į pietvakarius nuo Toronto. Kitoje tos upės pusėje – milijoninis JAV automobilių pramonės centras Detroitas.

Pirmuosius lošimo namus norėjo gauti du mažesni Ontario miestai JAV pasienyje – Sault Ste. Marie ir Niagara Falls. Pasak ministrės M. Churley, Windsoras buvo pasirinktas dėl to, kad jis lengvai pasiekiamas milijonams Mičigano ir Ontario gyventojų. Iš Toronto Windsoran automobilių galima nuvažiuoti per tris valandas. Windsorio verslininkams reikia finansinės paramos dėl jo gyventojų Detroito perkamo benzino bei kitų reikmenų, kurie ten gerokai pigesni. Tos paramos tikimasi susi-

laupti iš amerikiečių, Windsoran atliotų lošimo namų.

Vartotojų reikalus tvarkanti ministrė M. Churley betgi pabrėžia, kad pirmieji lošimo namai Windsorio bus tik bandomojo pobūdžio. Pirmiausia reikės nustatyti tokių namų dydį, lošimų būdus, administracinius reikalus, gausiamas pajamas. Nenorima, kad dėl jų nukentėtų "Raceway" vykstančios arklių lenktynės, sutelkiančios apie 70 milijonų dolerių per metus. Taip pat reikia palikti pakankamai lėšų bingo žaidimams bei kitiems labdaros pobūdžio renginiams.

Šiuo metu galvojama apie mažesnius europietiško stiliaus lošimo namus, atsisakant tokių milžinų, kokie yra išaugę dabartiniam JAV Las Vegas mieste. Reikės ieškoti būdų, apsaugančių Ontario lošimo namus nuo organizuotų nusikaltėlių antplūdžio ir jų pastangų juos perimti savo kontrolei. Išsprędus visas problemas, 50-60 nuolatinių lošimo namų galėtų būti atidaryta įvairiose Ontario vietovėse.

Lošimų namų atidarymas finansiniams valdžios reikalams nėra visiškai nauja išmonė Kanadoje. Jų, veikiančių visą laiką ar tik pasikartojančiomis progomis, jau turi Britų Kolumbija, Alberta, Saskačevanas, Manitoba ir Jukonas. Ne-

(Nukelta į 9-tą psl.)

VĖLINIŲ PROGA MŪSŲ ATMINTYJE ATGYJA MIRUSIŲ PASAULIS, YPAČ TŲ, KURIE IŠKELIAVO PER SIBIRINIS KANČIAS. Šioje nuotraukoje – žemė iš Sibiro nuo lietuvių kapų prie arkikatedros – bazilikos Vilniuje, atgabenta ekspedicijos 1988 metais. Gėlės ir žvakės – tautiečių pagarbos ir maldos ženklai mirusiems. Nuotr. K. Sverio

Po Baltijos dangumi

Prancūzijos Švietimo ir kultūros ministerija, talkinama atitinkamų Baltijos valstybių ministerijų, surengė Paryžiuje ir kitose vietovėse baltiečių kultūros pusmetį. Prancūzų spauda parodė gyvą domesį ne tik kultūriniam baltiečių gyvenimui, bet ir politiniam ryšium su Lenkijos premjerės atsilankymu Paryžiuje

Iki šiol Prancūzijos spaudoje pasirodydavo tikrai protarpiais informaciniai straipsniai apie Baltijos valstybes tam tikromis progomis. Pastaruoju metu iškilo plataus masto užmojis – kultūrinio ir visuomeninio pobūdžio žygis, siekiantis supažindinti plačiąją visuomenę su Estijos, Latvijos ir Lietuvos kultūrinio bei visuomeninio gyvenimu. Taip atrodo visa programa pavarčius katalogą "Saison balte" ir Prancūzijos Švietimo bei kultūros ministerio Jack Lang kvietimą.

Atgarsiai spaudoje

Prancūzų spauda į tą renginį pažvelgė platesniu mastu – įjungė jį į Prancūzijos užmojų susipažinti su Vidurio ir Rytų Europos kultūros laimėjimais. Antai "Le Quotidien de Paris" 1992.X.3-4 rašė, kad tai Švietimo bei kultūros ministerijos renginys, siekiantis sustiprinti kultūrinius ryšius su Rytų Europa. Tam tikslui numatytas Paryžiuje Europos tarybos narių posėdis spalio 15-16 dienomis.

Pasak minėto dienraščio, mintis surengti "Baltiečių sezoną" kilusi 1991 m., dar prieš jų nepriklausomybės atgavimą (Lietuvos nepriklausomybės atstatymas buvo paskelbtas 1990 m. kovo 11 d., Red.). Šiuo renginiu esą norima atskleisti prancūzų visuomenei Lietuvos, Latvijos ir Estijos kultūrinius lobius, taip ilgainiui slėptus sovietinės valdžios.

Minėtame plataus masto renginyje prancūzų visuomenė, pasak laikraščio, matysianti 40 metų apraiškų iš įvairių sričių. Be to, numatytas seminaras "La grande Europe a Paris" (Didžioji Europa Paryžiuje), kuriame Europos švietimo liai aptars autorių teises ir kitus savo rūpesčius.

Numatyta ir speciali programa "Courant d'Est" (Europos srovė), kurios dėka 80 įvairių meno šakų atstovų galės gyventi du mėnesius Prancūzijoje ir susipažinti su jos kultūrinio gyvenimu. Atstovai bus parinkti iš 14 Vidurio bei Rytų Europos valstybių: Albanijos, Armėnijos, Bulgarijos, Estijos, Gruzijos, Vengrijos, Lietuvos, Latvijos, Uzbekistano, Lenkijos, Rumunijos, Rusijos, Čekoslovakijos ir Ukrainos.

Puošnus katalogas

"Baltiečių sezono" renginiai susilaukė puošnaus katalogo – programos. Šis 28 psl. leidinys išspausdintas ant storoko mėlynos popieriaus baltom raidėm su atitinkamomis iliustracijom. Viršelyje – langas į Baltijos padangę. Trečiame puslapyje – Prancūzijos Švietimo bei kultūros ministerio Jack Lang'o įvadinis žodis, kviečiantis susipažinti su kultūromis šalių, kurios buvo nutildytos 50 metų. Tolimesniuose puslapiuose – trumpa informacija apie kiekvieną renginį.

Pabaigoje sužymėtos renginių pavardės – "L'equipe de la Saison balte". Pirmoje vietoje įrašyta Ugnė Karvelis (Karvelytė, Red.) kaip vyriausios vadovės "Commissaire general". Šalia jos – dar dešimt prancūziškų pavardžių. Be to, sužymėta labai ilga eilė organizacijų bei institucijų, talkinusių šiam milžiniškam renginiui.

Savo masto platumu tai istorinis renginys, bene pirmas Baltijos valstybių istorijoje. Jį įgalino tiksliai valstybinė Prancūzijos parama, atėjusi per Švietimo bei kultūros ministerį Jack Lang'ą. Tuo būdu Prancūzija pirmoji parodė tokio masto domesį baltiečių kultūrai, kartu stiprindama savo

įtaką ir visos Europos kultūrai.

Baltijos žydai

"Baltiečių sezono" renginiuose išskirtinė vieta buvo duota Baltijos valstybių žydams. Jų renginys pavadintas: "Baltiečių judaizmo atminimas – žvilgsnis praeitin ir dabartin". Jis apėmė dokumentinių nuotraukų parodą ir vietinės Paryžiaus žydų bendruomenės koncertą.

"Le Quotidien de Paris" šiam renginiui paskyrė specialią skiltį "Baltiečių judaizmas – išnykęs pasaulis". Korespondentas Philippe de Saint-Cheron rašo, kad ta nuotraukų paroda pirmą kartą Prancūzijai atskleidžia unikalią rinkinį pašto atvirukų, sutelktą Gerard'o Silvain'o per 50 metų. Pastarosios esąs autorius leidinio "Images des traditions juives" (Žydų tradicijų vaizdai). Jo sutelkti dokumentai bei komentarai yra stulbinantys: jie rodo visai dingusį pasaulį, Vilniaus miestą – "Lietuvos Jeruzalę", Kauną, Latvijos Rygą, kur 1930 m. gyveno 43,672 žydai, t.y. 47% Latvijos žydų. Iš viso Baltijos šalyse sunaikinta per 200,000 žydų.

Pasak minėto laikraščio, po 50 metų fotografas Victor Wolf Bregstein grįžo Lietuvon į savo miestą Panemunę ieškoti savo artimųjų pėdsakų, bet, deja, nieko nerado, nes visi buvo išžudyti.

Su Lenkijos premjere

"Le Figaro" 1992.X.7 išspausdino pokalbį su Lenkijos premjere Hanna Suchocka prieš jos kelionę į Belgijos Briuselį, kur posėdžiauja Europos bendruomenės taryba. Premjerė pareiškė, kad Lenkija nori tapti Europos bendruomenės

TELEFAKSU IŠ VILNIAUS

Savaitė Lietuvoje

Tarptautinio valiutos fondo (TVF) direktorių taryba Vašingtone patvirtino Lietuvos vyriausybės ekonominės politikos memorandumą – Lietuvos ekonomikos politikos programą. Kai kurių direktorių nuomone, ji geresnė už Latvijos ir Estijos programas. Ateityje ji netgi "galėtų būti Rusijos reformų modeliu". TVF pritarimas praplečia Lietuvos sąlygas skolintis, užtikrina didesnę neatlyginamą humanitarinę pagalbą. Pirmoji jos dalis – 82 JAV dolerių iš TVF. Po teigiamo nutarimo apie 60 mln. JAV dolerių paskolą kalba Pasaulio bankas.

Tarptautinių ekonominių santykių ministerio Vytenio Aleškaičio teigimu, "nesitikiame tokios nepaprastai sparčios įvykių raidos". (Lietuva įstojimu į TVF pradėjo rūpintis pernai vasarą; jos pastangas labai palaikė Skandinavijos šalys). Dabar A. Abišalos vyriausybės laukia sunkus ir labai atsakingas darbas – greitai nustatyti, kur tuos pinigus panaudoti.

Lietuvoje – pirmojoje iš Baltijos valstybių – lankėsi du Europos tarybos (ET) nariai: politinio direktoriato direktorius H. P. Fureris ir patarėjas J. L. Laurensas. Norėdami susipažinti su Lietuvos padėtimi, svečiai dalyvavo spaudos konferencijoje, susitiko su deputatais, partijų atstovais, svarstė, "ką galima padaryti, pagreitinant pilnateisę Lietuvos narystę ET". Jų nuomone po rinkimų Lietuvoje "bus visiškai įgyvendinta parlamentinė demokratija", pripažino, kad žmogaus teisių srityje daug kas padaryta, tačiau turi būti padaryta dar daugiau".

Sutartis su Gudija. Lietuvos respublikos teisingumo ministerio pareigas einantis Zeno-

nas Juknevičius su Gudijos teisingumo ministru Leonidu Daščiuku pasirašė sutartį dėl teisinės pagalbos, teisinių santykių civilinėse šeimose ir baudžiamosiose bylose. Po Rusijos tai antroji valstybė, su kuria pasirašytas toks dokumentas. Ateityje panašios sutartys numatomos pasirašyti su Estija bei Latvija. Sutartimi nustatomos Lietuvos bei Gudijos teisininkų, prokuratūros darbuotojų veiklos galimybės šių šalių piliečių atžvilgiu. (Nuo šiol nusikaltusiam Lietuvoje nelengva bus pasiųsti Gudijoje ir atvirkščiai). Sutartis įsigalios po Lietuvos AT ratifikavimo.

Kai kurios įmonės už pristatomus įsigijimo punktus pie-ną, gyvulius neatsiskaitė nė už rugpjūčio mėn. Po patikrinimo paaiškėjo, kad daugelis įmonių turi lėšų, užsienio valiutos; savo vadovams, darbuotojams išmoka 10-15 kartų didesnius atlyginimus negu gauna žemdirbiai. Apsvarsčiusi padėtį, žemės ūkio ministerijos kolegija perspėjo įmonių vadovus griežtai laikytis finansinės drausmės, kitu atveju numatė svarstyti, ar vadovai tinkami, be to, numatė siūlyti vyriausybei priimti nutarimą dėl esminio baudų padidinimo už finansinės drausmės nesilaikymą.

Naftos produktų kainos. Vyriausybės spalio 19 d. nutarimu už naftos toną vidutiniškai reikės mokėti 125 dol. Todėl Mažeikių naftos perdirbimo įmonės parduodamų naftos produktų didmeninės kainos padidėja 1,9 karto. Benzino A-76 tona kainuos 79800 talonų, etiliuoto ir neetiliuoto benzino A-92-91000, dyzelinių degalų – 65175 talonus. Parduodamų visiems vairuotojams naftos produktų atkainis – 2400 talonų už toną. A. L.

nare, bet tai būsiąs ilgas procesas. Šiuo metu Lenkija, Benelux pavyzdžiui, siekianti sudaryti ekonominę vienetą iš Lenkijos, Vengrijos ir Čekoslovakijos – Visgrad, bet susiduria su kliūtimis – yra nesutarimų tarp Čekijos ir Vengrijos dėl Slovakijos, kur gyvena gana gausi vengrų mažuma. Čekai turi problemų su Slovakija skirtybose.

Premjerė, paklausta, ar ateityje Slovakijos neužgoš Ukraina, atsakė tokio pavojaus nesą. Su Ukraina Lenkija norinti palaikyti geriausius santykius, nes tai esanti nepaprastai svarbi valstybė.

Laikraščio atstovas pasiteiravo ir apie Lenkijos santykius su Lietuva:

— Lietuvos spauda po jos premjero Abišalos apsilankymo Lenkijoje patyrė, kad jis buvo "džentelmenas", o Lenkijos premjerė "žavi". Jūs pa-

Lenkijos premjerė HANNA SU-CHOCKA pokalbyje su prancūzų dienraščiu "Le Figaro"

reikėte, kad tas apsilankymas yra "žingsnis priekin". Ką jis iš tikrųjų reiškia, jeigu Lenkijos-Lietuvos sutartis tebėra užsienio reikalų ministerių staliuose?

(Nukelta į 6-tą psl.)

Šiame numeryje:

- Nuo lopšio iki antkapio
- Vėlinės ragina per daug neprisirišti prie medžiaginių vertybių
- Po Baltijos dangumi
- Baltiečių kultūros pusmetis Prancūzijoje
- Priekaištai ir faktai
- Lenkų kaltinimai nesiderina su tikrove
- Lietuvos aviacija – "Lithuanian Airlines"
- Amerikos lietuvių aviacijos mechaniko išpužiai
- Generolas Juodišius – Sibiro kankinys
- Jo šimtąjį gimtadienį minint
- Išniekintoje gentainių žemėje
- Dabartinis Rytprūsų kraštas
- Nugalėti blogi gerumu
- Palaimintojo arkivyskupo Jurgio Matulaitičio užrašai
- Atgaivinta Akademijs Lietuvoje
- Pokalbis su Lietuvos katalikų mokslo akademijos pirmininku

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. (416) 275-4672. FAX (416) 275-1336.

Canada Post Canadian Publications Mail Sales Product Agreement nr.1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, J. Andrusis, Vyt. Balčiūnas, Č. Senkevičius. Metinė prenumerata – \$35, pusmetinė – \$20, mėmė – \$40, garbės – \$50 (Amerikoje – JAV dol.) oro paštu – \$110. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamas nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuostatais. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st a. 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: (416) 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Subscriptions: regular \$35.00, supporter \$40.00, honorary \$50.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada.

RELIGINIAME GYVENIME

Vatikano radijo lietuviškų laidų laikas nuo rugsėjo 27 pasikeitė. Vakarinės programos dabar prasideda 20.30 v. Lietuvos laiku ir kartojamos rytais 6.40 v. Ant-radiniai, ketvirtadieniais ir šeštadieniais šios laidos trunka pusvalandį. Pirmadieniais, trečiadieniais, penktadieniais ir sekmadieniais – 15 minučių. Tiek vakare, tiek ir ryte laidos girdimos 49 ir 41 metro bangomis arba 6185 ir 7365 kHz dažniu. Lietuviškų Mišių galite klausytis sekmadieniais – 10.45 v. Lietuvos laiku 31 ir 19 metrų bangomis arba 9.755 ir 15.120 dažniu.

Krikščioniškųjų nuostatų ir idėjų paniekinimai, šalia visos eilės plintančių kitų negeročių, pasinaudojant įstatymų bei potvarkių netobulumu, skaudžiai paliečia Lietuvą. Įvairūs verslininkai bei tautos demoralizavimo siekiantys asmenys leidžia erotinio – pornografinio pobūdžio leidinius, šiurkščiai pažeidami teisės normas bei spausdinimo taisykles. Tuo reikalu bendrą pareiškimą paskelbė Lietuvos Vyskupų konferencijos pavedimu vysk. Sigitas Tamkevičius. Spaudos konferencijos valdybos virš. Šviedrys Vi-pertas ir Lietuvos gydytojų sąj. pirm. Alis Baublys. Jie kviečia Lietuvos valdžią kuo skubiau priimti teisinius aktus, užkertančius kelią amoralinių nuostatų skleidimui ir numatančius administracinę atsakomybę už jų nepaisymą.

Katalikiška pradinė mokykla iškilmingai atidaryta rugsėjo 1 d. Marijampolėje. Joje mokosi 36 vaikai. Vedėja Lina Daugėlienė. Vilkaviškio vyskupas J. Žemaitis, MIC, po pašventinimo iškilmių kreipėsi į tėvus: "Jei jūsų vaikai įpras sudėti rankas maldai, išmoks daryti gerus darbus, jums nereikės baimintis, kad jie nueis blogais keliais".

Vilniaus arkivyskupijos kunigų susitikime dalyvavo svečias iš Prancūzijos, Šv. Rašo specialistas, Suaugusiųjų katechezės mokyklos vadovas prof. kun. Jacques Bernard. Kalbėdamas jis paminėjo poveikį, kurį žmonės daro mokslo ir K. Bendrijos teiginių nesutapimas pasaulio prasmės klausimu. Taipgi paminėjo problemas, kad visuomenė kultūros srityje perėmė K. Bendrijos darbą, kad atsiradęs savotiškas kultūrinis persekiojimas, kad gamtotyrininkai ėmė reliatyvinti mokslą. Katechezė turinti vesti žmogų Kristaus link. Svečias nurodė šio kelio pakopas.

Pax Romana atstovai Luiza ir Edvardas Kiršneriai iš JAV-bių viešėjo Kaune ir rugsėjo 3 d. "Caritas" federacijos centre susitiko su studentais ateitininkais, kuriems papasakojo apie Pax Romana atsiradimą ir veiklą. Dalyvavo apie 30 studentų. Rugsėjo 4 d. L. ir E. Kiršneriai bei ateitininkų delegaciją priėmė kardinolas V. Sladkevičius. Prisimintina, kad aktyviausi šios organizacijos iniciatoriai buvo lietuviai ateitininkai. 1938-39 m. organizacijai vadovavo dr. E. Kiršneris. Pirmininkais taipgi yra buvę dr. Vyt. P. Vy-gantas, dr. J. Pikūnas; vicepirmininku dr. P. Dielininkaitis.

Vyskupo M. Valančiaus blaivystės sąjūdžio moterų grupė rugsėjo 4 d. pradėjo 40 dienų žygį aplink Lietuvą, nešinosi Šv. Mergelės Marijos statulą. Žygio intencija – prašyti "Viešpatį iš-tvermės ir vienybės sunkių Lie-tuvai laikų". Taipgi pabrėžiama, kad prieš rinkimus iškilęs pavojus, jog į seimą gali pakliūti daug tik savo asmenine gerove bei partijomis besirūpinančių asmenų. Šiuo žygiu parodoma, kad vėl atėjus laikas kreiptis į Mariją prašant pagalbos.

Kauno arkivyskupijos tikybos mokytojų konferencijoje rugsėjo 5 d. dalyvavo apie 150 mokytojų. Vysk. S. Tamkevičius pažymėjo, kad katechetai greta kunigų yra pagrindiniai K. Bendrijos ugdytojai. Kun. V. Vaičiūnas informavo apie kunų darbo tvarką šiais metais. Kauno kultūros ir švietimo skyriaus inspektorius P. Martinaitis aptarė teisinę tikybos ir etikos mokymo pusę. Katechetai taipgi susitiko su jaunimo organizacijų atstovais, kurie siūlė savo talką mokyklose.

Šv. Mergelės Marijos Gimimo atleidų baigiamoji diena įvyko rugsėjo 13 d. Šiluvoje. Dalyvavo kardinolas V. Sladkevičius, vyspai, AT pirmininkas V. Landsbergis, Aukščiausiosios tarybos bei vyriausybės atstovai ir apie 15000 tikinčiųjų. Kalbėdamas kardinolas pabrėžė, kad Lietuvoje vyrauja per daug "pesimistinės nuotaikos, kurioms nėra pagrindo". Lietuvos laukianti geresnė dalis, bet yra būtina "klausyti Marijos priesako, daryti, ką liepia Sūnus".

Telšių moksleivius ir mokytojus, susirinkusius rugsėjo 1 d. į katedros aikštę išklausti Mišių, pasveikino vysk. A. Vaičius. Dalyvavo keli tūkstantčiai žmonių. Kunigų seminarijos dėstytojai ir klierikai rugsėjo 2 d. buvo nuvykę į Žemaičių Kalvariją ir čia meldėsi prie stebuklingojo paveiksl. Seminarijoje mokosi 87 klierikai, kurių rekolekcijoms rugsėjo 9-13 d.d. vadovavo mons. V. Kazlauskas.

A.a. Kaišiadorių vyskupo Juo-zapo Kuktos 50-sios mirties metinės buvo iškilmingai paminėtos jo gimtojoje parapijoje Kurk-luose 1992 m. spalio 3 d. Mišias koncelebravo dabartinis Kaišiadorių vyskupas J. Matulaitis su keliais kunigais. Pamokslą pasakė kun. Jonas Pilka iš Gelvo-nų, atskleisdamas Velionies nu-eitą kelią. Iš Kurklių parapijos yra kilę 15 kunigų. Gedulinėsse pamaldose dalyvavo daug tikinčiųjų. Po pamaldų pašventintas Velionies gimtinėje Trakiniuose atminimo kryžius. Iškilmėje dalyvavo ir kalbą pasakė AT na-rys, kandelitas į seimą Vidman-tas Žiemelis.

Šv. Elzbietos seserų kongrega-cijos kopyčia Kaune (Fredoje) pašventinta rugsėjo 22 d. Pašventinimo apeigas atliko Vilka-viškio vyskupijos kurijos kancele-ris kun. Juozas Pečiukonis. Jė-zuitų pakviestos iš Vokietijos, kongregacijos seserys Kaune įsi-kūrė 1924 m. Jos dirbo Vatikano nunciatūroje ir Šv. Luko ligoni-nėje. Sovietinė okupacija buvo viską išardžiusi. Šiuo metu belik-usios šešios kongregacijos se-serys. Priima kandidates į šią plačią pasaulyje žinomą vie-nuoliją.

Vokietijos vyskupų konferen-cijos delegatai – prel. Ernst Blokl ir dr. Hans-Willi Winden – rugsėjo 21-25 d.d. viešėjo Lietu-voje, aplankė Vilniaus, Kauno, Marijampolės katechetinius centrus, stebėjo tikybos pamoką "Versmės" vid. mokykloje, buvo nuvykę į Šiluvą ir Kryžių kalną. Susipažino su religinio gyvenimo ir katechezės būkle, papasakojo apie tikybos dėsty-mo sąlygas Vokietijoje ir pa-brėžė, kad darbu pozityviai užsi-rekomendavusios konfesijos – katalikai, evangelikai – jokių būdų nėra įstatymiškai lygina-mos su abejotinos vertės sekto-mis. Jėzuitų šventovėje Mišių metu prel. Blokl padėkojo lie-tuvių tautai už tikėjimo liudi-jimą Vakarams, palinkėjo Dievo palaimos valstybės atstatymo darbuose. Sutarta palaikyti ryšius, ir perduotas Vokietijos vyskupų konferencijai prašy-mas remti įvairias tikybos mo-kymo sritis konkrečia medžiaga.

Priekaištai ir faktai

Lenkų kaltinimai Lietuvai nesiderina su tikrove. Juos kursto komunistiniai saugumečiai

Lenkijos, Lietuvos ir išeivių lenkų spaudoje nesibaigia priekaištai dėl lenkų mažumos Lietuvoje skriaudimo ir jos persekiojimo. Faktai rodo, kad lenkai niekur neturi tokių palankių sąlygų savo kultūrai, švietimui ir tradicijoms plėtoti, kaip Lietuvoje.

Švietimas

Dar "gerais" laikais, kai lietuviai neturėjo teisės reikšti savo nuomonės, 1962 m. pedagoginiame Vilniaus institute, dabar jau universitete, buvo rengiami mokytojai lenkiškoms mokykloms. Pirmoji laida turėjo 28 absolventus, 1970 m. – 35, 1980 m. – 40, 1991 m. – 41.

Pagal statistikos departamento duomenis, 1991-1992 m. Lietuvoje veikė 126 lenkiškos mokyklos: 47 vidurinės, 48 de-vynmetės ir 30 pradinė, neskaitant vaikų darželių, kuriuose šiais metais buvo 2732 vaikai. Iš lankančių tas lenkiškas mokyklas 12.611 mokinių 7.656, t.y. 62,6%, yra iš Rytų Lietuvos. Pastaruoju metu lenkiškas mokyklas papildė rusų vaikai. Mišrių šeimų dauguma savo vaikus siunčia į lietuviškas mokyklas "Pozicija" 1992 m. nr. 31).

Rytų Lietuvos srityje 1991 m. buvo 13 rusų mokyklų, 5 lietuvių-lenkų, 39 rusų-lenkų ir 21 lietuvių-rusų-lenkų.

Vilniuje 1991 m. įsteigtas lenkų universitetas. Be to, lenkai norintys studijuoti kitose Lietuvos aukštesniosiose mokyklose, gali laikyti stojamuosius egzaminus savo gimtąja kalba.

"Polonija" kaltina

Laikraštis "Voruta" 1992 m. rugsėjo 23 d. Dano Kaukėno straipsnyje "Jeigu padėsime, atsities" rašo:

"Oficialus Lenkijos ambasadorius Lietuvoje J. Vidackio pareiškimas, jog lenkai, kurie dabar čia, Pietryčių Lietuvoje, niekad iš Lenkijos nebuvo išvažiavę. Tai Lenkija išvažiavo iš čia..." Nėra netikėtumas,

Pagerbiant Zarasuose 1919 m. žuvusius karius kovose su bolševikais – lietuvius, latvius, lenkus. Kalba Lenkijos kariuomenės plk. M. Piter 1992.VIII.29 Nuotr. "Kurier Wilenski"

MIRTIES PRISIMINIMAS

Su ilgesiu ir meile prisimenu savo brangų vyrą

a.a. JULIŲ BUDNIKĄ,

atsiskyrusį su šiuo pasauliu prieš 15 metų spalio 29 dieną.

Joana Budnikienė

A+ A

FELIKSUI KASPERAVIČIUI mirus,

jo žmonai BIRUTEI, seseriai ONUTEI KASPERAVIČIUTEI Lietuvoje, vaikams su šeimomis bei visiems artimiesiems reiškiamo giliai užuojautą ir kartu liūdime –

Marija ir Leonas Garbačauskai

A+ A

FELIKSUI KASPERAVIČIUI mirus,

jo žmoną BIRUTĘ, dukras – DAIVĄ, ALDONĄ, sūnus – ARŪNĄ ir TOMĄ bei jų šeimas, sesutę ONUTĘ Lietuvoje bei kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame –

O. ir J. Macijauskai
A. A. Masioniai
M. Bernotienė
A. Kanapka
E. Tribinevičienė

STEPAS VARANKA

Lygiateisiai piliečiai

Lenkų mažuma Lietuvoje turi tas pačias teises, kaip ir visi Lietuvos piliečiai. Tiesą pasakius, ji turi ir privilegijų. Ne taip, kaip lietuviai Lenkijoje.

Prie Lietuvos lenkų sąjungos veikia 15-17 kitų organizacijų, klubų, fondų, būrelių net ir buvusių kariškių bei AK (Armijos Krajovos) skyrius, kovojęs prieš lietuvių savisaugos dalinius ir policiją. Lenkai Lietuvoje turi savo spaudą, radijo valandėles, televiziją, mokyklas, bibliotekas, teatrą, ansamblius, chorų, šventoves, savo atstovų valdžioje, savivaldybėje.

Privatizacijos proga lenkai Lietuvoje jau įsigijo per 300 firmų, sudarė keletą lenkų-lietuvių bendrovių. Į artėjančio seimo rinkimus pateikė 25 savo kandidatus, jų tarpe lietuviams nepalankų lenkų sąjungos Lietuvoje laikraščio "Nasza gazeta" redaktorių Arturą Ploksztą, kuris sąraše užima trečią vietą.

Bendri minėjimai

Jeigu Lietuvos lenkai būtų engiami, ar galėtų vykti iškilmingi pagerbimai lenkų "Armijos Krajovos" žuvusių karių, kurie kovojo prieš lietuvių administraciją Vilniaus krašte? Toks jų pagerbimas įvyko 1990 m. liepos mėnesį Kriauciūnuose, Buividiškių apylinkėje. Pagerbime dalyvavo Lenkijos konsulas Lietuvoje J. Kittlinskis, "Armijos Krajovos" Vilniaus krašte vado generolo A. Krzyzanovskio Vilko duktė Olga, Lenkijos seimo vicemarsalka, Lietuvos pamatų ardytojai – A. Brodovskis, I. Tichonovičius ir kiti.

1992 m. rugpjūčio 29 d. Vilniaus arkikatedroje buvo minima Kazimiero Jogailaičio 500 metų mirties sukaktis. Pamaldos buvo laikomos lenkų kalba. Vargonais grojo iš Lenkijos Lietuvoje viešintis žymus lenkų muzikas-kompozitorius prof. Romualdas Tvardovskis, kuris yra kilęs iš Vilniaus. Sudirigo pas prof. Julijų Juzeliūną. Svečias pasakė: "Vilnius, tai mano didžiausias turtas".

Antras bendras lietuvių-lenkų minėjimas įvyko rugpjūčio mėnesį. Tai buvo 1919 m. kovose su bolševikais Zarasų apylinkėse ir kitur žuvusių lietuvių, lenkų ir latvių savanorių bei kitų karių pagerbimas. Iškilmės vyko Nepriklausomybės aikštėje, kurioje plevėavo Lietuvos, Lenkijos ir Latvijos vėliavos. Prie jų stovėjo tų valstybių kariuomenės garbės daliniai. Lietuvai atstovavo ir kalbas pasakė Lietuvos krašto apsaugos ministeris Audrius Butkevičius ir savanorių štabo viršininkas Jonas Gečas. Lenkijai atstovavo plk. Mieczysław Piter, Latvijai – štabo šefas Janis Kaminskis. Zarasų rajonui atstovavo Pranas Gaidamavičius. Savanorių dalinių priesaiką priėmė ministeris A. Butkevičius. Po priesaikos dalinius palaimino vietinės parapijos klebonas kun. Vytautas Kapočius.

Kapinėse, kur palaidoti žuvę kariai, buvo padėti vainikai. Po to trijų valstybių delegacijų atstovai nuvyko prie Dauguvos upės ir paleido tris vainikus su uždegtom žvakėmis. Pavarė prie Zarasų ežero įvyko bendras svečių ir kariškių pobūvis bei vakariene.

Rasų kapinėse

Vilniuje 1992 m. rugpjūčio 15 d. įvyko pirmas Lietuvos savanorių suvažiavimas. Atvyko delegacijos iš visos Lietuvos. Tuo metu Lietuvoje lankėsi Lenkijos kariuomenės delegacija, kuri bendrai su Lietuvos kariuomenės garbės kuopa nuvyko į naujas Rasų kapines ir ten ant lietuvių ir lenkų karių kapų padėjo vainikus. Lenkijos ambasados pareigūnai taip pat padėjo vainikus prie Pilsudskio širdies ir jo motinos kapo. Iškilmėse dalyvavo ir Lenkijos senatorius Stefan Sniezko.

Tą pačią dieną Lenkijos ambasadoje ambasadorius Jan Vidackis, įteikdamas buvusiems lenkų kariams medalius, kurie dalyvavo Lenkijos-Vokietijos kare, pareiškė, kad rugpjūčio 15 būtų paskelbta Lenkijos kariuomenės diena.

Taigi kur lenkai mato jų engimą Lietuvoje?

Lenkijos ir Lietuvos kariai Rasų kapinėse Vilniuje 1992.VIII.15 padėjo vainikus prie žuvusių lenkų ir lietuvių karių kapų Nuotr. "Kurier Wilenski"

A+ A
FELIKSUI KASPERAVIČIUI

mirus,

žmonai BIRUTEI, sūnums – ARŪNUI ir TOMUI, dukroms – DAIVAI ir ALDONAI bei jų šeimoms, seseriai ONAI Lietuvoje, visai giminei reiškiamo giliai užuojautą ir kartu liūdime –

Pr. M. Juozaičiai
M. Laurinavičienė
P. Norušienė
A. B. Vitkai
M. Gudielienė

MYLIMAI MAMYTEI

A+ A
ONAI ŠIMILEVIČIENEI
Punsko parapijoje mirus,

jos dukras – DANUTĘ KEKIENĘ ir ONUTĘ SANDIENĘ bei jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime –

K. J. Rudaičiai	O. A. Dziemionai
J. J. Kamaičiai	A. V. Apanavičiai
T. P. Kareckai	B. F. Ankušavičiai
B. Rukšėnienė	G. B. Juodeliai
B. Kriauciūnienė	D. B. Mačiai
A. Žukauskienė	B. S. Prakapai

Ateikite, mano Tėvo palaimintieji, –
sako Viešpats, –
paveldėkite nuo pasaulio sukūrimo
jums paruoštą karalystę.

Mt.25,34

A+ A
KAZIMIERAS ČIKOTAS

Gyveno Delran, New Jersey. Aukščiausias pakvietė jį į amžinąjį poilsį 1992 m. spalio 5 d., 9.15 val. vakaro, sulaukęs 86 m. amžiaus. Gimė Lietuvoje, Veiverių valsčiuje, Belevičių kaime. Amerikoje išgyveno 43 metus.

Giliame liūdesyje liko žmona Bronė, sūnus Bronius ir dukros – Zinaida, Marija ir Julija su šeimomis, 12 vaikaičių, du provaikaičiai ir daug giminių Amerikoje bei Lietuvoje.

Mišios buvo aukojamos spalio 12 d., Šv. Andriejaus šventovėje, Filadelfijoje.

Nuliūdę – žmona, sūnus ir dukros su šeimomis

PADĖKA

1992 m. sausio 17 d. automobilio nelaimėje tragiškai žuvo mylimas vyras, tėvelis, sūnus ir brolis

A+ A
GINTAUTAS BERIUS
(BERESNEVIČIUS).

Nuoširdžiai dėkojame abiejų parapijų kunigams už atnašautas Mišias Priskėlimo parapijos šventovėje ir kun. Eugenijui Jurgučiai, OFM, už maldas laidotuvių namuose bei palydėjimą į amžino poilsio vietą Šv. Jono lietuvių kapines Mississaugoje. Nuoširdi padėka D. Radtkei už vargonavimą ir giedojimą Mišių metu.

Esame sujaudinti giminių, draugų bei pažįstamų jautrumu paliestai nelaimės mūsų šeimai, jų maldomis, paslaugomis bei geru žodžiu guodusiems mūsų skausmo valandą. Nuoširdžiai dėkojame už gausias Mišių aukas, gėles, vainikus ir aukas mūsų mylimo Gito atminimui.

Nuoširds aciu J. Gurklienei už gražiai paruoštus pusryčius ir ponioms už skanius pyragus.

Giliame liūdesyje palikę –

žmona Daiva, sūnus Mykutas, dukra Livia,
mama Bronė, sesuo Nijolė Slivinskienė,
brolis Algis Burnes

“Lithuanian Airlines” pareigūnai. Iš kairės: patarėjas ir buvęs sovietinės aviacijos pilotas Vytautas Eidukaitis, skrydžių direktorius Petras Reivytiš, Lietuvos lakūnų sąjungos pirmininkas Algimantas Šalavicius

Lietuvos aviacija – “Lithuanian Airlines”

Amerikos lietuvio mechaniko susitikimai su “Lithuanian Airlines” vadovais, pilotais ir kitais darbuotojais

E. W. Baranauskas, JAV-bėse gimęs aviacijos mechanikas, tarnavęs marinuose ir civilinėse bendrovėse Niujorke, 1992 m. vasarą aplankė Lietuvą ir paruošė savo įspūdžius apie ten besiorganizuojančią aviaciją.

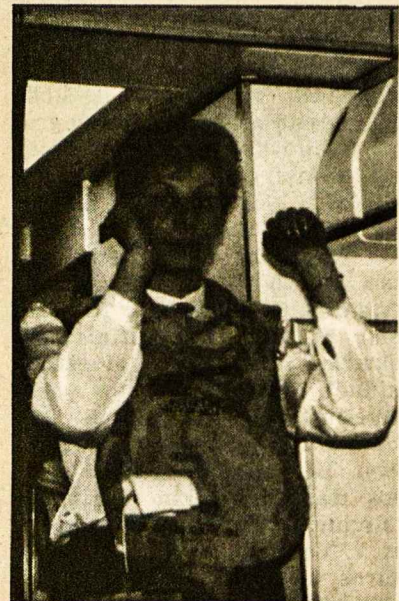
Naujos pažintys

Sužinojęs, kad Lietuva jau turi įsigijusi savo lėktuvų, jis nutaręs pasinaudoti jų pataravimu ir į Vilnių skridęs per Kopenhagą, iš kurios į Lietuvą yra tiesioginiai reguliarūs skrydžiai. Skristi “Lithuanian Airlines” jam buvusi maloni patirtis. Lėktuve buvo tik 19 keleivių. Tekę susipažinti su visais įgulos nariais — pilotu Linu Umbražiūnu, pilotu-instruktoriumi Edmundu Janušu ir kitais. Skrydžio inžinierius buvęs Ernestas Gasparonis, gimęs Kupiškėje. Dvi patarnauotojos buvusios rusės (L. Kulikova ir I. Sladkova) ir lietuvaitė Marytė Turonytė, gimusė Varėnoje. Skrydis užtruko valandą ir dvidešimt minučių.

Vilniuje jis išnaudojęs visas galimybes susitikti su žmonėmis, dirbančiais Lietuvos aviacijoje. Surinkęs nemažai informacijos, kuri galėtų būti visiems įdomi.

Lėktuvai ir lakūnai

Sovietų Sąjungai subyrėjus, Lietuva gavo 27 Aerofloto skirtingų keturių modelių lėktu-

Lietuvos lėktuvo “Lithuanian Airlines” prievaizdė VIOLETA CIZI-NAUSKAITĖ rodo keleiviams kaip naudotis gelbėjimosi liemene

vus. Petras Reivytiš, skrydžių tvarkymo direktorius, paaiškino, kad visi tie lėktuvai priklausę Lietuvai ir už juos jau buvo sumokėta, kai Lietuvos aviacija dar veikusi Sovietų Sąjungos sudėtyje. Dabar vykstantis derybos su rusais, kad jie grąžintų bent dalį pelno, nusiūsto Maskvon prieš nepriklausomybės atstatymą. Vyriausias aviacijos mechanikas Tadas Buržinskas aprodeš visą orauostį. Daug kur reikia priežiūros ir patvarkymo.

Aviacijos vadovai žiūri ateitin ir planuoja. JAV-bėse jau gauta paskola, kurią reikės sumokėti per 7 metus. Užsakomi keturi nauji 19 vietų lėktuvai iš “Fairchild Aircraft Corp.” bendrovės, kurios pirm. Carl Albert esąs lietuvių kilmės, ir jo raštinėje kabo graži tautinė juosta. Numatoma sovietinės gamybos lėktuvus palengva parduoti, juos pakeičiant geresniais “Metro 23” modelio lėktuvais. Vienas iš tų naujų “Metro 23” lėktuvų būsiąs paskirtas vyriausybės reikalams. Vienas amerikiečių gamybos lėktuvus “Boeing 737-200” yra arių išnuomotas Lietuvos aviacijai, kurios dvylika pilotų buvo nusiūsta į Airiją dviejų mėnesių apmokymui. Pirmas “Boeing” skrydis į Kopenhagą buvęs 1991 m. gruodžio 21 d. Lakūnai buvo vengrai, kurie pagal sutartį turėję instruktuoti lietuvius. 1992 m. liepos 3 d. kpt. Kęstutis Pavilionis buvęs pirmasis lakūnas, skraidinęs “Boeing” lėktuvą į Berlyną. Įgulą sudarę visi lietuvai.

Buvę galvota nuomoti prancūzų gamybos “Caravelle” lėktuvą, bet atsisakyta, nes jis būtų per senas. Dar viena priežastis, kodėl “Lithuanian Airlines” pasirinko “Metro 23” yra ta, kad lėktuvus ekonomiškai skrydžiams ir viduje, ir į Vakarų. Kai keleivių nedaug, paleisti didelį lėktuvą labai nuostolinga. Bet skrydžiams į Londoną du kartus per savaitę, į Paryžių ir Amsterdamą numatyta nuomoti dar vieną “Boeing 737-200”.

Niujorkas – Kaunas

Pats pirmasis “Lithuanian Airlines” projektas buvęs sudaryti ryšius tarp Vilniaus ir Vakarų miestų, ir tada rimčiau

negalvota apie transatlantinius skrydžius. E. W. Baranauskas pamatęs, kad Vilniaus orauostis nepritaikytas didesniems lėktuvams; tačiau Kaunas tokiems tiktų. Planuojama įsigyti amerikiečių gamybos “Boeing 757”, kuris turi 160 sėdimų vietų. Jei tai atsitiks, tada galės prasidėti skrydžiai Niujorkas – Kaunas 1993 m. liepos mėn. minint 60 m. sukaktį nuo Dariaus-Girėno skridimo per Atlantą. Apie besisteigiančios Lietuvos aviacijos būklę tekę padiskutuoti su Afganistano karo veteranu Vytautu Eidukaičiu, patyrusiu pilotu, 22 metus skraidžiusiu sovietų karo lėktuvais. Pasitraukus rusų kariuomenei iš Lietuvos, pastaroji turės labai geras aviacijos bazes Panevėžyje, Kėdainiuose ir Šiauliuose. Visos šios trys vietovės būtų tinkamos transatlantiniams lėktuvams.

Vilnius – tinkama vieta

Dauginant ir dažinant skrydžius į Vakarų, vistiek pasilieka reguliarus susisiekimas oru su St. Peterburgu, Maskva, Sverdlovskiu, Kievu ir Taškentu. Šalia to du kartus per savaitę skrendama į Švediją. 1992 m. balandžio 23 d. pasirašytas atitinkamas memorandumas su “American Airlines”, teikiantis nemažai vilčių Lietuvos ekonominių problemų sprendimui. Amerikiečiai mano, kad Vilnius būtų labai tinkama vieta statyti pritaikytą orauostį, kuriame galėtų leistis patys didieji lėktuvai. Šalia to ten būtų įrengti pastatai institutui, kuriame galėtų mokytis aviacijos darbuotojai. Vykdamas šį projektą, atsirastų apie 4000 naujų darbų.

Taisyklės

Kalbant apie pilotams taikomas taisykles paaiškėjo, kad įgulos nariams neleidžiama skraidyti ilgiau negu 70 valandų per mėnesį. Taipgi neleidžiama pilotams skristi daugiau kaip dvylika su puse metų. Tuo būdu į pensiją pasitraukimo amžius įvairuoja.

“Lithuanian Airlines” vyriausias pilotas yra Kazys Lazdauskas. Kiekvienam lėktuvo modeliui yra skirtingai paruošti lakūnai. Pvz. paruoštas skrydžiams “Boeing 737-200” negali vairuoti “YAK-42”. Iš viso yra

Politiniai dabarties vingiai

Pradiniai rinkimų duomenys

ELTOS pranešimu, spalio 25 d. Lietuvos seimo rinkimuose iš 2,501,000 gyventojų, turinčių teisę balsuoti, balsavo 70%. Pradiniais duomenimis, pagal daugiamandatinę sistemą, kur balsuojama už partijas ar grupes, Lietuvos demokratinė darbo partija LDDP, vadovaujama A. Brazausko, gavo 39,9% balsų arba 33 vietas iš 70 vietų, Sąjūdžio koalicija 22,7% — 19 vietų, Krikščionių demokratų partija 13,4% — 11 vietų, Socialdemokratų partija 6,2% — 2 vietas.

Vienmandatinėse apygardose iš 40 apygardų šešiose laimėjo LDDP, po vieną socialdemokratų partija ir Lenkų sąjunga. Po dviejų savaitių vyks pakartotiniai rinkimai vienmandatinėse apygardose. Beveik 84% balsavo už Lietuvos konstitucijos projektą.

Tačiau, kaip praneša Reuters agentūra, A. Brazausko partija laimėjo 46,57% — 35 vietas pagal daugiamandatinę sistemą ir 10 vietų vienmandatinėse apygardose, o Sąjūdžio koalicija — 18 ir 1 vietą.

Kaišiadorių rinkiminėje apygardoje Algirdas Brazauskas laimėjo prieš Sąjūdžio kandidatą, buvusį premjerą Gediminą Vagnorių.

Estijos premjeras

ELTOS pranešimu, Estijos prezidentas Lenart Meri pavedė sudaryti vyriausybę Valstybės susirinkimo nariui Mart'ui Laar'ui, 32 metų amžiaus, “Isamaa” (Tėvynės) bloko vadovui. Šis blokas su socialdemokratais, nepriklausomybės partija sudaro koaliciją, turinčią daugumą Estijos parlamente.

Naujasis Estijos premjeras gimė 1960 m., Tartu universite-

apie 400 apmokamų įgulų narių. Maždaug 13% pilotų — lietuviai.

Prieš kiekvieną skrydį pilotai turi pereiti trumpą medicininį patikrinimą. Alkoholio vartojimas labai griežtai prižiūrimas. Jei pilotas išgers stiklinę alaus prieš skrydį, jis bus atleistas iš darbo.

Paaiškėjo ir tai, kad pastatas, kuriame įsikūrusios aviacijos raštinės, prieš tai buvęs užimtas “Jedinstvos” komunistų, kurie po nepriklausomybės pripažinimo išsikraustydami visa paliko baisioji būklėje. Sienose taipgi buvo rasti slapsti mikrofonai.

Prievaizdės

Atgal skridęs “Boeing 737-200” lėktuvu. Keliavę 33 žmonės, dauguma danai. Įgulą su-

te baigė istorijos mokslus. Buvo istorijos mokytojas, dirbo ir mokslinį darbą, reikėsi žurnalistikoje, 1990-92 m. Aukščiausiosios tarybos narys.

Pažeidė susitarimą

Spalio 13 d. Latvijos užsienio reikalų ministerija pasiuntė Rusijos užsienio reikalų ministerijai notą dėl įvykusių bombardavimų Saldaus poligone. Rusijos lėktuvai pažeidė Latvijos-Rusijos susitarimą. Draudžiami lėktuvų skridimai, naudojant ginklus. Notoje taipogi pažymima, kad bombardavimai kurį laiką kėlė vietinių žmonių pasipiktinimą.

Pirmasis vizitas

Spalio 12 d. baigėsi Estijos prezidento L. Meri 5-kių dienų vizitas Suomijoje. Jis susitiko su Suomijos prezidentu M. Koivist'u, ministru pirmininku ir užsienio reikalų ministru.

Susitikime su užsieniečiais diplomatais iškilo Estijos ir Rusijos santykiai. Prezidentas pažymėjo, kad Rusijos armijos išvedimas iš Baltijos kraštų turėtų didelę reikšmę Šiaurės Europos saugumui.

Suteikta paskola

Kaip praneša iš Lietuvos misijos prie Jungtinių Tautų, Pasaulinis bankas (World Bank) spalio 22 d. patvirtino pirmąją 60 mil. dol. paskolą Lietuvai.

Ši paskola bus pavartota padėti būtinoms tarnyboms, kurios rūpinasi energetika, sveikata ir žemės ūkio gamyba.

Kovų ir kančių liudytojas

Gedimino prospekte 40 Vilniuje veikia tautžudystės (genocido) muziejus — kovų ir

darę 4 lakūnai — du vengrai ir du lietuviai, kurie atliko praktiką. Tai buvo St. Pranculevičius ir V. Razgaitis.

Pastarasis paaiškines, kad įsigyti piloto kvalifikacijoms reikia atlikti 21-24 skrydžius. Kartu skridę keturios prievaizdės V. Cizinauskaitė, B. Račkaitė, R. Jasenovič ir J. Džekčiorienė. Skrydžiui buvo paruoštas šaltas maistas Vilniuje. Palydovų-prievaizdžių darbą dirba daugiausia moterys. Jų vyriausioji — Jūratė Vaškienė. Vieno mėnesio apmokymas vyksta Vilniuje. Iš viso yra apie 150 paruoštų prievaizdžių, bet dirbti galės tik tos, kurios mokės anglų arba vokiečių kalbas, arba abi. Prie mėlynų uniformų prievaizdės dėvi gintarines sagtis, pagal kurias atpažįstama, kad tai lietuvaitės. S.

kančių liudytojas. Jis spalio 24 d. buvo pirmą kartą atidarytas lankytojams. Šio muziejaus steigėjas — Lietuvos politinių kalinių bei tremtinių sąjunga ir Lietuvos kultūros ir švietimo ministerija.

Muziejus rūmai užima beveik visą kvartalą tarp Vasario 16-sios ir Auksų gatvių. Jie 1890 m. buvo pastatyti apygardos teismui, o per visas okupacijas čia veikė priespaudos įstaigos — teismas, prokuratūra, gestapas, KGB. Čia buvo planuojami ir žudymai, tardomi ir kankinami Lietuvos žmonės.

Spalio 21 d. pirmieji į šį muziejų buvo pakviesti žurnalistai. Politinių kalinių ir tremtinių sąjungos pirm. B. Gajauskas žurnalistams pasakė, kad svarbiausias muziejaus rodinys yra kameros, kuriose kalėjo ir mirė žmonės, o taip pat kambariai, kuriuose vyko tardymai.

Įsakė juodinti

Kai Lietuva 1990 m. paskelbė nepriklausomybės atstatymą, KGB atidėjo į šalį kitus reikalus ir nusprendė koncentruotis kovai su Baltijos kraštais, o vėliau ir su kitomis šalimis, siekiančiomis laisvo apsisprendimo. Apie tai rašo buvęs KGB majoras M. Butkovas, 1990-91 m. vadovavęs KGB skyriui Norvegijoje, kaip praneša ELTA.

“Jautėme, kad norvegų parama baltiečiams stiprėja, artėjama prie visiško šalies pripažinimo. Mes privalėjome visomis išgalėmis trukdyti”, — rašo Butkovas. Buvo nurodoma stipriais veiksmais diskredituoti Baltijos kraštus.

Kai sausio 12 d. tankiai riedėjo Vilniaus gatvėmis, Norvegijos skyrus gavęs telegramą, įpareigojančią šmeižti Vytautą Landsbergį. Per patikimus šaltinius pateikti žinių, kad Landsbergis priklausęs Kauno mafijai, kad jis yra nekompetingas politikas, ambicingas, be psichinės pusiausvyros, kupinas didybės manijos, vedęs diskriminacinę tautinių mažumų politiką.

Po žudynių Vilniuje kagebis-tai Norvegijoje turėjo skleisti žinias, kad už šiuos įvykius yra atsakingas Landsbergis, nes jis su savo valdžia juos išprovokavęs.

Atšventė 60-ji gimtadienį

Spalio 18 d. Lietuvos aukščiausiosios tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis šventė savo 60-ji gimtadienį. Iš ryto gyvenamajame rajone parlamento vadovą prikelė tranki studentų orkestro muzika. Tokia studentų tradicija muzikos garsais žadinti savo mylimus profesorius gimtadienio proga.

Pirmieji sukaktuvinininką pasveikino Politinių bei tremtinių sąjungos atstovai. Su maršu atžygiavo Lietuvos savanoriai — kaip pirmajam garbės savanoriui buvo įteiktas su įrašu karabinas. Ištermės, sveikatos ir drąsos linkėjo Vytautų klubo atstovai.

Garbųjį sukaktuvinininką sveikino premjeras A. Abišala, vyriausybės nariai, užsienio valstybių ambasadoriai, savivaldybių vadovai, partijų ir judėjimų, visuomeninių organizacijų atstovai. Pavakary atėjo artimiausi žmonės — tėvas ir giminės.

Nėra pasikeitimų

Priešingai pasklidusioms žinioms, pirmasis Lietuvos apsaugos ministerio pavaduotojas E. Nazelskis pareiškė, kad nėra jokių požymių, kad Rusijos kariuomenės išvedimas iš Lietuvos yra pristabdomas. Kariuomenė išvykstanti pagal abiejų pusių suderintą tvarkaraštį.

Premjeras A. Abišala pažymėjo, kad iš Rusijos negauta jokių oficialių pranešimų, jog kas nors keistųsi.

“Atminties sodas”

Tokiu pavadinimu spalio 21 d. Vilniaus fotografijos galerijoje atidaryta Nacionalinės premijos laureato fotomenininko Romualdo Pozersko paroda.

Pirmoje rodinii dalyje — nuotraukų serija “Lietuvos kaimo kapinaitės”, antroje — “Lietuviškos kapinės Čikagoje”.

R. Pozerskas kapines fotografuoja jau antrąjį dešimtmetį. 1988 ir 89 metais, lankydamasis JAV-se, Čikagoje fotografavo Š. Kazimiero ir Tautinės kapines. Padarė Biržiškų, Varno, Griniaus ir kitų žymių išeivijos lietuvių antkapių nuotraukas. J. A.

A+ PETRUI VAITKŪNUI mirus,

nuoširdi užuojauta žmonai ELENAI, sūnums — JURGIUI ir RIMANTUI su šeima —

Teta D. Kupčikienė su šeima
Aldona, Lilė, Filomena su šeimomis

Perkate arba parduodate naudotą automobilį? Jūs turite žinoti sekančius pakeitimus.

Nuo 1992 m. spalio mėn. 1 d., jeigu jūs privačiai pirkite naudotą automobilį, prekinį vagoną (van) arba nedidelį sunkvežimį (light truck), Ontario pardavimo mokesčiai bus apskaičiuojami nuo tos sumos, kuri yra didesnė: pirkimo kaina arba didmeninės prekybos vidutinė vertė. Didmeninės prekybos vidutinė vertė yra nustatoma nuodojant Kanados Raudoną Knygą (Canadian Red Book), kuri yra gerai žinoma naudotų automobilių prekyboje.

Mokesčiai mokami pakeičiant automobilio savininką vietinėje Vairavimo Teisių Įstaigoje (Drivers and Vehicles Licence Issuing Office). Kai kuriais atvejais mokesčių nereikia mokėti, pavyzdžiui jeigu naudotas automobilis yra dovanojamas tam tikram šeimos nariui ir jeigu jūs turite irodymą.

Nuo 1993 m. balandžio mėn. 1 d., jeigu jūs norėsite privačiai parduoti savo automobilį, jūs turėsite nusipirkti automobilio pervedimo dokumentus. Šiuos dokumentus reikia atiduoti pirkėjui prieš parduodant automobilį. Juos galima gauti visose Vairavimo Teisių Įstaigose (Drivers and Vehicles Licence Issuing Office) ir Prekybos Reikalų Ministerijoje (Ministry of Consumer and Commercial Relations). Tokiu būdu pirkejai gaus informaciją apie automobilio istoriją, žinos ar yra skolos ant šio automobilio ir žinos apie pardavimo mokesčius.

Jeigu jūs norite privačiai parduoti arba pirkti naudotą automobilį, ir norite daugiau apie tai sužinoti, skambinkite angliškai 1-800-263-7965 ir prancūziškai 1-800-668-5821. Arba jūs galite prašyti leidinio. Užpildykite žemiau nurodytą kuponą, ir mes nemokamai atsiųsime informaciją.

☐ Telefono prietaisais kurtiems 1-800-263-7776 (angliškai arba prancūziškai).

Taip, aš norėčiau daugiau sužinoti apie Naudotų Automobilių Informacijos Programą (Used Vehicle Information Program).

Name: _____
Vardas: _____
Address: _____
Adresas: _____
City: _____ Postal Code: _____
Miestas: _____ Pašto kodas: _____

Send to: Ministry of Transportation
Rašykite: Communications and Public Education Branch
1st Floor, West Tower
1201 Wilson Avenue
Downsview, Ontario
M3M 1J8

☐ English/French
angliškai/prancūziškai

Naudotų Automobilių Informacijos Programa

Viršuje: “Lithuanian Airlines” lėktuvą “Boeing 737-200” skraidina keleivius iš Vilniaus į Kopenhagą. Apačioje: buvęs “Aeroflot” lėktuvą, Jungtas į “Lithuanian Airlines” tarnybą

LAISVOJE TĖVYNĖJE

METALINIS TINKLAS

Lenkijos pasienio apsaugos komendantūra pranešė, kad Ogrodnikų-Lazdijų pasienio perėjos rajone stato metalinę 320 metrų ilgio tinklo užtvartą. Mat toje vietoje daug asmenų prekes iš Lietuvos nelegaliai perneša Lenkijon ir, grįžę į Lazdijus, legaliai atvažiuoja patys nesumokėdami mūto. Metalinio tinklo užtvarta norima sustabdyti kontrabandinius Lenkijon važinėjančių spekuliantų veiksmus.

SENOŠ KOVOS SUKAKTIS

Paskutiniai tada bolševikais vadintų sovietų kariuomenės daliniai iš Zarasų apskritys buvo ištumti 1919 m. rugpjūčio pabaigoje. Kautynės vyko prie Salako, Zarasų, Kalkūnų, Eglainės ir Daugpilio. Kartu su lietuviais kovon prieš bolševikus buvo įsijungę ir lenkai. Septyniadienį trečiosios šios kovos metinės buvo paminėtos Zarasuose, kur tebėra gyvas jos dalyvis Nikodemus Kaladinskas. Su įvykusi minėjimu "Tiesos" skaitytojus supažindina Vytautas Baltakis. Sėlių aikštėje buvo išrikuoti garbės ir "Geležinio vilko" kuopų kariai, Utenos, Zarasų, Švenčionių ir kitų rajonų kuopų savanoriai. Svečiais minėjimą įsijungė Latvijos Daugpilio rajono savanorių rinktinės kariai ir Lenkijos kariuomenės atstovai su plk. M. Petersu. Sėlių aikštėje plevėsavo Lietuvos, Latvijos ir Lenkijos vėliavos. Lietuvos savanorių priesaiką priėmė krašto apsaugos ministras Audrius Butkevičius. Priesaiką davusius savanorius palaimino Zarasų parapijos klebonas dekanas Vytautas Kapočius. Gėlių vainikai buvo padėti Zarasų, Latvijos Šventės ir Eglainės miestelių kapinėse, kur yra palaidoti tada žuvę Lietuvos kariai. Trys vainikai su uždegtomis žvakėmis buvo paleisti Dauguvos upėje, prisimenant prie Daugpilio su lietuviais žuvusius lenkus ir latvius.

DŽUKIJOS GRYBAI

Sausra šiemet padarė daug žalos uogoms Džukijos miškuose, bet grybai atsigavo po rudėnino lietaus. Juos iš rinkėjų pradėjo supirkinėti įvairios privačios ir bendros firmos. Iš supirkimo punktų grybai gabenami į konservų fabrikus Vokietijoje. Didžiausią paklausą turi voveraitėmis (voveruškėmis) vadinami grybai. Viename punkte jų kasdien nuperkama apie tris tonas. Džukėms už kilogramą voveraičių mokama iki 10 Vokietijos markių, už kilogramą baravykų – iki 5 markių. Kaina yra susieta su pristatomų grybų kokybe. Vokiečiai nesiskundžia per didelėmis išlaidomis, nors jų konservų fabrikus pasiekia tik apie 60% konservavimui tinkamų grybų. Beveik pusė neatlaiko ilgos kelionės iš Džukijos. Vietinėje Lietuvos grybų rinkoje buvo baiminamasi, kad jie gali būti pavojingi žmogaus sveikatai. Mat juos radioaktyviomis medžiagomis buvo užteršęs atominėje Černobylio jėgainėje įvykęs sprogimas. Grybų mėgėjus nurodė Lietuvos higienos centro radiologijos laboratorijoje atlikti tyrimai. Jiems buvo pa-

naudoti grybai iš Varėnos, Šiaulių, Vilniaus, Šalčininkų, Molėtų ir Kėdainių rajonų miškų. Jų užterštumas radioaktyviomis medžiagomis neviršijo Lietuvoje leidžiamos saugios normos. Po atliktų tyrimų buvo pranešta, kad valgomuosius grybus Lietuvos teritorijoje galima rinkti be jokių apribojimų.

LENINAS PAS VAGIS

Gintaras Svaliukas, "Lietuvos ryto" skaitytojus supažindinęs su rugsėjo 24 d. kriminaliniais nusikaltimais Lietuvoje, šio dienraščio rugsėjo 26 d. laidoj primena ir Lenino iškeiliavimą pas bronzos ir vario vagis: "Užvakar į darbą atėję Jonavos komunalinių įmonių kombinato darbuotojai neberado jų teritorijoje saugoto Lenino biusto. Proletariato vadas čia buvo atgabentas iš miesto centro, apkaltas lentomis ir laukė savo tolesnio likimo. Jis, pasirodo, labiausiai rūpėjo spalvotųjų metalų karštinge sergantiesiems. Kol kas neaišku, kaip jiems pavyko išgabenti 5 tonas svariančių biustą. Šito negali pasakyti ir teritorijų saugojęs sargas. Jis buvo girtas ir, kaip pats sako, klausėsi muzikos..." Jonavai nereikalingo Lenino biusto likimą, atrodo, išspręs vagys, naują paskirtį rasdami spalvotųjų metalų juodojoje rinkoje.

GRAŽINO LIETUVON

"Tiesa" rugsėjo 18 d. paskelbė ELTOS pranešimą apie Lietuvai iš JAV gražinamą Antaną Mineikį, vokiečių okupacijos metais tarnavusį XII-jame savisaugos batalione. Iš jo buvo atimta JAV pilietybė dėl nutylėto priklausymo tam batalionui. Iš JAV ištremto A. Mineikio bylą dabar spęst Lietuvos generalinė prokuratūra. ELTOS pranešime rašoma: "Generalinė prokuratūra yra pareiškusi, kad dėl visų asmenų, kaltinamų nusikaltimais žmonijai, bus atlikti visiški ir objektyvūs tyrimai pagal Lietuvos Respublikos įstatymus. Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija yra įteikusi JAV ambasada diplomatinę notą, kurioje Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra prašo Jungtines Amerikos valstijas pateikti visą turimą medžiagą apie A. Mineikį. Generalinė prokuratūra kreipėsi į AT komisiją KGB veiklai tirti, prašydama patikrinti, ar KGB archyvuose yra duomenų apie A. Mineikį. Generalinė prokuratūra pareiškia, kad ji labai rimtai tirs visas žinias apie asmenis, dalyvavusius karo nusikaltimuose. Visi asmenys, dalyvavę nusikaltimuose žmonijai, bus persekiojami pagal Lietuvos įstatymus. Kita vertus, visi apkaltinti asmenys turės teisę į gynybą ir jiems bus užtikrintas advokato dalyvavimas. Galutinis sprendimas dėl A. Mineikio bus priimtas, gavus medžiagą iš JAV teisinių institucijų ir atlikus išsamų tyrimą". Antanas Mineikis yra pirmas JAV pilietybės netekęs lietuvis, grąžintas nepriklausomybės atgavusioje Lietuvoje. Lietuvos generalinis prokuratūros sprendimo jis laukia senelių prieglaudoje Vilniuje.

V. Kst.

Dr. R. STASEVIČIŪTĖ, laimėjusi apdovanojimą. Iš kairės: Mohawk kolegijos mokytojai A. Jausums, M. Stonell, dr. R. Stasevičiūtė, draudimo bendrovės prezidentas Alec Bukhman. Nuotr. R. Choromanskytės

Nauji rūpesčiai Suvalkų trikampyje

VYTAUTAS PEČIULIS

Keletą metų buvo ramu Suvalkų trikampyje. Po ilgus metus trukusių kovų buvo atgautas lietuviškos pamaldos Seinuose. Lomžos vyskupas Paetz ne tik patenkino lietuvių reikalavimus, bet ir ragindavo nepamiršti savo tautinių papročių, ugdyti lietuviybę lietuvių apgyventose parapijose. Džiugu buvo girdėti viskuo patenkintus lietuvius. Seinų bazilikoje skambėjo lietuvių kalba, girdėjosi giedojimas, ir visi buvo patenkinti. Nesigirdėjo priekaištų dėl esamų pamaldų. Buvo užmirštos skriaudos tos parapijos lietuviams.

Subyrejęs komunistinė santvarka, atrodė dar daugiau palengvins viską. Deja, naujausios žinios iš Seinijos nėra džiuginančios. Sunki valstybės ekonominė padėtis apsunčia kultūrinį gyvenimą. Pradėtas statyti kultūros namus Punkske užpuolė sunkiai nagalimos kliūtys. Dėl lėšų stokos ir negautos paramos iš kultūros fondų namų statyba visai sustojė.

Didžiausias šiuo metu rūpestis yra paskelbti planai įsteigti naują parapiją Vidugiriuose. Jau ne kartą buvo rašyta apie pagalbinės šventovės statymą Punksko parapijai. Ne tik mes iševijojome, kilę iš to krašto.

Paremkite "Tėviškės žiburius" auka, remėjo ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi –

"TŽ" leidėjai

HAMILTON TRAVEL BUREAU
764 Barton St. E., Hamilton, Ont. Reg. 1035989. Tel. 549-4149 arba 549-4140. Sutvarkome keliones į Lietuvą ir iš Lietuvos. Besilankančiams Kanadoje duodame sveikatos draudimą. Pristatome juos pačių sudarytus siuntinius į Lietuvą. Pervežame autobusų keleivius į Montrealį ir iš Montrealio.

Ivedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus

(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis

Tel. 383-9026

154 Darlington Dr.

Hamilton, Ontario L9C 2M3

Hamilton, Ontario

Dr. ROMUALDAI STASEVIČIŪTĖ, prieš dvejus metus atvykusiai iš Lietuvos, š.m. spalio 8 d. Mohawk kolegijoje, buvo įteiktas specialus naujiesiems ateiviams skirtas apdovanojimas (award) ir piniginė premija. Šis apdovanojimas buvo įteigtas 1989 m. Alec Bukhman draudimo bendrovės ir įteiktas kasmet, labiausiai pasižymėjusiam naujam atvykusiam ateiviui.

Romualda dvejus metus ruošėsi ir išlaikė anglų kalbos, medicinos egzaminus, leidžiančius atlikti gydytojos praktiką Kanadoje. Visa tai pasiekė dirbdama ir pelnydama duoną St. Peter's ligoninėje kaip valytoja. Jos troškimas – pradėti gydytojos darbą Kanadoje.

Nežiūrint visų sunkumų, ji visada yra maloni, draugiška, mėgstama mokytojų, draugų ir kitų.

Džiaugiamės su tavimi ir linkime tolimesnės sėkmės. C.

PAGERBDAMI a.a. VYTAUTĄ MACIKUNĄ ir reikšdami užuojautą artimiesiems, Kanados lietuvių fondui aukėjo \$50 – Z. A. Stanaičiai.

PRISIMINDAMI SAVO MIRUSIUS TĖVELIUS, Kazimierą ir Veroniką Stanaičius, sūnus Zenonas ir dukrė Nijolė Kanados lietuvių fondui aukėjo \$3435, padidinę savo įnašą iki \$5000.

Kanados lietuvių fondas nuoširdžiai dėkoja. KLF

Delhi, Ontario

"VAIKO TĖVIŠKĖS NAMAI", pagalbos fondui Lietuvoje a.a. Marijos Kudirkienės atminimui aukėjo: \$40 – D. Bartulis; \$20 – D. Chai-nauskienė (London), V. J. Jocas, Al-dona Lach, E. J. Strodonskis, T. A. Zebertavičiai; \$15 – Vanda Jakubickienė; \$10 – Juzė Valaitienė; \$5 – K. Šimutienė.

Nuoširdžiai visiems aukotojams dėkoja KLF moterų dr-jai.

ri jokios galios, nes liko Lom-žoje. Prasidėjo atkakli kova.

Naujos parapijos neužbaigtos šventovės Vidugiriuose lietuviams neleisdžia užimti. Protestuodami prieš apgaule, užrakino grandinėmis duris. Jas pašalinus kažkieno įsakymu, apkastė metalinėm užvarom, tuo parodydami savo protestą.

Jie atliko tą darbą, gelbėdami to krašto lietuvių teises. Tikiu, kad jie šią kovą laimės greitai ir nereikės kovot daugiau kaip dešimtį metų, kaip buvo kovojama dėl pamaldų Seinų bazilikoje. Reikia tikėti, susipras vyskupijos vadovybė ir nesileis į ilgus metus trunkantį kivirčią, kokį jau yra patyrę ne taip seniai. To krašto lietuvių yra užgūdinti ir turi ilgų metų patirtį. Turi jie kantrybės ir savo teises gin-dami niekadus nenusileidžia, nors patiria įvairių pažemi-nimų.

"GYVATARAS" kviečia visus į

RUDENS

KONCERTĄ-ŠOKIUS -
lapkričio 7, šeštadienį, Jaunimo centre.

Pradžią 7 v.v., programa 7.30 v.v.

Turtinga loterija, baras, vakarienė.

Šokiams gros "Žagarai"

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

JAV LB Mičigano apygardos metiniame atstovų suvažiavime birželio 21 d. Detroito lietuvių Dievo Apvaizdos parapijos kultūros centre pagrindinį veiklos pranešimą padarė valdybos pirm. Vytautas Kutkus. Naujon valdybon buvo išrinkti ir ją, pasiskirstę pareigomis, sudarė: pirm. Liuda Rugienienė, vicepirm. Vytautas Jonaitis, išd. Danutė Petrusevičiūtė. Kontrolės komisijon įsijungė Mykolas Aba-rius, Algimantas Braženas, ir Eleonora Grigaitienė.

Broklyno lietuvių Apreiškimo parapija rugsėjo 13 d. Kultūros židinio kieme ir salėse surengė paskutinę 1992 m. sezono gegužinę. Spaudoje pranešama, kad Šv. Jurgio lietuvių šventovė Broklyne, pasikeitus gyventojų pasiskirstymui, buvo perleista juodosios rasės atstovams. Vyskupijos nutarimu jos vidaus įrenginiai atiduoti Apreiškimo parapijai. Jon iš Šv. Jurgio šventovės buvo pervedti liturginiai drabužiai, Kryžiaus kelio stočių reljefai, statulos ir altorius. Dalis šio turto bus pasiųsta Lietuvos katalikams.

A. a. Monika Subačiūtė-Stražinskienė, Sibiro tremties kankinė, po ilgos ligos mirė Floridos St. Petersburgė rugpjūčio 2 d. Velionė gimė 1923 m. sausio 8 d. Balbieriškyje, Marijampolės apskrityje, buvo baigusi Balbieriškio žemės ūkio mokyklą. Į Uralo kalnų akmens anglies kasyklas 1945 m. ji buvo ištrėmta su tėvu, o motina su kita dukra – Uzbekistane. Dėl sunkaus darbo Uralo kasyklose mirė beveik visi ten ištrėmti vyrai, įskaitant ir Monikos tėvą. Moterų gyvy išliko apie 20. Velionė su savo draugėmis Marija Dulonienė ir Sofija Zagorskienė 1948 m. pabėgo iš kasyklų. Įvairiomis susisiekimo priemonėmis jos pasiekė Leningradą ir iš jo pėsčiomis grįžo Lietuvon. Čia ji 1949 m. ište-kejo už buvusio partizano Vytauto Stražinsko, kuris buvo išaiš-kintas, suimtas ir ištrėmtas Si-biran 1950 m. Po Stalino mirties Lietuvon jam buvo leista grįžti 1956 m. Nikitos Chruščiovo val-dymo laikais Monikai ir Vytau-tui Stražinskams 1960 m. buvo leista emigruoti Vokietijon. Iš-ten jie sekanciais metais atvy-ko į JAV ir įsikūrė Čikagoje. Su-laukę pensininkų amžiaus, 1981 m. jiedu persikėlė St. Peters-burgan. Pelnyto poilsio dienas sudrumstė prasidėjusi liga, pa-tirtos kelios operacijos. Rug-pjūčio 4 d. laidotuvių koplyčioje Rožinų sukabėjo Šv. Kazimie-ro misijos vedėjas kun. V. Bal-čiūnas. Su velione atsiveikino St. Petersburgo lietuvių klubo pirm. K. Jurgėla ir Lietuvos duk-terų skryčiaus valdybos vicepirm. D. Mackialienė. Gedulines Mi-šias Šv. Vardo šventovėje rugp-čio 5 d. atnašavo kun. V. Balčiū-nas. Velionę gausus būrys tau-tiečių palydėjo Memorial Park kapinių mauzoliejun.

Lenkija

Tradicinis lietuvių liaudies ansamblių sąskrydis birželio 28 d. įvyko Burbiškės prie Gal-dausio ežero. Ansamblius, sve-čius ir žiūrovus pasveikino Len-kijos lietuvių draugijos vice-pirm. J. Kardauskienė. Šventės programai vadovavo R. Burdi-naitė. Sąskrydyje dalyvavo: Krasnagrudos ir Seinų vaikų ansambliai, Seinų suaugusiųjų ansamblis (vadovė A. Vever-skytė), Dunsnyčios etnografinis ansamblis (vadovė O. Skripkie-nė), Krasnavoro mokyklos mair-čių duetas (vadovas V. Kibysius), Navininkų mokyklos šokėjų gr-upė (vadovas H. Karčiauskas), dainininkų grupė (vadovas K. Sidaris), Vaitakiemio mokyk-los dainininkų grupė (vadovas G. Kraužlys), Vaitakiemio kaimo liaudies dainininkų grupė (vadovai G. Kraužlys ir K. Sida-ris), Punksko etnografinis an-samblis (vadovė A. Vaicekaus-kienė), Punksko mokyklos voka-linė-instrumentinė grupė "Ul-bonėlės" (vadovas A. Šliau-žys), Lenkijos lietuvių draugi-jos dainų ir šokių ansamblis "Sėduva" (vadovai A. Šliau-žys ir V. Vektorienė), Lietuvių kul-tūros namų kaimiška kapela "Klumpė" (vadovas V. Baba-liauskas), Lietuvių kultūros namų choreografinis sambūris "Jotva" (vadovai J. Kardauskie-nė, A. ir A. Uzdilos). Svečių teisėmis sąskrydin įsijungė iš Lietuvos atvykę "Aliukai" ir Pupų Dėdės vaikaitis.

Australija

Adelaidės lietuvių pensininkų klubas kas mėnesį surengia na-rių susirinkimą, pajavirintą bin-go lošimu. Rugsėjo 10 d. klubo valdybos pirm. E. Dukas pasvei-kino didesnę dalyvių skaičių. Mat jau buvo grįžę išvykų į Lie-tuvą dalyvavę pensininkai. Jis taipgi supažindino su valdybos planuojama klubo veikla. Po bingo lošimų ir kavutės buvo ro-doma Vacio Vasiliausko iš Lietu-vos atsivežta vaizdajuostė "Lie-tuva širdy". Ją sukūrė Austr-

lijoje viešėjęs svečias iš Lietu-vos Stasys Arnašius. Valandą trukusio vaizdajuostės buvo įjungti Adelaidės, Melbourne, Kanberos lietuviškojo gyvenimo vaizdai, Australijos gamtovaiz-džiai. Vaizdajuostė apie lietu-vių veiklą Australijoje tris kar-tus buvo transliuota Lietuvos televizijos. Ji įdomi ir Austr-alijos lietuviams, ypač tiems, ku-rie save rado ekrane rodomose lietuviškojo gyvenimo nuotrupose.

Britanija

Vyčio klubo valdyba Bradforde gegužės 16 d. surengė tradicinį pobuvį lietuviams pensinikams. Prie vaišių stalo buvo susilaukta gero pusšimčio daly-vių. Jie beveik visi buvo pensi-ninkai, papildyti studijas Brad-fordo universitete gilinančių tautiečių iš Lietuvos.

Tradiciniu yra tapęs rudenis Britanijos lietuvių sąskrydis, susietas su Tautos šventės minė-jimu. Siemet jis įvyko Nottingham-me, kur gražų būrį svečių ekskursiniu autobusu nusivėžė DBLS centro valdybos pirm. J. Alkis. Šventės dalyvius pasvei-kino DBLS Nottinghamo sky-riaus valdybos pirm. J. Damaše-vičius. Apie dabartines Lietuvos problemas kalbėjo jos ambasa-dos Londone patarėjas dr. A. Ne-savas ir Lietuvos ambasados Pa-ryžiuje patarėjas Vytautas Nau-dužas, Britanijoje viešėjęs su žmona Vida, dukromis Regina ir Monika. Abi Naudužaitės daino-mis įsijungė V. Gasperienės va-dovauton programon. Ją taip pat atliko ir F. Vainorienis pa-ruoštas kanklių orkestrėlis, pia-nistė V. Zdanytė, trombonistas D. Žičkus, Nottinghamo "Ginta-ro" choras, V. Gasperienė, R. Be-dulskytė-Bishop, J. Horwill, et-nografinė daliai atstovavusi I. Vedrickaitė. Židinyje rugsėjo 6 d. Lietuvai skirtas Mišias at-našavo kun. dr. S. Matulis, MIC. Jos buvo užprasšytos DBLS Not-tinghamo skryčiaus valdybos. Giedojo naujosios paryzietės Regina ir Monika Naudužaitės.

PATARNAVIMAI Į LIETUVĄ

- Pristatom jūsu sudarytus siuntinius gavėjui į namus.
- \$2.10 kg laivų plius pristatymas, \$4.90 kg lėktuvu.
- Hamiltono rajone paimame iš namu.
- Mažiausia siunta – \$15, maksimumo nėra.
- Pristatome automobilius, šaldytuvus, šaldykla, viryklas ir televizorius tiesiai gavėjui į namus.
- Automobilis LADA VAZ 21063 \$4,000.00 JAV dol.
- Virykla 4 skylių, elektrinė arba dujinė \$200.00 JAV dol.
- Šaldytuvas "Snaige" \$250.00 JAV dol.
- Skambinkite dėl kitų prekių bei automobilių kainų.
- Pristatom pinigų ir rankas.
- Mes esame EUROTRAX PARCEL SERVICE agentai.

KAIRYS BALTIC EXPEDITING

517 Fruitland Road
Stoney Creek, Ont. L8E 5A6
Tel: (416) 643-3334
Fax: (416) 664-6097

Skambinti: 9 v.r. – 8 v.v.;
pristatyti: 10 v.r. – 5 v.p.p.;
šeštadieniais: 10 v.r. – 3 v.p.p.
Susitarus priimsime visada.

Regina (Gina) Gregorian
Associate Broker

Namų pirkimo ir pardavimo atstovė

Patarnauja lietuvių kalba.
Burlingtono, Hamiltono ir Oakvilles apylinkėse.
Nemokamas namų įvertinimas

720 Guelph Line
Burlington, Ontario L7R 4E2
Toronto Line: (416) 827-6454
Res: (416) 336-2814 Fax: (416) 333-3616

(416) 333-3500

The J. B. MARLATT Funeral Home, (1985 Ltd.)

615 Main Street East
HAMILTON, Ontario
Telefonas: 528-6303

195 King Street West
DUNDAS, Ontario
Telefonas: 627-7459

Laidotuvių namai ir koplyčia

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.
Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 37 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:
kasd. pal. čekių sąsk. iki...3%
santaukas 3%
kasd.pal.taupymo s-ta .. 2.25%
90 dienų indėlius 4.25%
1 m. term. indėlius 6%
1 m. term.ind.mėn.pal. 5.5%
3 m. term.indėlius 6.25%
RRSP ir RRIF (pensijos)...2.75%
RRSP ind. 3 m. 6.25%
RRSP ind. 3 m. 6.25%

IMAME UŽ:
asmenines paskolas ... 12.25%
nekil.turto pask. 1 m. ... 6.5%
nekil.turto pask. 3 m. 8.5%
Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas.
Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaukų dydį iki \$2,000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$25,000.

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

Lietuvos partizanų taktininkė PALMĖ - ANELĖ RUSECKIENĖ nuo Skriaudžių. Jos sodyboje iki šiol išliko nesunaikintas Pietų sritys partizanų vado Lito (Vilties) - SERGIJAUS STANIŠKIO BUNKERIS

Generolas Juodišius - Sibiro kankinys

Jo šimtąjį gimtadienį minint

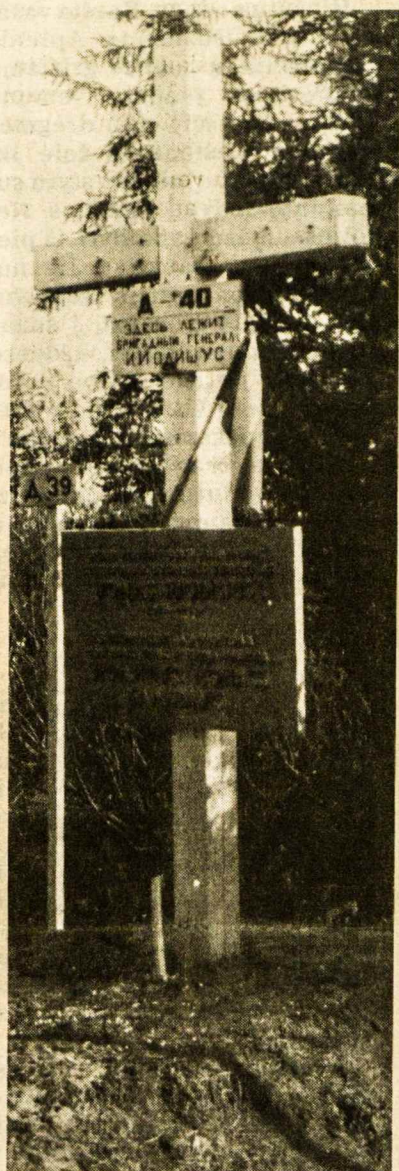
ALFONSAS NAKAS

Krasnojarsko krašte, buv. Lamos lageryje prie Lamos ežero, 1990 m. vasarą pastatytas impozantiškas paminklas kapinėse ir lietuviškas koplytstulpis iš sibirinio maumedžio ten, kur stovėjo kalinių barakas. Prie koplytstulpio pritvirtintoje metalo plokštėje surašyta ten kalintų Baltijos valstybių aukštųjų karininkų pavardės bei jų kariniai laipsniai: 14 lietuvių (vienas majoras, 11 pulkininkų ir 2 generolai), 13 latvių, 15 estų. Paminklinė lenta, tik su lietuvių pavardėmis, rado garbingą vietą ir Kauno Vytauto Didžiojo šventovėje, gausiai lankomoje ne tik maldininkų, bet ir ekskursantų. Lietuvių sąrašą matome ir brig. generolo Jono Juodišiaus pavarde.

1992 m. sueina 100 metų nuo Jono Juodišiaus gimimo. Sukaktis ypač iškilmingai paminėta pamaldomis bei akademija birželio 19-ją Kauno Karininkų ramovėje. Apie velionį kankinį plačiai rašė "Kauno laikas", "Lietuvos aidas", "Kardas" ir kiti laikraščiai. Išeivijos spaudoje teko matyti rašinių "Drauge" ir "Darbininke". Jeigu buvo ir kitur - nepastebėjau, nes du vasaros mėnesius viešėjau Lietuvoje. Susipažinau su generolo sūnumi Paulium, smuikininku, Vilniaus konservatorijos profesorium, tėvo likimą jautriai pergyvenančiu.

Karinėm pakopom

Jonas Juodišius gimė 1892 m. (Čia turiu stabtelėti. Bostoniške LE skelbia jį gimus "apie 1893 (metus)", bet šią prielaidą atmetame, nes du gyvi sūnūs metus geriau žino. "Kauno laikas" plačiausioje biografijoje temini 1892-sius metus, be mėnesio ir dienos. Bet "Lietuvos aidas" ir "Kardas" prideda birželio 18-ją. Pokalbyje su prof. Paulium nekilio mintis tikslios datos paklausti, nes maniau rasiąs LE, kitų rašiniuose. Tad telieka tik metai; jei mėnuo ir diena tik spėjama, kad kitų toliau neklaidinčiau). Taigi gimė Šakių aps., Barzdų vls., Ropidų k. Mokėsi Marijampolės ir Šakių gimnazijose. Atestatą 1913 m. gavęs, įstojo į Petrapičio un-tą studijuoti matematikos. Neilgam. I Didžiajam karui prasidėjus, mobilizuotas į Rusijos kariuomenę. Kaip studentas išsiunčiamas į Odesos karo mokyklą, kurią 1916 m. gale baigia geriausiais pažymiais. Trumpai pabuvęs fronto, gauna įsakymą vykti į kulkosvaidininkų kursų Rževę. Kaip matematikas, tampa artileristu.

Kryžius ant Sibiro kankinio kapo Abežėje, Komijoje. Įrašas lentoje lietuvių ir rusų kalbomis: "Šioje vietoje buvo palaidotas Lietuvos kariuomenės generolas JONAS JUODIŠIUS". Kapo nr. D-40. Abežės vietovė - tarp Vorkutos ir Intos miestų

L'ecole de Guerre (Bruselyje). Ją baigęs, 1927 m. rugpjūčio 27 d. gauna plk. leitenanto laipsnį ir paskiriamas į gen. štabo operacijų skyrių. Nuo 1930-jų dirba PLP karo mokykloje inspektorium bei dėstytoju. 1934 m. tampa pilnu pulkininku ir 4-to artilerijos pulko vadu. Čia atlieka daug naudingų reformų. 1939-jų balandį skiriamas PLP karo m-os viršininku, o birželio 13 d. pakeliamas į brig. generolo laipsnį.

Sovietams Lietuvą okupavus, kariuomenę inkorporavus į Raudonosios armijos 29-tą teritorinį šaulių korpusą, gen. Jonui Juodišiui tenka 179-tos divizijos artilerijos viršininko pareigos. Iki lemtingojo 1941-jų birželio. Iki "pasitobulinimo kursų..."

Ateitininkas

LE biografas K(azys A(lišauskas) trumpai pastebi, kad velionis "buvo vienas iš pirmųjų ateitininkų veikėjų". Tie šeši žodžiai pasako daugiau, negu šeši puslapiai, nes turima galvoje laikai prieš I D. karą, kai ateitininkai tik kūrėsi, kai jų didieji veikėjai buvo ant rankų pirštų suskaitomi. Sūnus Paulius prisimena tėvo religingumą, jo nesibaigiančias diskusijas su laisvamaniu draugu Jackum Sondeckiu Šiauliuose. Taip pat prisimena jo meilę muzikai, literatūrai, svetimų kalbų mokėjimą. Visa tai teikia velioniu krikščioniško inteligento - intelektualo aureolę.

Kančios keliais

Gen. Jono Juodišiaus fizinių ir dvasinių kančių keliai prasidėjo 1941 m. birželio 10 d., kai su 13 kitų likimo brolių išvažiavo į Dzeržinskio karo akademiją prie Maskvos neva karinių žinių gilinti, bet birželio 28 d. visi buvo suminti ir nuvežti į Lamos lagery už poliarinio rato badauti ir vergų darbų dirbti. Per pirmus trejus metus nuo bado ir cingos Lamoje mirė trys lietuviai pulkininkai ir vienas majoras. Lamos lagery uždarius, 1944 m. likusieji 10 lietuvių, kartu su gyvais išlikusiais latviai ir estais, buvo išskirstyti po kitus vergų lagerius.

Iš cenzūros praėjusių trumpų laiškelų šeima sužinojo, kad gen. J. Juodišius, su keliais kitais, nuo 1944 m. rudens vergavo Mordovijoje, o nuo 1945-jų Komijoje, pirmą Železnodorožno rajone, paskui Kozvinskio rajono Abežės vietovėje. 1950 m. gale gautas paskutinis laiškelis - atvirukas, kuriame dėkoja už siuntinį, daugiau prašo nebesiusti. Po jo žodžių kito ranka padėtas kryžius, parašas ir data "1950.03.18".

Cinizmo viršūnė - 1957 (taigi, po septynerių metų nuo mirties!) lapkričio 25 d. pranešimas - pažyma iš Vilniaus miesto Stalino rajono karinio komisaro Leokadijai Juodišienei: Maskvos karinis tribunolas gen. J. Juodišiaus bylą peržiūrėjęs, jį reabilitavęs; jis miręs "tarnaudamas sovietinėje armijoje" (sic!) 1950 m. gruodžio 18 d.

Kai 1989 m. Vilniaus tremtinių bendrija pasiuntė į Abežę ir kitas buv. lagery vietoves ekspediciją, kartu nuvyko ir abu gen. J. Juodišiaus sūnūs. Kaulų nesuradę, parsivežė tik žemės žiupsnį, kurį simboliškai palaidojo Leokadijos Juodišienės kape, Vilniaus Rokiškio kapinėse. Abežėje ant tėvo kapo, pažymėto nr. 40, paliko medinį kryžių. Vėliau 1991 m., Jonas Juodišius, jn., skulptorius, tėvo atminimui Abežėje pastatė autorinį paminklą. Kankinio generolo Jono Juodišiaus atminimas liks gyvas ilgaiems laikams.

Generolas JONAS JUODIŠIUS, sovietų nukankintas Sibire 1950 m. Ši nuotrauka daryta Lietuvoje 1939 metais

Bendranaudė Tautos fondo sutartis

JUOZAS VITENAS

Vienas Tautos fondo pajamų šaltinių yra palikimai, kuriuos gauna pagal testamentą (will), asmeniui mirus. Tačiau palikimams gauti TF taip pat naudoja vadinamas bendranaudes sutartis, pagal kurias asmuo negrąžinamai duoda ar dovanoja sumą pinigų, už kuriuos TF pasižada aukotojui mokėti galiojančias palūkanas iki jo mirties.

Pirmu žvilgsniu atrodo, kad tokia sutartis yra naudinga ir asmeniui, ir TF, nes asmuo jaučiasi paaugojęs geram tikslui nieko neprarasdamas: jis gauna palūkanas, kokias jam mokėtų bankas ar taupymo bei skolinimo institucijos (Savings and Loans).

Tačiau yra svarbių skirtumų tarp pinigų laikymo banke ir TF paaukotų pinigų pagal šią sutartį.

Pirmiausia asmuo, padėjęs savo pinigų banke, gali juos atsiimti kada nori arba pagal nustatytus terminus. Pagal bendranaudę sutartį su TF jis to padaryti negali, nes pinigai TF atiduodami negrąžinamai (irrevocably).

Antra, banke laikomi pinigai yra valdžios apdrausti iki šimto tūkstančio dolerių, t. y. bankui bankrotavus, valdžia išmoka indėlio sumą. TF tokio draudimo neturi, nes jis yra "exclusively charitable and literary" organizacija, atleista nuo mokesčių, o ne komercinė finansinė institucija. Todėl TF bankrotavus, ne tik paaukoti pinigai gali žūti, bet ir pažadėtų palūkanų aukotojas gali nebegauti. Tai būtų tokiam asmeniui didelis smūgis, jei jis būtų atidavęs TF savo santaupas, iš kurių palūkanų jis tikėjosi pragyventi iki savo gyvos galvos.

Tiesa, TF yra valdžioje įregistruota organizacija, ir jo veiklą tikrina valdžios pareigūnai. Bet taip pat yra tikrinami bankai bei taupomošios institucijos. O, kaip žinome, kiek jų pastaruoju metu bankrotavo ar buvo valdžios perimti, kad būtų apsaugota nuo didesnių nuostolių. Tai rodo, kad jokia finansinė institucija savaime nėra apsaugota nuo bankroto, kuris gali ištikti ne tik dėl finansinės institucijos vadovų blogos valios, bet ir dėl nenumatytų sąlygų.

Pastaruoju metu nesklaidumų yra pasireiškę ir TF. Pvz. VLIKo tarybos paskutinio posėdžio aprašyme ("Draugas", 1992 m. liepos 8 d.) sakoma: "Pranešimų ir diskusijų eigoje išryškėjo nedarna bendroje veikloje, VLIKo pirmininkui pasisavinus galia autokratiškai daryti sprendimus... Pažeistos buvo ir revizijos komisijos teisės, o tuo pačiu ir statuto nuostatai, valdybos pirmininkui net du kartus atsisakius leisti patikrinti 1991 metų ir pusės 1992 metų VLIKo valdybos finansines

veiklos knygas. Tokiu būdu VLIKo valdyba savo veiklą š. m. gegužės 30-31 dienomis baigė be oficialios revizijos, atskaitomybės ir sąskaitų apmokėjimo".

Taip pat, protestuodama prieš TF "veiklos tęstinumo nukrypimus, griežtai prieštaraujančius ir nusizengiančius tiek TF statutui, tiek aukotojų siekiams", atsistatydino TF Kalifornijos skyriaus valdyba. Pareiškime, kurį pasirašė visi penki skyriaus valdybos nariai, sakoma: "Kaip paaikškėjo metiniam TF susirinkime š. m. gegužės 2 d., TF taryba ir valdyba yra sprendimuose visiškai bejėgės, manipuluojamos vieno asmens, prisidengusio VLIKo autoritetu ir balsų privilegijomis, nesiskaitant su TF įstatais". Nutarimą atsistatydinti Kalifornijos TF skyriaus valdyba padarė "nesulaukus esminių pakeitimų TF metinio susirinkimo metu, (t. y., neperdavus pirmiausia iš Laisvės išdo lėšų, principiniai aukotojų paskirtų nepriklausomai Lietuvai, ir neužbaigus TF veiklos kartu su pripažinta užbaigta VLIKo veikla), o taip pat, iškilus aukotojų teisiinių ieškinių galimybei, susijusiai su pinigų nepaskyrimu aukotojų nurodytiems tikslams", sakoma pareiškime.

Iš tiesų TF visuotinio narių susirinkimo 1992 m. gegužės mėn. rinkimai ir priimti nauji įstatai yra neteisėti, nes Dr. K. Bobelis, atstovaudamas savo veiklą užbaigusiam VLIKui, neteisėtai naudojosi 45% balsų privilegija. Dr. Bobelio užmačias rodė ir tai, kad dar prieš susirinkimo suaukumą jis laiškas prašė tuos, kurie nedalyvaus susirinkime, jam perduoti savo balsus. Anot P. Palio, "tokia būdų Dr. K. Bobelis, surinkęs laba. alį balsų skaičių, tapo nelyg. nt padėties viešpačiu" ("Draugas", gegužės 27 d.).

Tokia padėtis privedė prie to, kad, kaip teigia M. Žukauskienė, rinkimai buvo "visiškas farsas, kuriam buvo sugaišta daug laiko. Tų rinkimų visai ir nereikėjo, nes VLIKo pirmininkas dr. K. Bobelis turėjo tiek balsų, kad niekas jo nukonkuruoti negalėjo, tai ką norėjo, tai tą ir išrinko".

Naujų TF įstatų priėmimas praėjo negeriau. Nors į susirinkimą buvo atvykę 50 narių, tačiau įstatų svarstymas buvo pradėtas, anot M. Žukauskienės, kai salėje liko tik 7 asmenys. Juos referavęs A. Daunys, ginčams užsitęsęs, atsispašė ir viską palikęs išėjo. Posėdis baigėsi, kai liko tik 6 asmenys ("Darb.", 8, 7).

Tokiems reiškiniais vykstant TF, asmenys, kurie yra padovanoję savo santaupas pagal bendranaudę sutartį, turėtų išsiaiškinti, kokias garantijas TF duoda, kad palūkanos už paaukotas santaupas bus jiems mokamos iki jų gyvos galvos.

PAŽYMĖJIMAS

Pažymima, kad laisvės kovotoja taktininkė P a l m ė, 1951 m., rudenį, ypatingai sunkiu kovos metu, savo sodyboje leido partizanams įsirengti slėptuvę, be to, gerai suprasdama laisvės kovos tikslą, tuo pačiu reikėdavo padarę įtakos ir kitiems savo šeimos nariams. Slėptuvėje partizanai, be pertraukos, sėkmingai išgyveno 6 mėnesius. Ji viena maitino slėptuvę ir globojo partizanus: skalbė baltinius, pristatydavo vandenio ir virėdavo valgyti. Be jos žintos niekas į slėptuvę neįeidavo ir iš jos neįsivedavo. Ypatingai jai teko labai sunkus ir atsekingas darbas šios kovos metu, kada, nekt, visus pėdsakus į slėptuvę teko mas kuoti sniegu. Nors, tuo metu, jų sodyboje MGB-istų buvo padarytos 3 kratos, tačiau ji ryžtingumo nematojo ir būdama optimistė, čia ir visuomet geros nuotaikos, ji po kiekvienos kratos ne tik padirgindavo savo šeimos narius, bet ir globojamuosius kovotojus gerai maitindavo.

Be to, ji pasiryžusi, pagal reikimą ir išgales, taktininkauti ir toliau, iki tėvynės vėl bus laisva. Už pasiaukojimą ir parodytą ryžtingumą bei atkaklumą, kovoję dėl Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo, laisvės kovotoja taktininkė P a l m ė yra apdovanota L a i s v ė s K o v o s K r y ž i u i I I I l a i p s n i o. PLSR įsak. Nr. 3 š. 1, 52-04-15.

Nr. 45
52-04-16. Srities Vadas
Štabo viršininkas

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti **N. ir J. VAZNELIŲ**
Gifts International Inc.
2501 W 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424
Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Nauji pasiūlymai Kalėdų proga

Nėra papildomo mokesčio už persiuntimą

Laivu tik **60** centų už svarą +\$10 mokestis už patarnavimą

Pavyzdžiui: 10 sv siuntinys kainuos \$16.

Garantuotas patarnavimas.

Nemokamas paėmimas iš namų - greitas pristatymas.

Pasinaudokite žemiausiomis kainomis

Kanadoje tik per

POLIMEX

TORONTO: 141 Roncesvalles Ave., tel. 537-7914

MISSISSAUGA: 3615 Dixie Rd., Unit 11, tel. 238-6683

SCARBOROUGH: 3482 Lawrence Ave., tel. 439-7132

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

Iki šiol šis fondas išleido per 700,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neliečiamas, tiksliai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

FONDO TIKSLAS - LIETUVYBĖS IŠLAIKYMAS

MEDELIS CONSULTING
1407 Sarcee St., Oshawa, Ont. L1G 4N2
Tel. 1-416-434-1847 FAX 1-416-728-5745

• Visos paslaugos atskleidžiant jūsų gimines iš Lietuvos: išskvietimai, bilietai, drauda. • Telefaksu perduodam laiškus, žinutes jūsiškams per trumpiausią įmanomą laiką. • Iš mūsų valutinės sąskaitos Vilniuje išmokam paramą jūsų giminėms Lietuvoje amerikietiškas doleriais arba dažnai skiriami perduodami asmeniški. Kreipkitės į **ALGI** ar **STEFĄ MEDELIS** visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienius. Reikalui esant atvažiuojame į namus. Skrendantiems į šiltus kraštus parūpinam bilietus ir draudą pigiausiomis kainomis.

KELIONĖS Į LIETUVĄ
Pagal pageidavimą paruošiam keliones įvairiomis trasomis su vienu persėdimu: per Kopenhagą, Frankfurtą, Londoną, Berlyną, Ciurichą, Vieną, Varšuvą.

Nuo spalio 15 - \$899 +mokesčiai

Teiraukitės ir apie likusių vietų išpardavimą \$799

ALGIS MEDELIS
trečiadieniais 11-17 val.
kreipkitės asmeniškai

Kennedy Travel Bureau Ltd.
296 Queen Street West
Toronto, Ontario M5V 2A1
Tel. (416) 593-0600 FAX 593-0604

Century 21 OFFORD REALTY LTD.
Member Broker, 38 Hurontario St., Collingwood, Ontario L9Y 2L6
Parduodant, perkant ar tik del informacijos apie namus, vasarnamus, ukus, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į **Angele Salvaityte, B.A.,** pirkimo ir pardavimo atstovę. Ji mielai jums patarnaus.
Darbo tel. (705) 429-2121 ar (705) 445-5640 namų tel. (705) 429-6428

Maironio mokykla Toronte

Žengiant į 45-tuosius gyvavimo metus

Aidas pirmojo skambučio, kviečiančio į lietuviškosios mokyklos klases, jau prieš mėnesį nuaidėjo. Mokiniai ir mokytojai įsijungė į nuolatinį kruopštų darbą. Mokytojų gretas papildė D. Skukauskaitė, F. Julevičienė, A. Karkaitė, D. Keblinskaitė, J. Neimaniene, A. Paulionytė, R. Rygelienė, J. Ruslienė ir L. Underienė. Ypatingai malonu matyti praėjusiais metais lietuistinius kursus baigusius švietimo darbuotojus.

Džiugu, kad jaunimas su viltimi žiūri į savo ir auklėtinių ateitį. Smagu girdėti kaip vyresnėji, jau baigę šią mokyklą prieš 10 ar daugiau metų kalba, kad norėtų grįžti į šeštadienines mokyklos suolas, nes dabar pamokos įdomesnės, ir daug daugiau žinių bei literatūros gaunama iš Lietuvos. Mokykla, jau aštuonerius metus vadovaujama vedėjos Giedros Rinkūnaitės-Paulionienės, organizuoja įdomius susitikimus, vakarones su atvykstančiais žymiais žmonėmis, grupėmis iš Lietuvos bei įvairių kitų išeivijos kolonijų. Maironio mokyklos muzikos mokytojos pradėjo ruošti mokinius Kalėdų eglutei, kuri šiais

metais įvyks gruodžio 19 d. Pradėta ruošti ir M. K. Čiurlionio gilesniam pažinimui. Tai studijai numatoma paskirti trejetą seštadienių.

Mokyklos vedėjos kvietimu, žada atvykti poetas Henrikas Nagys iš Montrealio, kuris apibūdins liuanistinių kursų studentams išeivijos rašytojus ir skaitys savo kūrybą.

Šį rudenį mokytojai pateikė daug įvairių pasiūlymų, konkrečių įsipareigojimų bei uždavinių atečiai.

Vedėjos "dešiniąją ranką" R. Rusinienę visur sutiksi su įvairiais patarimais ir pagalba. Mokyklos administracija (I. ir B. Wilkinson, A. Malinauskas, J. Jasūnaitė, J. Batraks) – tai tikras mokytojų, mokinių bei jų tėvėlių ramstis. Literatūros šaltinis – bibliotekos vedėja Ž. Šelmienė. Pagrindinį ryšį tarp dviejų "pasaulyų" – mokytojų ir tėvų – palaiko tėvų komiteto pirm. B. Batraks, talkinama mamų bei tėvėlių.

Svarbu suprasti lietuvių kalbos bei Lietuvos pažinimo svarbą išeivijoje. Todėl tegu nuolatos skamba mokinių ir mokytojų lūpos šūkis: "Mums nebaissios jokios kliūtys!" Inga Pivoriūtė

Toronto Maironio mokyklos choras, vadovaujamas muz. Dalios Viskontienės, pasirodo ir bendruomeniniuose renginiuose

Nuotr. R. Pranaičio

Išniekintoje gentainių žemėje

Rytprūsių reportažas – specialiai "Tėviškės žiburiams"

ANTANINA GARMUTĖ

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Tilžėje

Kelyje į Tilžę vėl apninka niūros mintys. Tiesiog į sielą žvelgia Mažoji Lietuva – su trypta, nuniokota gentainių žeme. Kur jos lietuviškumas? Jei 18-me amžiuje, po 600 metų vokiečių valdymo šiame krašte veikė net 1300 lietuviškų parapijinių mokyklų, o tokių pat vokiškų – tik 400, tai dabar – nė vienos lietuviškos! Juo lab vokiškos. Visos rusiškos. (Šiandien Kaliningrado srityje gyvena apie 20.000 lietuvių. Pačiame Kaliningrade – 4.500. Andai televizija transliavo Karaliaučiaus lietuvių suėjimą – jame tautiška apsirėdžiusios lietuviškos traukės rusišką "riabinušką" – "šermukšnelę".

Giliai slepia baltiškosios kultūros pėdsakus ir Tilžė (Sovietas). Dabar tai greičiau kareivinių miestai. Aleksandro Nevskio prospektas – ištisi kareivinių siena. Čapajevovėl kareivinių gatvė. Tik Lenino gatvėje ant namo nr. 17 atsirado memorialinė lenta su Vydo biustu. Pats pastatas dar neatnaujintas ir negrąžintas muziejui įrengti. Jame tebeveikia gamybinis cechasis. Kai neseniai, didžiojo mūsų filosofo Vydo sukakties proga Tilžės tiltu su vėliavomis iš anapus Nemuno atlingavo lietuvių eisenos. Išsigando "vietiniai" rusai: "Fašistai ateina mūsų mūšti! Ko jiems čia reikia? Negali būti čia jokios lietuviškos kultūros praeityje!" Nusiramino, kai niekas jų nepuolė. Lietuviai dainavo, giedojo, visiems buvo malonūs ir draugiški.

Paskutiniai duomenims, jau pradėti Tilžės šventovės atstatymo projektiniai darbai. Sovietiniai valdovai į galutinai sugriovė maždaug prieš dešimtmetį – mat jos bokštas naujos statybos namams saulę užstoja. Banke atidaryta Tilžės šventovei atstatyti sąskaita.

Lėta pažanga

Pažanga Karaliaučiaus krašte vyksta lėtai. Ir čia visi susivilioję užsieniais. Todėl kaip grybai po lietaus dygsta komerciniai kioskai. Juose daugiausia blizgučiai ir labdaros prekės, įvertintos aukštomis kainomis. Jau ketinama mokyklose įsteigti lietuviškas klases. Bet trūksta lietuvių kalbos mokytojų. Trūksta kunigų, restoratorių. Reikalingos misijos ne tik Afrikoje. Karaliaučiaus kraštas žiūri su viltimi...

Riešutaujame

Baigiantis viešnagai Lubėnuose, su jaunaisiais Pečiuliais susiruošėme riešutauti. Lazdynų rajone lazdynų krūmų apstu. Kelias vingiavo per girias, pro tuščius kirtaviečių plotus. Beje, nepavadinai jų tuščiais – tik žiūrint į viršų tai – didžiulės proprašys skylės danguje. O apačioje – milžiniški sąvartynai. Išrauti su šaknimis medžiai, apvalūs rąstai bei jaunučiai medeliai, sustumti į kirtavietę keičia kita: visur suniokoto miško liekanų kalnai. Niekur, net Sibiro taigoje, neteko regėti tokių kirtaviečių.

— Štai kur milijonai dolerių pūva, – ūkiškai kalba Edmundas. – Čia tik medienos perdirbimo fabrikas, cechasis statyti kiek žaliavos! Galima gaminti medžio plokštes, briketus,

Tėvai, kurie nemoko savo vaikų lietuvių kalbos, bėga nuo savo tautos

degtukus. Daug ką. Bet kas investuos kapitalą? Kas dėmesį atkreips į žūstančią turtą?

Riešutų nedaug. Karštą vasarą ir juos išdžiūvino. Aplenkiami keliukų duobės, grįžtame papieviais, plačių Nemuno lankų pakraščiu. Čia drėgmės daug, ir nešienauta žolė iki juosmens. Kur-ne-kur styro su naikintų sodybų liekanos. Netoliese, mūsų pabaidyti, iš pievos pakyla krankliai. Jie nutopia ant pasvirusio išdžiūvusio gluosnio ir valosi į šakas savo snapus. "Matyt, išdėvėję karvę, ir jie dvėselieną dorąja" – pastebi Edmundas. – Pamenys neužkasinėja, palieka". Atmintyje prabėga seni kino filmai – dykumų ir prerijų vaizde puotaujantys grifai. O čia – derlingas kraštas, kurį mes švelniai Mažąją Lietuvą vadiname.

Išniekintos kapinės

Dar ne viskas. Edmundas sustabdo automobilį netoli nuo namų, jauno, išlaikus pušynėlio pakraštį. "Čia kapinės. Gal pažiūrėsite?" – sako truputį abejodamas.

Pagalieu ekskursija į kapines, su kuriomis norėjau susipažinti atvykimo dieną. Pakylame į neaukštą šlaitą, atsiveria vaizdas... ir aš suprantu, kodėl šią vietą man rodo pasiklausiai.

Edmundas nueina pirmas. Mudvi su Giedra laviruojame tarp pušelių iš paskos. "Tik jūs neišsigąskit, – ramina ji, – tik neimkit į galvą. Čia gi Rytų slavų kultūra".

Kapų vietas galima atpažinti pagal išsilaikiusius betoninių antkapių rėmus. Nė vieno paminklo. Nė vieno kryželio. Išdaužyta. Nusiaušta. Antkapių apačioje žiejėja duobės. Smėlio kauburėliai. Kapai išrausti. Visi iš eilės.

— Ateikit čia, – negarsiai pašaukia Edmundas. – Naujausi darbai...

Jis stovi šalia švaraus geltono smėlio, išrausto gal vakar, o gal ir šiandien prieš kokią valandą, nes nėra nubyrėjusių spyglių nei rasos lašelių pėdsakų.

Po Baltijos dangumi

(Atkelta iš 1-mo psl.)

— Dėl to aš ir sakau, kad tai tėra vienas žingsnis priekin, o ne pergale. Mes sudarėme sutartis tam tikrose srityse, kuriose ligi šiol buvo neperžengiamų kliūčių, kaip pvz. sudarymas bendros komisijos, kuri rūpintųsi globa paminklų mūsų abiejų kultūrų. Lietuvių žingsniai į normalizaciją santykių su lenkų mažuma mums taipgi teikia gerų vilčių.

(Pabaiga)

"Aitvaras" neša gyvą žodį

Komedijos "Paskutinis iš Varlynės" premjera Toronte

Toronto Lietuvių namų kultūrinė komisija, vadovaujama Vyt. Kulnio, dažnai rengia pasikaitas, pranešimus, simpoziumus. Prieš dvejus metus komisija kreipėsi į rašytojus Lietuvoje, kad jie parašytų scenai veiklą, vaizduojantį šiuometinį gyvenimą tėvynėje ir išeivijoje. Komisija gavo aštuonis rankraščius, kurių vienas "Paskutinis iš Varlynės", parašytas Felikso Jokubausko, buvo premijuotas ir Toronto lietuvių dramos teatro "Aitvaras" vaidintas 1992 m. spalio 4 d.

Tai satyrinė dviejų veiksmų komedija. Pensininkas Mykolas Kuprys nenori keltis iš savo senos lūšnos, kuri rogiogio prie vietovės, vadinamos Varlyne. Kolchozo pirmininkas ir partijos sekretorius pagrasina atvažiuoti su buldozeriu ir lūšną nugriauti. Nelengva Mykolui skirtis su išgyventais prisiminimais. Lietuvišką buitį jam padeda kurti kaimynas Juozapas Maknys. Dialoguose iškeliama praeitis: sribai, suėmimai, kalėjimas, tremtis į Sibirą. Viskas gerai, tik vietomis kalba vulgari. Tai nedovatinota nei autoriui, nei režisieriui. Yra ir idomių kalbos grožybių: (Mykolas) "Udų noriu, mūsų noriu. Noriu jausti pelkių kvapą ir klausyti ne šitų kakafonijų iš magnetofonų, o paprasčiausių varlių". Arba: (Marė) "Na ir kirmų tarp pelių ir žiurkių. Prisilakusi taip sugraus, kad ir į karštą nebus ką dėti".

Mykolą atvyksta aplankyti brolis Jurgis iš Amerikos. Kuprio sūnus Algis iš Vilniaus ora-uosčio parveža Jurgį nuo Anykščių, bet ne Mykolo brolį. Nepažinęs gyvo dėdės, susimaišo. Pagaliau atvyksta tikrasis Mykolo brolis, ir komedija baigiasi.

Pagrindinį Kuprio vaidmenį atliko "Aitvaro" veteranas Vytautas Štūkys. Jo vieno scena pilna. Kuprienė – iš Lietuvos Zofija Milkevičienė. Galūnas, kolchozo pirmininko pavaduotojas ir partinis sekretorius – Vytautas Taseckas. Da-

nutė Kuprienė, jų marti – Rita Brakaitė. Juozapas Maknys, Kuprio draugas – Vidmantas Šilinkas. Kulšienė, Kuprių kaimynė – Teresė Šlenienė. Algis Kuprys, Kuprių sūnus – Petras Steponaitis. Jurgis Žėba, netikras Kuprio brolis – Benius Tarvydas. Tikrais brolis antriniame vaidmenyje – Vyt. Taseckas.

Visi aktoriai gerai paruošti. Jautėsi stipri režisūra. Gražiausia scena – ir ją publika plojimu palydėjo – kai Kuprys su kaimynu Makniu, "paėmė" po vieną per daug, gulasi į karštą atskirai poilsui.

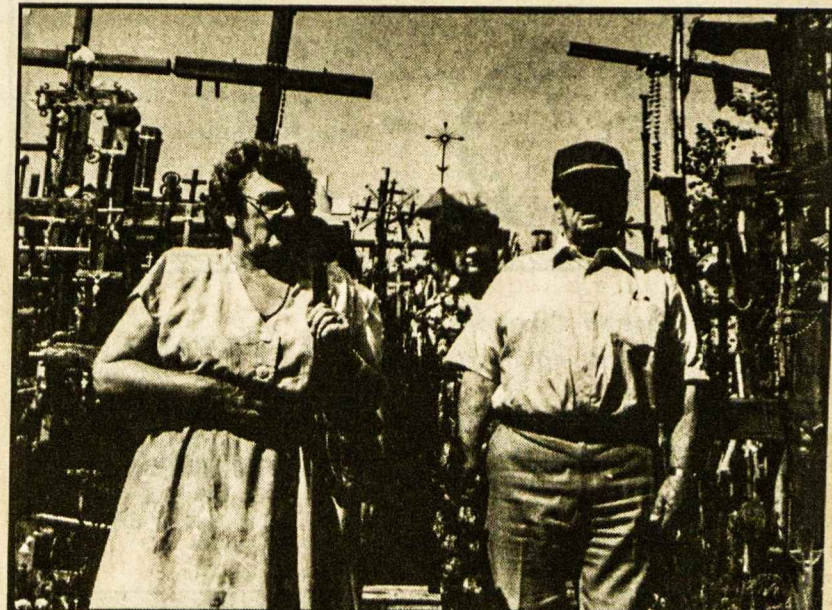
Veikalą režisavo Algirdas Kynas, kurį laiką dirbęs Britų Kolumbijos Viktorijoje profesiniame teatre ir operoje. Ilgametė "Aitvaro" režisierė, Aldona Dargytė-Biškevičienė susilaukė daugiausia negu režisieriaus talkininko. Dailininkė – Aldona Karosaitė. Grimuoto Leokadija Nakrošienė, apšvietimą tvarkė Kazimieras Juzumas, scenos reikmenimis rūpinoasi Rita Brakaitė ir scenovaizdžio darbus atliko Petras Imbrasas.

Komediją žiūrėjo arti 200 tautiečių. Tai džiugu. Lietuviską teatrą turėtume gerbti. Jis prabyla į mus gyva lietuvių kalba, kvėpuoja lietuviška kultūra, paliečia intymiausias lietuviškos dvasios stygas. Ne veltui teatras yra vadinamas tautos mokykla.

"Aitvaras" šią komediją vaidins dar kartą. Iš anksto visi kviečiami – vaikai, jaunimas. Visiems bus įdomu porą valandų pagyventi Lietuvoje ir pasigėrėti kitokio žanro veikalu.

Šia proga norėtusi priminti, kad lietuviškosios kultūros, o juo labiau savojo teatro, darbas šiame žemyne primena Dovydo ir Galijoto istoriją. Elektroniniai ryšiai kone mus visus yra taip prirakinę, kad mes nejaudiam vergavimo. Neretai girdžiu posakį: skubu namo, nenoriu praleisti savo programos televizijoje. O visgi reikėtų sukrusti, nes lietuviškasis teatras yra tapęs našlaičiu.

St. Dargis

DANA PASKO-PASKEVICIENĖ ir ANTANAS MIKALAJUNAS iš JAV šią vasarą Kryžių kalne prie Šiaulių

Nuotr. R. Dailidės

BALTIC CONSTRUCTION

Namų įrengimai ir pataisymai:

- * statiniai darbai * vidaus sienų įdėjimas (drywall)
- * dažymas * elektros įvedimai * vandentiekio sistemos įvedimas (plumbing) * įvairūs cemento darbai (masonry)
- * kiemų sutvarkymas (landscaping)
- * prieplaukos (decks) * tvoros. 15 metų patirtis.

Skambinti Pauliui Stanevičiui tel. (416) 604-1871 Toronte
Wasaga Beach tel. (705) 428-6502

FUTURE.I

REAL ESTATE LTD. REALTOR

Nijolė Baranuskaitė-Bates

Namų pirkimo bei pardavimo bendrovės atstovė
tel.: verslo 769-3300 namų 769-1835

Patarnauja lietuvių kalba
Nemokamas namų įvertinimas.
2254 Bloor St.W., Toronto, Ontario M6S 1N6

Pirkite namus geresnei savo atečiai

EUROPARCEL

APTARNAUJAME LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ, RUSIJĄ, MOLDAVIJĄ, GUDIJĄ

AIR CARGO

TIK 4⁹⁵ už kg
(LAIVU - \$4.40 už kg)

- PRISTATOME PER 2-3 SAVAITES
- VISAS VIETOVES
- GARANTUOTAI ŽEMIAUSIOS KAINOS
- PAIMAME SIUNTINIUS IŠ NAMŲ JEI PAGEIDAUJAMA

Siuntiniai pristatomi tiesiog į namus. Nėra nei maksimumo, nei minimumo svorio. Neskaitome už C.O.D.

Nuo pirmadienio iki penktadienio, 7 v.r.-4 v.p.p.

MONTREALYJE 2600 RUE LEGER LASALLE, QUE.

Naujas numeris: 931-9389

SKAMBINKITE INFORMACIJOS IR APTARNAVIMO REIKALIAS BET KADA - 7 DIENAS

Vytas Gruodis, Jr. (or Alexander Khalimov)

PRINTING

66 MIMICO AVE. ETOBICOKE, ONTARIO M9B 1R5
TEL. (416) 252-6741

Savininkas Jurgis Kulšius

NAUJA LIETUVIŠKA SPAUSTUVĖ

Renkame tekstus lietuviškai ir angliskai.

Spausdiname: raštinės reikmenis (laiškus, vokus, vizitines kortele); bekalninio (carbonless) popieriaus blankus; lankstinukus ir reklaminius lapelius (flyers); knygas, kalendorius; vestuvinius ir kitus kvietimus; koncertams biilietus ir programas.

Susitarus užsakymus palamame ir pristatome. Prieinamos kainos. Lietuviams nuolaida.

BVL ELECTRICAL ENGINEERING

Licence E-2392

Taisau senas ir įvedu naujas:

- ELEKTROS INSTALIJAS
- VĖSINIMO SISTEMAS
- ŠALDYTUVUS
- SKALBIMO MAŠINAS
- ELEKTRINES PLYTELES
- DŽIOVINTUVUS
- KITUS BUITINIUS ĮRENGIMUS

Skambinti Vytui tel. 236-9071 arba (page) 237-2121, Toronte.

Greitas - sąžiningas - pigus patarnavimas. Visi darbai garantuoti pagal susitarimą.

LIETUVA LAUKIA PARAMOS

Atgavusi nepriklausomybę mūsų tėvynė, nuskurdinta ilgos sovietinės okupacijos, reikalinga ekonominės pagalbos.

AUKOKIME JAI PER TAUTOS FONDĄ.

Mūsų aukos, testamentiniai palikimai padės įtvirtinti atgautą nepriklausomybę ir pakelti krašto gerovę. Aukos bei palikimas siųskime Tautos fondo atstovybei Kanadoje šiuo adresu:

TAUTOS FONDAS, 310 Rathburn Road, Etobicoke, Ontario M9B 2L8

Palaimintojo arkivyskupo Jurgio Matulaičio "Užrašai", redaguoti seselės Onutės Mikailaitės

Jonas-Paulius II, kalbėdamas arkivyskupo Jurgio Matulaičio beatifikacijos proga, palaimintąjį Arkivyskupą pavadino "ypatinga dovana Katalikų Bendrijai ir lietuvių tautai", o ses. Mikailaitė, paruošdama mūsų skaitančiai visuomenei palaimintojo arkivyskupo "Užrašus", išryškino, kad jo šūkis "nugalėti blogį gerumu" buvo savybė, padariusi jį ta dovana.

"Užrašų" knyga turi 368 puslapius — ilga, bet patraukia skaitytoją ir turiniu, ir sudradgavimu. Ses. Mikailaitė, duodama "Užrašams" istorinį, politinį, ir visuomeninį kontekstą, įjungia palaimintojo arkivyskupo veiklą ne tik į Katalikų Bendrijos, bet ir į mūsų šimtmečio pradžioje atgimstančios Lietuvos istoriją. Redaktorės kruopštumo dėka privatus "Užrašai" tampa vertinga istorine ano lemingojo penkioolikos metų laikotarpio (1910-1925) studija.

"Užrašų" knygos prasideda ištarka Jono-Pauliaus II pamokslu, pasakytu Šv. Petro bazilikoje, švenčiant Lietuvos krikštą 600 metų sukaktį ir arkivyskupo Jurgio Matulaičio beatifikaciją — paskelbimą palaimintuoju. Anot popiežiaus, palaimintasis laimėjo "visų labai didelį įvertinimą... Tai sako gausūs liudinėjimai iš įvairių sričių, kur reikišė jo ganytojiška veikla, atnešusi gausių vaisių: nuo uolaus kunigiško apaštaliavimo iki svarbių Švento Sosto jam patikėtų pareigų, nuo akademinio mokymo iki praktiško kėlimo katalikiškosios kultūros ir socialinio teisingumo reikalavimų bei nuolatinio asmeninių įsipareigojimų vargdenių ir beturčių nau-dai" (8 psl.).

Knygos redaktorė supažindina skaitytoją su "Užrašais" kruopščiai paruoštu skyreliu apie jų kilmę:

1910 m. rudenį, svetimoje žemėje — Rusijos Petrapilyje — lietuvių kunigas, pačiame savo amžiaus brandume (tuo metu būdamas trisdešimt devynerių metų), savo gyvenimą pakėlęs naują linkmę, pradeda vesti asmeninius užrašus, toli gražu nenuvokdamas, jog ilgainiai jis pats ir šie jo raštai taps vienu įsivesiausių švryturio jo tautiečiams bei daugeliui kitų. Neditelso sąsiuvinio pradžioje jis įrašo tokią antraštę: "Mintys, Apšvietimai, Įkvėpimai ir Pasikietinimai" (10 psl.).

Jie buvo užrašyti Petrapilyje ir Šveicarijos Friburge (nuo 1910 iki 1914 m.), o nuo 1918 m. Lietuvoje — Marijampolėje ir ypač Vilniuje.

"Užrašuose" įpinti ir ryškescni Palaimintojo gyvenimo patyrimai bei įvykiai, ypač atvejai, "kur ryškiau išgyventa Dievo Apaizdos rankos globa, apsauga, vedimas stebėtinais, žmogišką išmintį viršijančiais takais". Vyskupavimo Vilniuje metu, jis pažymėjo ir komentavo svarbesnius įvykius mieste, aprašė jį lankiusius asmenis ir pokalbius su jais bei įvairius vyskupijos reikalus. Jam mirus Kaune 1927 m. sausio 27 d., "visi jo asmeniškai užrašai buvo surinkti ir perrašyti mašinėlėmis" bei padaryti keli nuorašai. Iš vieno jų "sudaryta dabartinė 'Užrašų' laida" (12 psl.).

Redaktorės ses. Mikailaitės kruopščiai sutelktos biografinės žinios padeda susipažinti su pačiu Palaimintuoju (13-18 psl.), o paties Palaimintojo užrašai apreiškia iškilų asmenybę (19-343 psl.).

Palaimintojo užrašus "Užrašų" knygos redaktorė rikiuoja chronologine seka, duodama išnašose išsamius ir taiklius paaiškinimus apie minimus asmenis bei apibūdindama aprašomų įvykių kontekstą. Tai padeda skaitytojui pažinti ne tik patį "Užrašų" autorių, bet ir Katalikų Bendrijos būklę caristinėje Rusijos imperijoje bei mūsų tautos atgimimą, duobėtą kelią į nepriklausomybę. Žinios apie tuometinius tautinius ir idė-

jinius sąjūdžius padaro leidinį itin svarbiu istoriniu šaltiniu.

Redaktorė trumputėmis įvadinėmis pastabomis telkia skaitytojo dėmesį į patį "Užrašų" autorių, leisdamą jam pačiam save aptarti.

Jau pati "Užrašų" pradžia rodo į jų autoriaus mintijimą ir požiūrį į žmogų, žmonių gruputes ir tikslingą buvimą dėl kitų. 1910 m. spalio 24 d. užrašuose Palaimintasis primena:

Svarbu kiekvieną daiktą pradėti nuo to, ko reikia; svarbu išsiskirti prie branduolio to dalyko, apie kurį reikals eina. Todėl pirmiausia reikia atsižvelgti į tikslą, į dalyko esmę ir apsvaščius nuspresti ar tikslas geras, ar dalykas tinkamas. O jau paskui reikia pradėti rūpintis, kaip pašalinti kliūtis ir keblumus, kurie mums trukdo pasiryzimą įvykdyti, kaip surasti kuo tinkamiausias priemones tikslui įvykdyti... (..). Kai kada žmogus taip duodiesi įtraukiamas į tų visokių darbų sūkurį, kad jau pačiam nė kiek laiko nepasilieka. Taip begyvenant, bedirbant, besikarsčiuojant, žmogaus dvasia pamažu išsenka, išdžiūsta, išsiblaško ir visiškai susilpnėja. Taigi pirmo vietoj visada turi būti savęs tobulinimas" (26 psl.).

Atrodo, kad Palaimintasis darė, ką galėjo, ir davė kitiems, ką turėjo, nedvejodamas ir neskaičiuodamas.

Palaimintojo pasitikėjimo ir drąsos ištaka yra Dievas:

Taip esi žmogus linkęs savo ateitį nuo visokių netikėtų negandų apsaugoti, taip ima noras save nuo visokių nelaimių apdrausti. Bet ar tai galimas daiktas be Dievo? (...) Būkime gudrus, kuklius ir protingi, darykime, kas galima, bet būkime ir drąsus, ir drąsiai eikime prie savo tikslo, tvirtai tikėdami, kad Dievo Apaizdos ranka mus veda ir neša... (31 psl.).

Žodžiai "Dievo garbei ir Bažnyčios labui" yra labai dažni užrašuose (pvz. 30, 32, 35, 37 psl. ir t.t.). Jam būdinga prisiminti, kad "Žmogaus širdis, visokių ugnies jausmų pilna, gali būti jėga, kitus sušildančia, uždegančia, sukaitinančia, — kaip garas ir elektra, — prie gero darbo patraukiančia ir pastumiančia; arba vėl kenksmingu gaivalu, viską sunaikinančia" (41 psl.).

Palaimintasis, būdamas kunigas, sau dažnai primena: "Mes turime mokėti pakilti aukščiau už tautinius ginčus ir prietarus: tarnauti visiems lygiai, einant pirmiau tenai, kur didesnė Dievui garbė" (66 psl.).

Stebina jo geraširdiškumas kitiems:

Savo nuomonės reikia laikyti, bet kitokios nuomonės žmonėms turėti kuo didžiausią meilę. Tik giliu savo ištikimimu, tik tvirtu tikėjimu, tik meile, karšta širdimi patrauksime kitus prie Dievo ir tiesos, o ne barniais, užsiplūdinejimai, užgauliojimais, įžeidimais (73 psl.).

Ir vėl: Sakoma: būk toks, koks nori kitiems rodytis, ir būsi geras žmogus. Kas tau malonu, ir kitam daryk, o kas tau nemielia, ir kitam nelinėk (91 psl.).

Skyriuje "Kelonė" į Romą su reikalais", 1911 m. lapkričio 25 d., kukliai užsimena:

Nelabai aš mėgstu lankyti muziejus, bet norėjau juos perbėgti, kad turėčiau bendrą supratimą apie dalykus. Daugiau man patinka lankyti bažnyčias, mąstyti apie Bažnyčios praeitį, žiūrėti į gražius, šventus paveikslus. Iš Vatikano muziejų išėjus, jaučiau, kad galva sunki, kad galvoje ošia. Nau-dos mažai, nieko nenusimanau apie meną (111 psl.).

Palaimintasis pats save lavino ir stengėsi lavinti savo įsteigtų vienuolių narius. 1913 m. sausio 12 d. įrašė savo užrašuose:

ANTANAS RUBŠYS

Nuolat girdėti dejuojant, kad žmonių nesą. Darbo visur begalės, o nėra kam dirbti. Greičiau pinigų surasi kokiai nors ištaigai, o ne žmonių. Didžiausias mūsų rūpestis tebus kuo daugiausiai žmonių išlavinti, kad jų būtų svarbiausiems Bažnyčios darbams ir reikalams atlikti. Nieko nesigailėkime žmonėms lavinti, mokyti. Pinigai, jėgos, trūsas, idėti į tą darbą, gausių duos nuosimčių (129 psl.).

Jis domėjosi net Išganyimo armija — Salvation Army — veikla (129 psl.) ir stengėsi pažinti, "kuo serga žmonija, kokių geriausių priemonių griebtis, kokių nesveikų nuomonių ir srovių saugotis, kokias tiesas labiau aiškėn kelti ir aiškinti, žmonėms priminti" (135 psl.).

1913 metų vasarą Palaimintasis lankėsi Čikagoje ir ten įsteigė pirmą marijonų misiją JAV. Būdinga, kad to laikotarpio užrašai atspindi jo dėmesį įvairių tautybių taikiam su-gyvenimui.

1918 m. "Užrašuose" yra įrašymas be datos. Aprašoma kelionė iš Varšuvos per Vilnių į Kauną ir Marijampolę. Trumpai sustojęs Vilniuje, sužino, kad esąs vienas iš kandidatų į Vilniaus vyskupus. Nepaisant pastangų išvengti šio paskyrimo, jis spalio 22 gavo arkivysk. A. Ratti, Šv. Sosto vizitatoriaus, laišką, kuriuo jam buvo pranešta, kad jis jau paskirtas Vilniaus vyskupu.

Vyskupas Jurgis Matulaitis susidūrė Vilniuje su savo gnomaisiais — lietuviais, lenkais, gudaiss, žydais. Jis rašo:

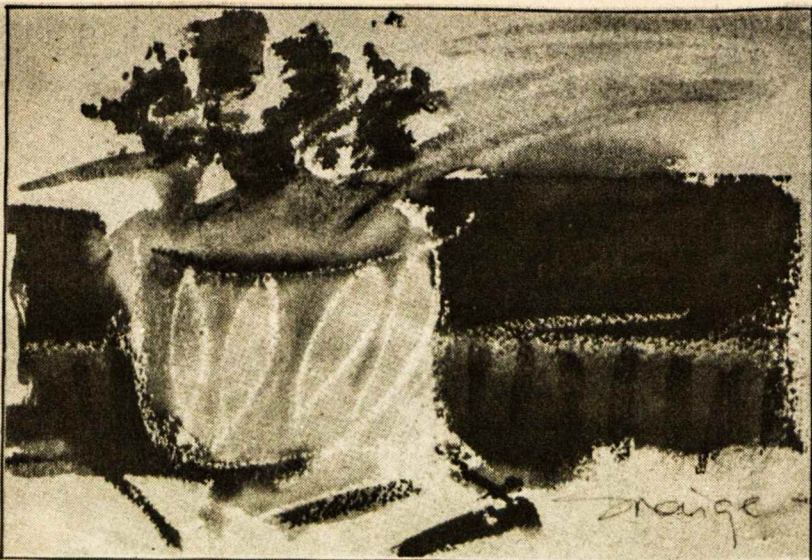
Nežinau, kodėl man niekad taip neatrodė menki, niekingi tie tautiniai ginčai, neapykantos, užsi-spyrimai, kaip dabar. Rodos, turint geros valios ir nuolaidumo, buvo galima visus sutaikyti Kristuje (159 psl.). Būdamas kunigas ir vyskupas, aš tegaliu tik meile, brolišku-mą ir vnybę žmonėms skelbti ir turiu žmones taikyti (161 psl.). Pasiryžtu kiekvienos tautos troškimui ir siekimui gerbti, kiek jie nepriešingi mūsų tikėjimo dėsniams (162 psl.). Baisiai čia kunigai išpaipnio-ję į politiką ir ją varo... Nėra blogesnio daikto, kaip kunigų kišimasis į politiką, ypač čia Vilniuje, kur tiek tautų ir partijų (174 psl.)... dabar vėl naujos kaitės. Tie patys žmonės, kurie tiek šaukė ir rėkė prieš mirties bausmę, dabar patys šaudo ir žudo savo suimtus priešus. Tie patys, kurie neseniai kovojo prieš cenzūrą, prieš spaudos laisvės varžymą, dabar neleidžia kitokių pažiūrų laikraščiams; jei išdrįsta koks pasirodyti, pasirūpina tuojau jam užčiaupti burną (186 psl.). Iš tiesu, baisias dalykas, tas politikavimas. Kaipgi dažnai čia taikoma laukinis nedorėlio doros dėsniis: jei tu man karvę pavogsi, tai bus blogai; o jei aš tau pavogsiu, tai bus gerai (186 psl.).

Bolševikams suardžius ir su-stabdžius Vilniuje gyvenimo eigą, vysk. Matulaitis rašo: "Pradėjo mane imti lyg koks nusiminimas, nerimas, ar nuobodulys... Prasidėjus kovai, pajutau, kad lyg nauja jėga, lyg kokia nauja galia įžengia; pajutau, kad vėl iš naujo imu gyventi" (199 psl.).

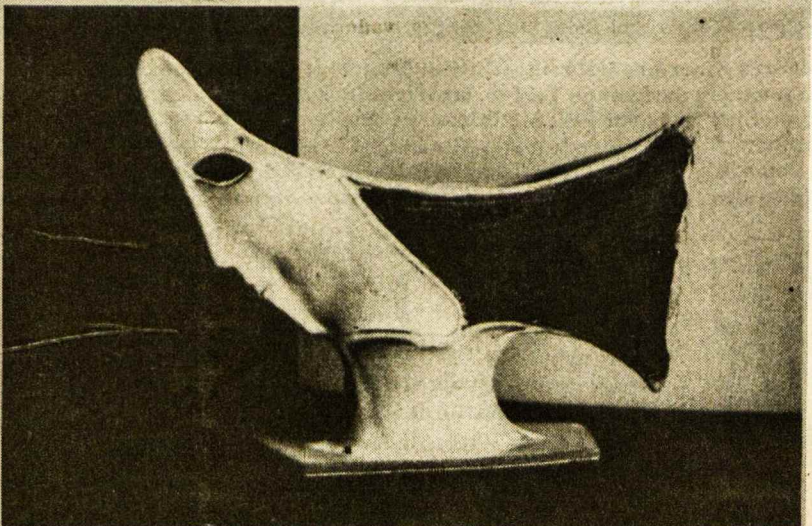
Po daugiau negu metų per-traukos vysk. Matulaitis vėl emė rašyti užrašus 1921 m. vasa-rio viduryje. Per tą laiką Vilniaus padėtis buvo pakitusi: generolas Želigovskis bu-vo užėmęs miestą 1920 m. spa-lio 9 d. Vysk. Matulaitis, pa-čiame politinių audrų sukuryje, ėjo taikdario ir Katalikų Bendrijos teisių gynėjo parei-gas sau įprastu santūrumu. Jis rašo: "... tarpininkauju ir rūpi-nuosi, kad kaip nors priešiškos šalys imtų tarp savęs tartis ir susitartų. Pasiziūrėję vieni į antrus iš arčiau, pamatys, kad vieni vaizduojami baidyk-lėmis, kurių iš tikrųjų nėra, nebent vaizduotėje" (336 psl.).

Nuo 1921 m. balandžio 3 d. iki 1925 m. rugpjūčio nėra jo-kių Palaimintojo užrašų. Jis vėl juos tęsia Romoje tų pačių metų rugpjūčiui baigiantis. Liepos 14 d., gavęs iš Romos teigiamą atsiliepimą į prašymą pasitraukti iš Vilniaus, Palaimintasis tyliai, niekam nieko nesakęs, išvyksta rug-pjūčio 1 d. Rugšėjo 1 d. pake-lijamas titulinu Adulijos ar-kivyskupu, o gruodyje paski-riamas Apaštalinio vizitato-riumi Lietuva.

Ses. Mikailaitės redaguotas "Užrašų" leidinys yra tarsi lan-gas į lemtingus Lietuvai šio šimtmečio pirmuosius dešimt-

SNAIGĖS ŠILEIKIENĖS akvarelė "Balkonas Barcelonoj". Paveikslą ma-tysime lapkričio 1 d. Anapilio parodų salėje

GRAŽINOS KRAŠAUSKIENĖS keramika "Žvilgsnis". Ją pamatysime lapkričio 1 d. Anapilio parodų salėje

Atgaivinta Akademija Lietuvoje

Iš pokalbio su Lietuvių katalikų mokslo akademijos pirmininku kunigu profesoriumi ANTANU LIUIMA, SJ, per Vatikano radiją

— *Gerb. profesorau, grįžęs iš Šveicarijos praleistų atostogų ketinate važiuoti į Lietu-vą? Kokie reikalai ir įvykiai Jus vėl traukia į gimtąją žemę?*

— Taip, buvau Šveicarijoje pavaduoti seserų vienuolių ka-peliono, o visą kitą laiką skyr-riau Lietuvii katalikų mokslo akademijos reikalams: lei-dinių redagavimui, korektūroms, konferencijos paruošimui, re-spondencijai. Atostogų tik-ra prasme jau 30 metų netu-rėjau. Tiesa, vietos pakeitimas jau daug reikiška. O reikalai Lietuvoje irgi akademiški: pir-miausia LKMA 70 metų sukak-ties minėjimas, visuotinis Aka-demijos narių susirinkimas statuto reikalu, artėjančio Aka-demijos XVI-jo suvažiavimo programos paruošimas, religi-jos filosofijos ir religinės mu-zikos kongresas.

— *Kokius leidinius ketina išleisti ar šiuo metu rengia LKMA?*

— Ką tik gavau iš spaus-tvės pirmuosius egzempliorius prof. A. Salio "Rinkinių raštų" IV ir paskutinio tomo. Lie-ka dar kun. Viktoro Gidžūno, OFM, studija apie Pabrėžą. Du skyreliai jau seniai paruošti spaustuvėje, bet autoriui mi-rus spausdinimas sustojo. Prieš keletą dienų gavau ir paskuti-nio skyrelio rankraštį. Reikia tikėtis, kad tomas iki Kalėdų bus baigtas spausdinti. Tai bus paskutinis Akademijos lei-dinys Italijoje. Vežu į Lietuvą spausdinti "Suvažiavimo dar-bų" XIV tomo suredagotą rank-raštį. Šio tomo išleidimas už-truko belaukiant kelių auto-rių rankraščio. Lietuvoje, tarp kitko, yra rengiamas išleisti Kroll veikalas "Auf den Spu-ren Jesu" — Jėzaus pėdomis. Tekstas jau išverstas į lietu-vių kalbą.

— *Ar esate patenkintas vi-somis savo rūpesčių ir pastan-mečius. "Užrašai" sklydi krikš-čioniška išmintimi ir liudija, kad bloga nagalima tik geru-mu. Jurgio Matulaičio "Užra-šai" yra brangūs ir vertingi lietuviams Tėvynėje, išei-voje ir buvusioje sovietų im-perijoje, naudingi Vilniaus krašto gyventojams — lietu-viams, lenkams, gudams, žy-dams.*

— *Ar esate patenkintas vi-somis savo rūpesčių ir pastan-mečius. "Užrašai" sklydi krikš-čioniška išmintimi ir liudija, kad bloga nagalima tik geru-mu. Jurgio Matulaičio "Užra-šai" yra brangūs ir vertingi lietuviams Tėvynėje, išei-voje ir buvusioje sovietų im-perijoje, naudingi Vilniaus krašto gyventojams — lietu-viams, lenkams, gudams, žy-dams.*

JURGIO MATULAIČIO UŽ-RAŠAI. Redagavo Ona Mikai-laitė. Spaudai paruošė Teresė Bogutienė, "Kovas Desktop Publishing", Cicero, Illinois. Aplaną ir raides piešė dail. Filomena Vaitiekūnienė, Vil-nius, Lietuva. Lietuviškas rai-dynas padarytas Jono Bogutos, Cicero, Illinois. Išleido Ne-kaltai Pradėtosios Mergelės Marijos seserys, Putnam, Con-necticut, 1991 m.

Malonia staigmena Australijos lietuviams Sidnyje tapo saviveik-linio "Atžalos" teatro rugpjūčio 9 d. suvaidinta žydų kilmės vokie-čio Liudviko Fuldos (1862-1939) dviuieksmė "Mokyklos draugų" komedija. Premjerinį spektaklį paruošė rež. Ona Maksvytienė. Žiūrovai ypač džiaugėsi devyniais jaunais aktoriais, sutikusiais lais-valaikio valandas atiduoti teatri-nei veiklai. Rež. O. Maksvytienėi nebuvo lengva surasti pakaitus iš mėgėjiškos lietuvių scenos pasi-traukusiems veteranams. Du vai-dintojai yra gimę Lietuvoje — Arvydas Rupšys ir Modris Žvirb-lis, o septyni Australijoje — Gai-lius Antanaitis, Audronė Jurksai-tienė, Edis Karpavičius, Violeta Maksvytytė-Braach, Monika Mi-gutė, Kristina Rupšienė, Arūnas Stašionis.

Bronius Kviklys, žurnalistas, gimęs 1913 m. lapkričio 10 d. Zastrone, Daugailių krašte, mirė Čikagoje 1990 m. rugpjūčio 28 d. Jo kūrybinį palikimą sudaro ketu-ri tomai "Mūsų Lietuvos" ir sep-tyni tomai "Lietuvos bažnyčių". Šiais veikalais džiaugiasi ne tik išėivija, bet ir laisvę atgavusi Lie-tuva. Antrųjų mirties metinių pro-ga šią vasarą jis buvo prisimintas ir pagerbtas tėviškėje. Mokytoja R. Jurkevicienė Daugailių mokyk-loje yra išteigusi tėviškėno Bro-niaus Kviklio muziejų. Mirties metinėms skirtas Mišias Daugai-lių šventovėje atnašavo iš Kau-no atvykęs kun. Juozas Čepėnas, velionies giminaitis. Tėvų sody-boje pastatyta lietuvišką kryžių pašventino Daugailių parapijos klebonas kun. Petras Baltuška. Iškilėn išijungė iš JAV atvyku-sios B. Kviklio dukros Rūta ir Danguolė, Lietuvoje gyvenanti jo sesuo E. Gaidienė, daug Daugai-lių krašto žmonių, susirinkusių pagerbti Čikagoj palaidoto tėviš-keno.

Kun. K. J. Ambrasas, SJ

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Malonia staigmena Australijos lietuviams Sidnyje tapo saviveik-linio "Atžalos" teatro rugpjūčio 9 d. suvaidinta žydų kilmės vokie-čio Liudviko Fuldos (1862-1939) dviuieksmė "Mokyklos draugų" komedija. Premjerinį spektaklį paruošė rež. Ona Maksvytienė. Žiūrovai ypač džiaugėsi devyniais jaunais aktoriais, sutikusiais lais-valaikio valandas atiduoti teatri-nei veiklai. Rež. O. Maksvytienėi nebuvo lengva surasti pakaitus iš mėgėjiškos lietuvių scenos pasi-traukusiems veteranams. Du vai-dintojai yra gimę Lietuvoje — Arvydas Rupšys ir Modris Žvirb-lis, o septyni Australijoje — Gai-lius Antanaitis, Audronė Jurksai-tienė, Edis Karpavičius, Violeta Maksvytytė-Braach, Monika Mi-gutė, Kristina Rupšienė, Arūnas Stašionis.

Bronius Kviklys, žurnalistas, gimęs 1913 m. lapkričio 10 d. Zastrone, Daugailių krašte, mirė Čikagoje 1990 m. rugpjūčio 28 d. Jo kūrybinį palikimą sudaro ketu-ri tomai "Mūsų Lietuvos" ir sep-tyni tomai "Lietuvos bažnyčių". Šiais veikalais džiaugiasi ne tik išėivija, bet ir laisvę atgavusi Lie-tuva. Antrųjų mirties metinių pro-ga šią vasarą jis buvo prisimintas ir pagerbtas tėviškėje. Mokytoja R. Jurkevicienė Daugailių mokyk-loje yra išteigusi tėviškėno Bro-niaus Kviklio muziejų. Mirties metinėms skirtas Mišias Daugai-lių šventovėje atnašavo iš Kau-no atvykęs kun. Juozas Čepėnas, velionies giminaitis. Tėvų sody-boje pastatyta lietuvišką kryžių pašventino Daugailių parapijos klebonas kun. Petras Baltuška. Iškilėn išijungė iš JAV atvyku-sios B. Kviklio dukros Rūta ir Danguolė, Lietuvoje gyvenanti jo sesuo E. Gaidienė, daug Daugai-lių krašto žmonių, susirinkusių pagerbti Čikagoj palaidoto tėviš-keno.

IX-ją išėivijos lietuvių tauti-nių šokių šventę liepos 5 d. Či-kaagoje spalvota vaizdajuoste į-mžino Arvydas Reneksis ir Alvidas Buklys, dokumentinių filmų kūrė-ji Lietuvoje. Jie paruošė galu-tinę vaizdajuostės versiją, rug-pjūčio pradžioje parodytą Algi-manto Kezio "Galerijoje", kurią jis yra atidares Ilinojaus Stick-nių vietovėje. Vaizdą pajavirino vaizdajuostei panaudoti keturi aparatai. Mat Alvidui Bukliui ir Arvydui Renekiui talkino foto-grafas Tauras Bublys su menotyri-ninku Danu Lapkumi. Sukurtos vaizdajuostės trukmė — pusant-ros valandos, trumpesnė už pa-čios šventės. Vaizdajuostė pa-pildyta trumpais pokalbiais su šventės meno vadove Dalia Dži-likiene, organizacinio komiteto pirm. dr. Petru Kisieliumi, Čika-gos "Grandies" vadove Irena Smielauskiene, kai kuriais šokė-jais bei žiūrovais. Profesinio ly-gio vaizdajuostės "IX-ji išėivijos lietuvių tautinių šokių šventė" buvo paruošta 250 kopijų, kurias mielai pirkto pirmosios peržiūros dalyviai.

Lietuvos kiojimo teatrų festi-valiai, dabar vadinami krivūlėmis, buvo pradėti rengti 1988 m. Pirmo-ji kiojimo teatrų krivūlė tada įvy-ko Aglonėliuose prie Klai-pėdos, antroji — 1989 m. Zastaučiuose, Mažeikių rajone, trečioji — 1990 m. Paragiuose, Naujosios Akme-nės rajone, ketvirtoji — 1991 m. Griežonėlėse, Anykščių rajone. Penktąją krivūlei buvo pasirink-tas Suvalkų trikampis. Mat pasku-tinėse dviejose Lietuvos kiojimo teatrų krivūlėse dalyvavo ir Puns-ko lietuvių kultūros namų vaidin-tojai. Penktoji krivūlė š. m. liepos 4-5 d.d. įvyko Punske, Pristavo-nių, Klevų, Dusnyčios, Burbiškių kaimuose ir Seinų mieste. Krivū-lėn išijungė septyni Lietuvos klo-jiimo teatrai, paruošę specialius se-nųjų autorių spektaklius. Agluo-nėnų teatras atsivėžė S. Žemaičio komediją "Rickus" — garsus Lietu-vos plėšikas" (rež. A. Šutkus), Paragių teatras — savo rež. D. Paulauskienės sukurtus ir pasta-tytus "Zentelius", Zastaučių tea-tras — Vydūno komediją "Nūma-nė" (rež. A. Lenkauskas), Jur-barko teatras — L. Didžiulienės Žmonos pjesę "Lietuvaiteis" (rež. D. Budrytė), Višintų teatras — tos pačios autorės dramą "Vaka-ruškos" (rež. V. Germanavičius), Kretingos teatras — V. Brazule-vičiaus komediją "Burtininkė" (rež. E. Radžius), Klai-pėdos tea-tras — A. Tarasonio komediją "Meilės eliksyras" (rež. E. Kup-čiūnas). Punsko kultūros namų atstovai vaidino T. Paranseviciė-nės režisuotą D. Dobnio komediją "Daug triukšmo dėl nieko".

— *Keliaujate į Lietuvą po-litinės įtampas metu. Ku tiki-tės iš naujosios konstitucijos ir seimo?*

— Nieko negaliu pasakyti, nes neturiu gero ryšio su Lie-tuva: laikraščiai tepasiekia po mėnesio ar dar vėliau, laiškai trunka vidutiniškai 10 dienų (geru atveju), nors pasitaiko, kad užtrunka ir visą mėnesį, faksas neveikia, nėra tiesio-ginio susisieikimo telefonu: per ketverius paskutinius metus tepasisėkė tik vieną vieninte-lį kartą pasikalbėti. Kitą kar-tą po pirmojo žodžio pasikal-bėjimas buvo nutrauktas. De-šimtimis kartų įvairiais laikais esu mėginęs, bet daugiau nie-ko nebelaimėjau. Šveicarijoje automatas pasako, kad tiesio-ginio susisieikimo telefonu nėra, o Italijoje pasityčioja: "su-kiydyte numeri".

Kun. K. J. Ambrasas, SJ

Trijų serijų nuotraukų paro-dą Martyno Mažvydo bibliote-koj Vilnių surengė Lietuvos mokslų akademijos fizikos insti-tuto darbuotojas Algimantas Mas-koliūnas. Pirmoji serija buvo pa-vadinata "Vienkiemių sodybų grio-vimo laikai", antrioji — "Pamario motyvai", trečioji — "Meilė mūsų Lietuvos dega mūsų širdyse". Pir-majai serijai buvo skirtas paaiš-kinamasis užrašas: "Namai stovė-jos, sodai žydėjo. Gyveno žmo-gūs. Liko vienišos moterys. Po jų ir namai tapo našlaičiai. O jų gruvėsiuose dar gyveno daitai negyvi. Krosnių mūrai lyg apnuo-ginti kaulai dar ilgai bolavo, kol ir jų visai nebeliko..." Meile Lietuvos pajūriui dvėklė antrioji serija. Trečioji serija buvo skir-ta politiniams Lietuvos laisvini-mo įvykiams.

Pakruojo centrinėje ligoinėje buvo surengta jau trečioji iš šio krašto kilusių dailininkų darbų pa-roda. Juos jie sukūrė iš visos Lie-tuvos sugrįžę į savo gimtąjį Pak-ruojo kraštą, kur jie save laiko žiemgalių palikuonimis. Parodos atidaryme grafikas R. Čarna pimi-nė, kad jie yra giminėn sugrįžę Žiemgalos vaikai, norintys būti sėkla atgimusoje Lietuvoje. Pak-ruojo rajono gamtoj parodai ku-riami darbai yra sutelkę nemažą būrelį dailininkų ir jų nuolatinių rėmėjų. Didžiausio dėmesio šie-metinėje parodoje susilaukė Žiem-galos kraštui skirti kūriniai. Pa-rodos aprašyme minimi keli ido-miausi kūriniai — R. Čarno "Ro-zalimo kapinės", V. Zariekos Sta-čiūnų apylinkių gamtovaizdžiai, A. Kristopaičio "Žemelio bažny-čia", saviti ir įdomūs V. Laukio, R. Radzevičiaus, P. Stausko dar-bai.

Dail. Mariaus Piekuro tapybos darbų parodą Vilniuje surengė "Lango" galerija. Rugšėjo paba-igoje įvykusiai parodai buvo suteik-ti 22 kūriniai, nutapyti išlaikant geriausias lietuviškos mokyklos tradicijas. Visi jie turi Šv. Rašto temas ir yra vidutinio formato. Dail. M. Piekuras didesnių tapy-bos darbų parodą religine temati-ka žada surengti sekančiais metais "Vartų" galerijoje. Parodos lan-kytojus stebina dail. M. Piekuro pasirenkamos vien tik religinės temos iš Šv. Rašto. Pasak "Lietu-vos aid" atstovo Viliaus V. Šim-kaus, tai neįprasta net ir dabarti-niais visiškos laisvės laikais. Be to, religinė tematika jau gerokai iš-semta. Ne vienas ja yra linkęs su-prastinti ar net ją spekuliuoti. Pa-klaustas, ar nėra pavojaus nueiti klystkeliais, dail. M. Piekuras "Lietuvos aid" skaitytojams pa-sakojo: "Esu tikintis žmogus. Bib-lijinės temos dominio visada. Tik anksčiau tapydavau abstrakčiai, o dabar sau įvaizdžius sukonkre-tinau. Niekada nebuvau linkęs piešti atvirukų ar iliustracijų. Kiek-vieną sykį tą patį siužetą interpre-tuoa juo skirtingai, priklausamai nuo nuotaikos ir supratimo tuo mo-mentu. Be to, jau seniai dailės kū-riniai atsiriboję nuo aplinkos ir vi-suomenės, todėl tokios didaktinės ar utilitarinės reikišmės kaip vidur-amžiais neturi. Rintas menas vis labiau tampa elitiniu, ir čia nėra nieko baisaus..."

Daliai Pakalniškienei, Klai-pėdos universitetu Baltų kalboty-ros ir etnologijos katedros dėstytojai, rūpestį kelia Lietu-voje sulėtėjęs folklorinis sąjū-dis, tapęs patikimu ginklu prieš nutautinimą, dvasinį sunaikini-mą. "Tiesos" skaitytojams ji pa-sakoja: "Jaušinui tai buvo tau-tiškumo mokykla, bene vieninte-lis kelias pažinti savo tautos papročius, istoriją. Šiandien toji folklorinė banga yra kiek atslū-gusi, folkloru domimasi profesio-naliau, vengiant populiastišku-mo. Po truputį etninės žinios, folkloras grįžta į vidurines mo-kyklas. Dabar kuriama Lietuvos tautinė mokykla nėra etnofiliš-kaite užsidariusi, ji atvira pasau-lietinei kultūrai. Tiesiog kiek-vienas žmogus į pasaulį žengia per savo giminės slenkstį. Pa-saulis prasideda čia — nuo moti-nos veido, namų, kaimo mieste-lio..." D. Pakalniškienė džiau-giasi spaudoje pasirodžiusiomis etninės kultūros vidurinėje mo-kykloje programomis. Pagal jas jau dirba kai kurios vidurinės mokyklos, ruošiami pedagogai. Klai-pėdos universitete galima įsigyti lietuvių kalbos, literatū-ros ir etnologijos specialybę, stu-dijuojant gimtąją tarnę, įvairių Lietuvos sričių dainavimo ir mu-zikavimo tradicijas, tautodailę, etnokultūrinę geografiją, papro-čius.

V. Kst.

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. ind. 5.25%	Asmenines paskolas
180-364 d. term. ind. 5.25%	nuo 9.50%
1 metų term. indėlius 5.25%	Sutarties paskolas
2 metų term. indėlius 5.75%	nuo 9.50%
3 metų term. indėlius 6.00%	Nekiln. turto paskolas:
4 metų term. indėlius 6.00%	Su nekeičiamu nuosimčiu
5 metų term. indėlius 6.00%	1 metų 7.75%
1 metų GIC-mėn. palūk. 5.75%	2 metų 8.00%
1 metų GIC-met. palūk. 6.50%	3 metų 8.75%
2 metų GIC-met. palūk. 6.50%	Su keičiamu nuosimčiu
3 metų GIC-met. palūk. 6.75%	1, 2 ir 3 metų 7.75%
4 metų GIC-met. palūk. 7.00%	
5 metų GIC-met. palūk. 7.00%	
RRSP, RRIF ir OHOSP 3.50%	
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind. 6.50%	
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind. 6.50%	
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind. 7.00%	
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind. 7.00%	
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind. 7.00%	
Taupomąją sąskaitą 3.50%	
Kasd. pal. taupymo sąsk. 3.50%	
Kasd. pal. čekių sąsk. 2.00%	

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki \$15,000 ir narių gyvybę iki \$2,000 už santaupas laikomas šėrų, čekių ir taupymo sąskaitose.

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% (kainoto turto vertės. Pardudome pinigines perlaides (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Nelname mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas (vairias sąskaitas).

AKTYVAI per 53 milijonus dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

PENSININKAMS PATARNAUJU JAU 10 METŲ.

Skambinkite tel. 232-9000

RE/MAX 1 East Mall Crescent
Etobicoke, Ontario M9B 6G8
Res: 231-2839

ANTANAS GENYS

DRAUDA "ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 35 METŲ PATIRTIS
• VAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

MARGIS DRUG STORE

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
Pensininkams 10% nuolaida nuo visko (išskyrus cigaretes)

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE turi "Lottario" loterijos skaitytuvą (kompiuterį)

NRS NATIONAL REAL ESTATE SERVICE

NRS WESTSIDE REALTY INC.

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė

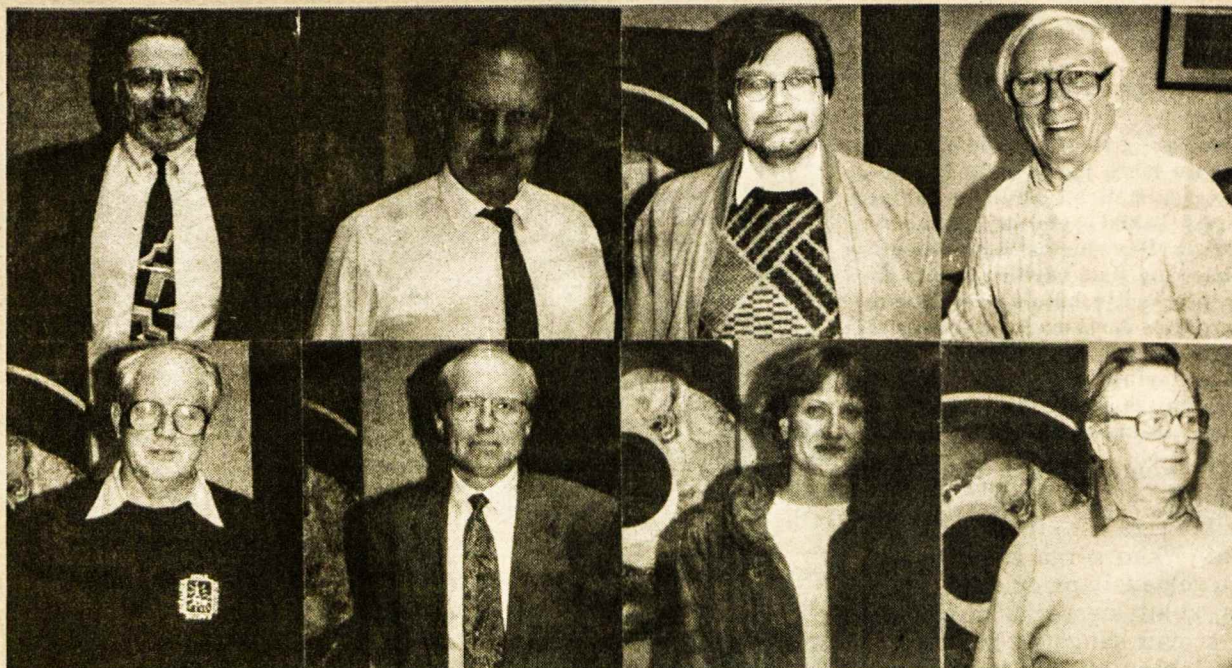
2323 Bloor St. West nr. 218, Toronto, Ontario M6S 4W1 (Windermere – Bloor kampas)
Tel. (416) 767-9000 Fax (416) 767-0382

CANADA LOYAL INSURANCE CORPORATION
Greitas ir tikslus patarnavimas

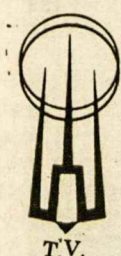
DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos

Juozas Eimis Ramas
1270 Central Parkway West, Suite 608, Mississauga, Ontario L5C 4P4
Tel. 566-1866 namų 766-5857
Fax 566-1102
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

Šiaurės Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo ir sporto sąjungos (ŠALFAS) centro valdyba, sudaryta iš Toronto gyvenančių darbuotojų 1991 m. lapkričio 16, Klivlande suvažiavimo metu patvirtinta ketverių metų darbo kadencijai. Šiuo metu ruošiasi metiniam suvažiavimui, kuris įvyks Klivlande 1992 m. lapkričio 7 d. Viršuje iš kairės: Audrius Šileika – pirmininkas, Mindaugas Leknickas – vicepirmininkas, Rimas Miečius – vicepirm. varžybų reikalams, Algirdas Bielskus – generalinis sekretorius (gyvena Klivlande). Antroje eilėje iš kairės: Jonas Gustainis – išdininkas, Rimas Kuliavas, Audra Danaitytė ir Sigita Krašauskas nariai

SPORTAS

Redaguoja SIGITAS KRAŠAUSKAS,
32 Pasadena Gardens, Toronto, Ontario, M6S 4R5,
telefonas (416) 766-5367

ŠALFAS suvažiavimą pasitinkant

1992 m. lapkričio 7 d. Klivlande įvyks metinis Šiaurės Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo ir sporto sąjungos darbuotojų suvažiavimas. Kaip ir kiekvienas iki šiol buvęs, taip ir šis yra svarbus darbuotojų susitikimas padaryti metinei darbų ataskaitai, nuomonių pasikeitimui ir blaiviam žvilgsniui į ateities darbus.

Sporto organizacija, kurios gimtadienis yra 1947-ji metai pokario Vokietijoje ir kuri tuo metu buvo pavadinta Fizinio auklėjimo ir sporto komitetu (FASKU), vėliau Šiaurės Amerikos kontinente 1965 m. "perkristijta" į Šiaurės Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo ir sporto sąjungą (ŠALFĄ). Ji išeivijos lietuvių sportiniame gyvenime yra atlikusi daug darbų, jaunimą auklėjant lietuviškoje klubinėje aplinkoje. Laiko tėkmės įtakojama, šiandien ji jau yra reikalinga kai kurių pakeitimų savo veikloje. Išskyla kai kurios reformos ir naujos mintys ateities darbo perspektyvai ..., o tai dėl vadovaujančių jėgų beatodairinio mažėjimo. Vyresnius amžiaus riba verčia pradėti poilsiauti, o pakaitas (jaunesnį) kol kas nesima rimto darbo tęstinumui išlaikyti ...

Suvažiavimo darbotvarkėje numatyta kalbėti organizaciniais-administraciniais reikalais. Kaip žinome, yra dvi sporto apygardos JAV-se ir viena Kanadoje. Tai institucijos, kurios ŠALFAS-gos centro valdybai būdavo labai svarbios sportinės veiklos vystyme. Šiandien, mažėjant veiklai, kyla klausimas, ar tų apygardų iš viso reikia ...? Anksčiau jos pravedavo atrankinius dalyvių turnyrus prieš ŠALFAS-gos metines žaidynes. Šiandien tų atrankinių turnyrų nebereikia, nes leidžiamą skaičių komandų dalyvauti metinėse žaidynėse jau sunkiai užpildo pageidaujantiųjų jose dalyvauti sąrašai ...

Bendravimas su Lietuva? Ten vyksta arši kova už išsilaukymą "kėdėse". Sportinio gyvenimo struktūra dar vis neišvesta iš bolševikinio palikimo ...? Veiklai modelio, ar tai vakarų europietiško, ar amerikietiško, sunku surasti. Mūsų išeivijos stengiamasis iki šiol padėti buvo taiklus mostas. Tačiau, kai Lietuva tapo nepriklausoma, mūsų pažiūra šiuo klausimu turėtų taip pat keistis. Krašte reikia tvarkytis patiems ir siekti gero, progresuoti, mokytis ir įprasti dirbti, o ne laukti ko nors veltui ...!

Daug kitų klausimų bus svarstoma šiame suvažiavime. Reikia tikėtis, kad prie kokių nors pozityvių nutarimų, šių dienų gyvenimo diktuojamiems reikalavimams išspręsti, bus prieita ...

Plaukimo pirmenybės

Šiaurės Amerikos baltiečių ir lietuvių plaukimo pirmenybės įvyks, kaip anksčiau buvo skelbta, 155 Crawford Str., Toronto, Ont. Papildomai pranešama, kad šias pirmenybes vykdė estų plaukimo klubas. Programa apima visus stilius, išskyrus šuolius. Dalyvavimas atviras. Registracija iki 1992 m. lapkričio 6 d. pas Mrs. Mai Kreem, 618 Davenport Rd., Toronto, Ont., M5R 1K9; tel. (416)-924-6028. Dėl papildomos informacijos prašoma kreiptis į lietuvių atstovą Kazimierą Šapočką, 34 Nottingham Dr., Islington, Ont., M9A 2W5; tel. (416)-239-7562.

ŠALFAS inf.

ŠALFAS pirmininkas viešėjo Lietuvoje

"Naujasis Šiaurės Amerikos lietuvių sporto vadovas viešė Lietuvoje ...", tokia antraštė "Lietuvos ryto" 1992 m. rugšėjo 23 d. laidoje Regina Mundrytė aprašo pokalbį su svečiu iš Toronto Audriumi Šileika.

Žurnaliste pristato ŠALFAS-gos pirmininką, kaip dažną svečią tėvynėje. Pirmą kartą 1989 m. buvo atvykęs su "Vėjo" krepšinio komanda, pernal dalyvavo IV-se PLS žaidynėse ir praėjus vos pusei mėnesio, A. Šileika sulaukė skambučio iš Kanados vyriausybės – ir vėl buvo atskiręs Lietuvos valstybine delegacija, nes Kanada tada rengėsi pripažinti Lietuvos respubliką. Šį kartą jis lankėsi Lietuvoje kaip naujasis ŠALFAS-gos pirmininkas.

Pagal specialybę, A. Šileika yra "marketingo" konsultantas. Jam darbo reikalais dažnai tenka keliauti į įvairias pasaulio šalis. Gimė jis 1944 m. Alytuje ir, būdamas nepilni metų, tėvams traukiantis iš krašto, atsidūrė ir užaugo išeivijoje. Savo 49-tąjį gimtadienį 1992 m. rugšėjo 21 d. šventė Vilniuje, tiesa, ne gimtajame Alytuje – baigia pokalbį R. Mundrytė.

Viešnagės metu Audrius Šileika buvo susitikęs su Lietuvos sportui vadovaujantiais žmonėmis (Sporto departamentas, LTOK, Krepšinio federacija ir kt.). Dalyvavo LTOK konferencijoje, kurią Š. Amerikos sportininkų vardu sveikino. Ta proga jis pareiškė, kad nedidelė Kanados lietuvių salelė taip pat sugebėjo šiek tiek paremti olimpiečius. Įsteigus olimpinį fondą Toronto, kuriam vadovavo Jonas Gustainis, buvo surinkta apie 15 tūkstančių Kanados dolerių ir persiuta Lietuvos tautiniam olimpiniam komitetui. Sig. K.

• Paremkite "Tėviškės žiburius" auką, rėmėjo ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu. Deking – "TŽ" leidėjai

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš Lietuvių namus)

Telefonas 535-6252
Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto lėšiai (contact lenses).

Turner & Porter
laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave.,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

PARAMA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:
5.25% už 90 dienų term. indėlius
5.25% už 6 mėnesių term. indėlius
5.25% už 1 m. term. indėlius
5.25% už 2 m. term. indėlius
5.75% už 3 m. term. indėlius
6.00% už 4 m. term. indėlius
6.00% už 5 m. term. indėlius
5.75% už 1 m. GIC mėn. palūk.
6.25% už 1 m. GIC invest. pažym.
6.25% už 2 m. GIC invest. pažym.
6.75% už 3 m. GIC invest. pažym.
7.00% už 4 m. GIC invest. pažym.
7.00% už 5 m. GIC invest. pažym.
3.50% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)
6.25% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.
6.25% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.
6.75% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.
7.00% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.
7.00% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.
3.50% už OHOSP (variable rate)
3.50% už taupymo sąsk. (gyvybės drauda)
3.50% kasd. pal. sąsk. virš 10.000
2.00% už kasd. pal. čekių sąsk.
2.25% už Amerikos dol. kasd. pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.)

IMA:
už asmenines paskolas nuo 9.50%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų 7.75%
2 metų 8.00%
3 metų 8.75%
(fixed rate)

su keičiamu nuosimčiu
1, 2 ar 3 metų 7.75%
(variable rate)
Asmenines paskolas duodame iki \$65,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje.

AKTYVAI per 95 milijonus dolerių

Kredito kortelė

Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydį, bet nedaugiau \$2,000. Asmenines paskolas mirties atveju apdraustos iki \$30,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama pinigines perlaides. Kelionių čekiai (American Express, Thomas Cook mastercard cheques). Kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų. (The Co-operators & Blue Cross). Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda. (Cumis & The Co-operators).

KASOS VALANDOS:

- Pirmad., antrd. ir trečiad. nuo 9 v.r.-3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r.-8 v.v.
- Šeštadieniais nuo 9 v.r.-1 v.p.p.

BŪSTINĖ: Lietuvių namai –

1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 532-1149

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

KINGSWAY NATIONAL REAL ESTATE LTD.

1614 Bloor St. W., Toronto, M6P 1A7 (Arti Toronto Lietuvių namų)

PERKANT – PARODANT NAMĄ VISADA JUMS SAŽINGAI IR DRAUGIŠKAI PATARNAUS

STASYS JOKUBAITIS.

Telefonai 535-2331 arba 537-2869

Cavalier CLEANERS

Kur kokybė pirmoje vietoje!

- Sausas valymas (dry cleaning)
- drabužiai
- užuolaidos
- odos
- kilimai
- Skalbiame ir lankstome pagal svorį
- Darbas kokybiškas ir garantuotas
- Žemiausios kainos

384 Roncesvalles Ave. Tel. 534-3380
(prie Howard Park)

T EURO PARCEL SERVICE

614 The Queensway
Etobicoke, Ontario M8Y 1K2
Tel. (416) 503-1601

SIUNTINIAI LIETUVON, LATVIJON, ESTIJON

specialus pasiūlymas oro paštu 4.90 už kg

- Garantuojamos žemiausios kainos siuntinius pristatant į namus.
- Mes paimeame siuntinius iš jūsų namų.
- Siunčiame maisto ir medicininių reikmenų siuntas.
- Nei minimumu, nei maksimumu siuntos neribojamos.
- Siunčiame siuntas tiesiog gavėjo adresu.
- Į kainą įeina ir persiuntimo išlaidos. (Gavėjas nieko neturi primokėti).
- Perduodame pinigus iš rankų į rankas.
- Greitas 3 savaitių siuntinių pristatymas iktuvu.

Mūsų atstovai Hamilton: 517 Fruitland Rd., Stoney Creek, Ontario. Tel. (416) 643-3334, Vytas ir Gene Kairiai
Mūsų atstovs Montrealyje Vytas Gruodis, Jr., tel. 847-0881
Mūsų atstovai Fort Erie: Donald V. French ar Danguolė 921 Concession Rd., Fort Erie, Ont. L2A 6B7, tel. (416) 871-1799

ŠALFAS-gos pirm. Audrius Šileika viešnagės metu Lietuvoje buvo susitikęs su eile Lietuvos sportinio gyvenimo vadovų, su kuriais kalbėjosi Lietuvos ir išeivijos sporto klausimais. Iš kairės: Lietuvos olimpinės misijos direktorius Petras Statuta, Audrius Šileika, Lietuvos tautinio olimpinio komiteto pirmininkas Artūras Povilūnas

Gėlių parduotuvė "VICTORIA"

416 Roncesvalles Ave. (prie Turner & Porter laidotuvių namų).
Paruošime gėles (vairioms progoms – vestuvėms, laidotuviams ir t.t.)
Prieinamos kainos. Pristatome Toronto mieste nemokamai
Skambinti tel. 536-1994.

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

pilną laiką veikiančių lošimo namų, priklausantių labdaros siekiančioms organizacijoms ir religinėms grupėms, yra Naujojoje Skotijoje, Prins Edwardo saloje, Niufaundlandijoje ir Šiaurės-vakarių teritorijose. Nuolatiniais lošimų namais dabar susidomėjo ne tik Ontario provincija, bet ir Kvebekas. Premjero R. Bourasos liberalų vyriausybė jau patvirtino dviejų lošimo namų atidarymą. Jie sekančiais metais pradės veikti Montrealyje ir mažesnėje Charlevois vietovėje.

Ontario premjero Bob Rae NDP socialistų vyriausybė iki sekančių metų pabaigos žada atidaryti tik bandomuosius lošimų namus Windsore. Spėjama, kad jų daugiau bus susilaukta, priartėjus provincinio parlamento rinkimams. Problema sudaro Ontario provinciją užgriuvusios labai gausios loterijos. Joms kas savaitę su-nešama daug milijonų dolerių, kurių per didelė dalis lieka valdžios reikalingas. Tiems Ontario gyventojams, kurie perka kelis ar net keliolika bilietų, norėdami tapti milijonieriais, turbūt nereikės lošimo namų.

Kanados RCMP policija neįstengia sustabdyti nelegalių cigarečių atplūdzio iš JAV. Iš tikrųjų tai yra Kanadoje pagamintos cigaretės, eksportuotos į JAV be federacinio ir provincinio mokesčio. Tad nenuostabu, kad jas kontrabandininkai vėl sugrąžina Kanadon. Du šimtai kanadiškų cigarečių Kanados krautuvėse kainuoja

\$47,13. Iš tos sumos \$7,79 tenka cigarečių fabrikams, \$3,38 — urmo sandėliams ir krautuvėms, o \$35,96 pasidalina Kanados federacinė vyriausybė su provincine. Rūkoriai mielai perka iš JAV nelegaliai Kanadon sugrįžusias cigaretes. Mat spekuliantams už 200 cigarečių jie moka ne \$47,13, o tik \$22,50.

RCMP policijos duomenimis, pernai Kanados ir provincijų vyriausybės vien tik tų nelegaliai parduotų cigarečių prarastais mokesčiais neteko beveik bilijono dolerių pajamų. Į JAV eksportuotos kanadiškos cigaretės Kanadon nelegaliai parsivežamos daugiausia į pasienyje esančius indėnų rezervatus. Spekuliantai jomis ap-rūpina net ligoninių personalą bei kitas darbovietes. Mat niekas federacinei ir provincinei valdžiai nesumokėjo pasakiškai didelio mokesčio nėra linkęs laikyti vagyste.

New Brunswicko ir Kvebeko provincijų automatuose jau pardavinėjami specialiai pagaminti pakeliai su penkiomis cigaretėmis. Jie skiriami tiems, kurie neturi 6-7 dolerių normalaus dydžio pakeliui cigarečių, bet gali mokėti porą dolerių už penkias cigaretes. Lūdnas, kad tokia paslauga dažniausiai naudojasi pradedantys rūkyti paaugliai ir vaikai. V.Kst.

SOS jaunimui!

Ryšium su kritiška Kanados lietuvių jaunimo sąjungos (KLJS) padėtimi laikinai KLJS valdyba ruošia rinkimus atstatyti šios organizacijos šlubuojančią struktūrą.

Laikiniosios valdybos tikslas yra atstatyti KLJS pagal statutą. Statute nurodoma, kad visos Kanados lietuvių jaunimas renka KLJS tarybą ir tik pastaroji turi teisę išsiriškinti valdybą. Be šios elementarios struktūros organizacija yra neveikli.

Šiuo metu KLJS neturi tarybos, todėl negali pagal statutą atlikti darbų. KLJS labai kviečia ir tiesiog maldauja visą Kanados lietuvių jaunimą dalyvauti suvažiavime, kuris įvyks š.m. spalio 31 d. Toronto Lietuvių namuose nuo 11 v.r. iki 5 v.p.p.

Dėl informacijos kreiptis pas Oną Stanėvičiūtę tel. 1-416-762-5546 arba 627-0624 ir pas Raimundą Laurinavičių tel. 1-416-534-4057.

Nenumokite ranka! Balsuokite! Be Jūsų balso KLJS žus!

KLJS laikinai valdyba

Paieškojimai

Leonas Ržesauskas, sūnus Jono, gyvenantis Toronte, Hamiltono ar kitur, prašomas atsilipti šiuo adresu: Adolfas Liaugaudas, Trakų g. 14-8, 3000 Kanas, Lithuania.

"LEDAS" REFRIGERATION

Taisau ir įvedu visų rūšių:
* Šaldytuvus
* Elektrines viryklas (plytas)
* Šaldymo mašinas, džiovintuvus
* Šildymo sistemas
Atlieku įvairius vandentiekio sistemos (plumbing) darbus
Skambinti
RAIMONDUI JARECKUI
tel. 767-8711, Toronte.

Toronto jaunimo ansamblio "Gintaras" studentų grupė atliko dalį programos Los Angeles Lietuvių dienose 1992 m. spalio 3-4 d.d. Nuotraukoje – filmų aktorė RŪTA LEE-KILMONYTE, vadovai – RITA ir JUOZAS KARASIE-JAI ir dalis gintaričių

SKAITYTOJAI PASISAKO

KOMUNISTAI VILIOJA

Aš jau Lietuvoje, brangiausia-ma pasaulio kampelyje. Nors čia dangus apsiniaukęs, neošia pal-mės, parduotuvės nelūžta nuo pre-kių, skanumynų ir kitų gėrybių, bet čia mano LIETUVA. Teisingi poeto žodžiai: "Čia kiekvienoje dulkėje tu pats esi". Skaityčiau paskutines dienas ir minutes, ka-da vėl busiu Tėvyneje. Visko pa-silgau: politikos, gerų ir blogų žinių, lietuviško žodžio. Dabar viskas jau praėityje. Ten su-ne-galavusią širdį gyda Vilniuje... Kalifornijoje ir Arizonoje gražu, šilta. Daug keliauvau, daug pama-čiau, susipažinau su amerikietiš-ku gyvenimu. Bet...

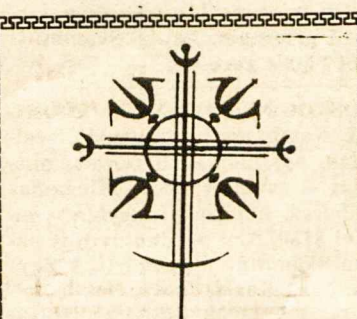
Dabar pasinėriau į Lietuvėlę verdantį gyvenimą. Per radiją, te-leviziją visi, kurie nori patekti į Seimą, čiuo, suokia. Gražiausiais pažadais mus vilioja depu-tatai, kurie priklausė komunistų partijai. Dieve brangus, negi ne-supras žmonės, negi neatskurs pelų nuo grūdų? Komunistai nesigaili jų rankose esančių lėšų, džiaugiasi Maskvos pagalba. Jie važinėja po kaimus, peikia V. Landsbergį. Anot jų, "visi sūnku-mai tik dėl to, kad Lansbergis, o ne Brazauskas vadovauja Lietuvai. Prie Brazauskos viskas buvo ge-riau, pigiau". Padėtis pablogėjo dar ir dėl to, kad žmonės laukia lito. Kaimas turi gyvulių ir grūdų, bet neparduoda, lūkurioja. Aišku, kairieji dėl to tik ir džiau-giasi – "ot ir gerai, nenorėjęt lik-ti Sovietų Sąjungoj – kentėkit dabar".

L. Šepetys ramiausia sąžine kan-didatuoja užmiršęs, kiek begalinės žalos pridarė mūsų kultūrai, pa-minklosaugai, muziejams. Žala – tai per silpnas žodis. Tai milžiniški, nesugrąžinami nuostoliai Lietuvai. Aš šventai tikiu, kad lietuvis, nepalūžęs per 50 metų, iškentės ir šį laikotarpį. Duok Dievui, kad į Seimą patektų tik tikri lietuviai.

Per televiziją pasakojo apie iš-eivijos pagalbą Tėvynei. Daugiausia, atrodo, padeda Kanados lie-tuviai. Apšverčiau... Kokia di-di Dievo dovana mūsų Lietuvai, kad yra tokių žmonių. Dėkojame jums už viską, ko žodžiais neiš-sakysiu, raštu nesurašysiu. Aldona, Vilnius

Dr. Gina J. Gincauskaitė optometristė

1551 Bloor Street West, Toronto, Ont. M6P 1A5 (prie Lietuvių namų)
Priima pacientus pagal susitarimą
Telefonas 532-7115
Susitarus priima pacientus ir vakarais

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

The Loughheed & Barnard šeimos ir tarnautojai

"Žmonės, kurie atjaucia kitus"
Sudbury, Ontario

LEIDINYS APIE "SPINDULĮ"

1987 m. balandžio 26 d. Los Ange-les LB jaunimo ansamblio "Spin-dulys" pirmininkė Danguolė Razu-tytė-Varnienė manė pakvietė re-daguoti knygą apie ilgametę Los Angeles "Spindulio" ansamblio vadovę Oną Razutienę. D. Varnie-nė pažadėjo man įteikti tokiam lei-diniui siūlytinąs nuotraukas ir kitką. Daugelį sykų prašiau p. Varnienę tokių nuotraukų. Gaila, bet iki šiai dienai ji man neįteikė nė vienos nuotraukos.

Žmonės mane klausia, kada toji knyga bus paruošta. Todėl seniai sukauptus duomenis, nesulaukęs nuotraukų, paruošiu spaudai.

Ilgametis "Spindulio" globe-jas prel. Jonas Kučingis sutiko pagloboti to rankraščio atspau-dą ir leisti su tuo rankraščiu susi-pažinti ansamblių kitiems, norintiems pamatyti, papildyti nuotraukomis, duomenimis.

Algirdas Gustaitis, Los Angeles, Calif. 1992 m. rugsėjo 18 d.

PAMINKLAS KUNIGUI ŠARKAI

Kiek žinome, išėivija Hambur-gė jau mėgina pastatyti kun. V. Šarkai paminklą, t.y. išleisti A. Suravičiaus parašytą monografiją. Taip pat žinoma, kad Magaitis yra parengęs rankraštį. Mes nei iš vie-no autoriaus negavome nei rank-raščio, nei knygu. Tikimės gauti knygas. Gavę norėtume ta medžia-ga pasinaudoti ir parašyti apie kun. V. Šarką laikraštyje "Trem-tinys" bei žurnaluose. Hamburge, Reinbeko kapinėse, ant kun. V. Šarkos paminklinės lentos yra pritvirtintas bareljefas, kurį su-kūrė jo brolis. Jame yra įrašas: "O brangi, tolima Lietuva, aš nei dulkės tavos negalėjau pasidėti po galva..."

Lygiai toks pat bareljefas ir įra-šas yra jo gimtinėje Ignalinos kaimo kapinėse, ant senelio pa-minklo. O Valkininkuose, didžia-jame šeimyninio ansamblio pa-minkle yra kun. V. Šarkos barel-jefas, bet be minėto įrašo. O po jo tėvo bareljefu yra įrašas, ku-

ris kaltina sovietinę valdžią, kad jo lizdelį išdraskė, jį išvarė, iš-trėmė...

Norime ir mes, Tremtinių sąjun-ga, pastatyti kun. V. Šarkai pa-minklą, todėl tikime, kad jūs pa-dėsite mums tai padaryti. Ar mes gausime iš Hamburgo knygas ir rankraščius, ar ne, vistiek jūs ra-šykite. Maloniai prašome parašyti konkretų, gyvą atsitikimą, kur jums kun. V. Šarka padėjo žodžių ar darbais. Mes ketiname tą me-džiagą panaudoti ne tik spaudoje, bet ir leidžiamoje tremtinių en-ciklopedijoje. Jūs, rašydami apie kun. V. Šarką, įamžinsite ir save, tad padėkite mums pastatyti kun. V. Šarkai paminklą čia, gimtinėje, kad apie jį daugiau sužinotų jau-nimas. Mes visi senstame, mirštame, tad prisėskime pusvalandžiui, pagalkime ir parašykime, nenu-sinėskime į kapus, ką žinome.

St. Šarka, Blindžių 21 – 13, 2004 Vilnius, Lithuania

Aukos Kanados lietuvių fondui

Calgary: a.a. Jono Stankevičiaus atminimui aukoj: \$100 (JAV) – K. Krivickienė ir V. Sabaliauskienė; \$40 – K. J. Dubauskai; \$20 – V. Tarvydas, A. Jeleniūnas, S. Noreika, O. P. Gluoksnys; \$10 – E. P. Devenis, A. Kazlūnas.

Montrealis: a.a. Albino Baršausko atminimui: \$200 – S. Baršauskas; \$123.40 – D. V. Baršauskas; \$100 – A. V. Baršauskas; \$75 – J. Farinacio, \$50 – N. A. Gudas, V. S. Gorys, D. B. Staškevičius; \$40 – J. K. Andruskevičius; \$30 – I. Mališka; \$25 – M. J. Adomaitis, A. Burba, J. Gražys, M. J. Malčius; \$20 – J. J. Adomonis, G. Ali-nauskas, E. J. Dalmotas, V. P. Dikai-tis, M. A. Jonelis, J. Jurėnas, M. J. Kandizauskas, E. V. Kerbelis, V. Kli-čius, B. J. Lukoševičius, A. Morkūnas, S. V. Piečaitis, R. J. Piečaitis, A. R. Otto, B. D. Rupšys, A. L. Staškevičius, O. J. Šeidsys, R. L. Urbonas, A. V. Vaitonis; \$15 – A. Petraitytė, I. Petrauskas; \$10 – J. Babrauskas, N. Bagdžiūnas, Z. Barysas, J. Išga-naitis, J. Ladyga, K. Martinėnas, A. Matusėvičius, M. J. Pakulis, D. R. Staškevičius.

St. Catharines: \$100 – Petras Pol-grimas.
Delhi: a.a. Domo Žiogo testamen-tinis palikamas – \$12,055.66 (\$13,055.66).
KL fondas

Naujas pagerintas patarnavimas

Siuntinių ir JAV dolerių pristatymas nuo durų iki durų jūsų giminėms

LIETUVOJE V.I.M. PARCEL EXPRESS Inc.

Naujas adresas: 2100 Bloor St.W. nr. 6A, Toronto, Ont. M6S 4Y7.

Telefonas (416) 604-8311

Mūsų agentai St. Catharines:

ANNA KUSYJ
40 Facer St.
(416) 937-1385

WHITE
EAGLE MEAT
169 Pelham Rd.
(416) 684-9717

PANORAMA
TRAVEL AGENCY
363 Vine St.
(416) 646-9909

MEATLAND
RED & WHITE
150 Bunting Rd.
(416) 685-8863

EUROPE
MEAT & DELI
359 Carlton St.
(416) 934-9334

POLONIA
MEAT & DELI
89 Pelham Rd.
(416) 684-3188

Niagara Peninsula: RAINBOW PRINTING
73 Ontario Rd., Welland, Ont.
(416) 646-9909

Nemokamas siuntinių paėmimas iš namų

Dantų gydytoja Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.

39 Dundas Street East, Suite 201, Mississauga, Ontario L5A 1V9 Telefonas: 276-8863

Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais.

1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7 (Priešais Lietuvių namus) Telefonas: 530-1070

Dantų gydytojai

Dr. J. E. BIRGIOLAS, D.D.S.

Dr. S. DUBICKAS, D.D.S.

Dr. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth. (Orthodontist)

2373 Bloor Street West Telefonas (Prie Jane St.) 763-5677

Advokatas

VICTOR E. RUDINSKAS,

B. Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A.

15 John St., Suite 2 Tel. 240-0594
Weston, Ontario M9N 1J2 (24 valandas)
(arti Lawrence ir Weston Rd.) FAX 248-5922

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS B.A. M.L.S. LL.B.

perėmė a.a. advokato Algio Puterio bylas ir testamentus

3425 Dundas St. W., Suite 200 Telefonas
prie Windermere Ave. įstaigos (416) 763-3362
Toronto, Ontario M6S 2S4

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.

2 Jane St., Suite 500 Telefonai:
Bloor ir Jane gatvių kampas įstaigos (416) 762-7393
Toronto, Ontario M6S 4W3 namų 233-0303

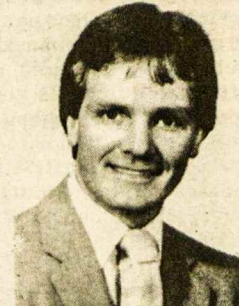
\$500.00

Remkite svarbius lietuvių projektus. Jei pirksite ar parduosite namus per mane iki 1992 metų pabaigos, paaukosiu \$500 jūsų nurodytai šalpos organizacijai:

Toronto Labdaros slaugos namų
statybos vajui arba
Kanados lietuvių bendruomenės
medicininei Lietuvos šalpai.

Dėl smulkesnės informacijos teirautis bet kurio laiku mūsų įstaigoje.

Juozas (Joseph) NORKUS
namų pirkimo ir pardavimo atstovas,
patarnauja lietuvių kalba.

Nemokamas namų įvertinimas.

RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6P 1A9
Phone: (416) 769-1616

DRESHER Ltd.

Real Estate
Member Broker

Tel. 233-3334 FAX 233-0285

3830B Bloor St. W., Islington, Ont. M9B 1K8
Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse. Kreipkitės į
Valterį ar Rick Drešerius. Kiekviena įstaiga tvarkosi atskirai.
Didžiausia pirkimo ir pardavimo organizacija pasaulyje.

DRESHER INSURANCE BROKERS

Fax 233-0285 - Tel. 231-2661

3830B Bloor Street West, Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja – V. DREŠERIS ir

RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. – 7 v.v., šeštadieniais – 9 v.r. – 5 v.p.p.
Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas – greitas ir tikslus!

V. Dauginis – telefonai (416) 533-1121, (416) 822-7376
Lilija Pacevičienė – telefonai (416) 533-1121, (519) 853-3652

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA — INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121 FAX 533-1122

AUDRA Travel REMKITE LIETUVIŠKUS VERSLUS!

Naudokitės mūsų vienintelio Kanadoje lietuviško kelionių biuro paslaugomis! GRUPĖS Į LIETUVĄ: 1993 m. gegužės 8-23 d.d. Teatro mėgėjų grupė į pirmą lietuvišką Pasaulinį teatro festivalį Vilniuje. Jaunavedžių ir jų svečių grupė, Šv. Tėvo vizito Lietuvoje metu.

Nepamirštosios vedybos Lietuvoje pagal senovinius papročius su popiežiaus palaiminimu. Jaunavedžiams parūpinami žiedai bei kitos dovanos iki 75% nuolaidos nuo reguliarių kainų. Sutvarkome vedybines apeigas, parenkame geriausią vietą Lietuvoje, Europoje ar kitam pasaulio krašte jaunųjų medaus mėnesiui. Grupėms užsakymus priimame dabar.

Mūsų biure:

- * Siūlome geriausias kainas patogiausiomis kelionėms į Lietuvą ir iš Lietuvos, pradedant \$799
- * Parduodame kelionių ir sveikatos draudas Kanados gyventojams ir jų svečiams
- * Pasiūgusiems saulės ir gero poilsio, rekomenduojame puikias poilsia vietas šiltoje kraštoje kiekvienam už prieinamas kainas
- * Organizuojame individualias ir grupines keliones slidinėjimo ir golfo mėgėjams bei keliones pramoginiams laivais urmo kaina
- * Pervežame gimines Lietuvoje vaistus ir pinigų bei juvelyrinius dirbinius, kuriuos galite įsigyti mūsų įstaigoje iki 75% nuolaidos nuo reguliarios kainos. Dovanų perdavimas – kiekvieną mėnesį.

SMULKESNĖ INFORMACIJA VISAI KELIONIŲ KLAUSIMAIŠ TEIKIAMA: pirmadieniais – penktadieniais: 9.30 – 17.00 val. šeštadieniais – pagal išankstinį susitarimą.

1605 Bloor St.W., Toronto, Ontario M6P 1A6, Canada
Tel. (416) 533-8443 FAX (416) 533-6279

TORONTO

Anapilio žinios

— Kapinių lankymo diena bus lapkričio 1, šį sekmadienį. Mišios kapinėse bus 3 v.p.p. Autoaiškėjė bei kapinėse tvarką prižiūrės Toronto VI. Pūtvio kuopos šauliai. Autobusas pamaldoms kapinėse važiuos nuo Islington požeminių traukinių stoties Anapilį 2.30 v.p.p., o nuo Anapilio atgal grįš 5.30 v.p.p.

— Šį savaitgalį, ryšium su Kapinių lankymo diena, Wasagos Gerojo Ganytojo šventovėje Mišios bus spalio 31, šeštadienį, 5 v.p.p.

— Kapinių lankymo dieną Anapilio knygynas veiks nuo 10 v.r. iki 3 v.p.p. Bus galima įsigyti žvakių ir kalėdinių atviručių.

— Spalio 17, šeštadienį, pakriškų Jono ir Kathryn (Duncan) Vaškų dukrelė Tessa-Ona.

— Anapilio knygynė galima gauti Broniaus Aušroto atsiminimų knygą "Laisvės niekas nežadėjo".

— Mišios lapkričio 1, sekmadienį, 9.30 v.r. už a.a. Gvidą Valentą, 11 v.r. už parapiją; Wasagoje spalio 31, šeštadienį, 5 v.p.p. už Pakalkų mirusių.

Išganytojo parapijos žinios

— Lapkričio 1 d. iškilmingos pamaldos šventovėje. Švęsime Reformacijos dieną. Kviečiame parapijiečiai gausiai dalyvauti. Po pamaldų tą dieną įvyks moterų draugijos susirinkimas parapijos salėje.

— Parapijos tarybos posėdis spalio 28 d., 7.30 v.v., parapijos salėje. Biuletenis už lapkričio mėn. bus dalijamas šventovėje lapkričio 1 d.

— Parapijos tarybos pirmininkas su žmona lapkričio 1 d. dalyvaus evangelikų liuteronų Tėviškės parapijos Čikagoje, 40 m. veiklos minėjime.

Lietuvių namų žinios

— Sekmadienio popietėje dalyvavo 245 asmenys. Svečių knygoje pasirašė: M. Stungevičius iš Hamiltono, A. T. Sekonai, V. E. Abramavičiai iš Wasagos, V. D. Vindasai, B. Lukošienė iš Tillsonburgo, P. T. Paragauskai iš Ottavos, Ont. Svečius supažindino ir pranešimus padarė LN revizijos komisijos narė D. Keršienė.

— Lapkričio 4, trečiadienį, 6 v.v. liugonių lankytojai renkasi pasitarimui. Žinantys apie sergančius arba pagalboms reikalingus tautiečius kviečiami dalyvauti šiam pasitarimui arba pranešti R. Juodžiui tel. 239-4445.

— Lapkričio 8, sekmadienį, 2 v.p.p. kviečiamas naujų ateivių pasitarimas. Aš diskutuojami naujiems ateiviams svarbūs reikalai.

— LN valdybos posėdis - lapkričio 5, ketvirtadienį, 7.30 v.v.

— Lapkričio 15, sekmadienį, 2 v.p.p. Karaliaus Mindaugo menė įvyks LN 41 m. veiklos minėjimas ir koncertas. Meninę programą atliks Montrealio vyrų oktetas. (Plačiau žiūr. "T2" skelbime).

Aukos Slaugos namams

LN slaugos namų statybos komitetas nuoširdžiai dėkoja LN visuomeninės veiklos, LN moterų ir vyrų komitetams, "Atžalyno" ponioms ir visiems prisidėjusiems prie bazaro pasisekimo. Gauta \$700 pelno, kuris skiriamas Slaugos namų statybai. \$300 aukojo M. Jakubauskienė a.a. R. Jakubausko 1-rių metų mirties sukakties atminimui. Iš viso statybos fonde yra \$817,006. Aukos priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti šiuo adresu: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Ar jūsų vaikai ir draugai yra Lietuvių namų nariai?

Stiprinkite LIETUVIŲ NAMŲ ateitį, stokite į narius!

Informacija teikia: Aldona Barysaitė tel. 763-3362, Valteris Drešeris tel. 233-3334, Lietuvių namų raštinė tel. 532-3311.

LN verbavimo komitetas

NORDLAND EXPRESS

Pagalbos siuntos į Lietuvą.

\$1.50 už kg (\$0.68 už sv) ar \$7.50 už kubinę pėdą, priklausomai kas yra pigiau.

Palyginkime:	Kaina pagal svorį	Kaina pagal tūrį
Du ar trys siuntiniai, sveriantys 50 kg ir esantys 3 kubinių pėdų	75.00	22.50
Bet koks siuntinių skaičius iki 50 kg pristatomas į namus už	15.00	15.00
Iš viso	90.00	37.50
Iš viso už kg	\$1.80	\$0.75
Iš viso už svarą	\$0.82	\$0.34

- Specialios stiprios dėžės parūpinamos nemokamai (arba naudokite savo).
- Kiekvienas siuntinis apdraustas \$100 verte, plius persiuntimo išlaidos nemokamos.
- Kiekvienas siuntinys saugiai surišamas ir sutvarkomas nemokamai.
- Gavėjo pasirašytas patvirtinimas pasiunčiamas siuntėjui nemokamai.

Nordland Express

bendrovės adresas: 1650 Bloor St. W., Toronto, (Indian Rd. gatvės kampe, du kvartalai į rytus nuo Keele gatvės)

Atidaryta nuo pirmadienio iki šeštadienio 8 v.r. - 8 v.v.

Norėdami gauti daugiau informacijų, paskambinkite

tel. (416) 535-5000,

arba paklauskite savo draugų, kuriuos jau aptarnavome.

Toronto "Atžalynas" maloniai kviečia jus dalyvauti
Prisikėlimo parapijos salėje (1021 College St.), rengiamame

šokių vakare
Las Vegas Fiesta
Monte Carlo

Lapkričio 7, šeštadienį, 7 v.v. iki 1 v.r.

Gros "The Haircuts" orkestras.
(ėjimas - \$15 su šiltu bufetu (bufetas veiks nuo 7 v.v. iki 9.30 v.v.)
Visos pajamos - "Atžalynui".

Bilietai numeruoti - gaunami pas Birutę Batraks tel. 271-1640

"Kviečiame visus!"
Iki pasimatymo!

"Atžalynas"

Maloniai kviečiame atsilankyti į
Toronto Lietuvių namų 41 metų veiklos sukaktuvinį

KONCERTAS

1992 m. lapkričio 15, sekmadienį, 2 v.p.p., Karaliaus Mindaugo menėje
(1573 Bloor St. West)

Meninę programą atliks Montrealio vyrų oktetas.

Veiks gaivinančių ir kitų gėrimų bufetas. Pyragai ir kava. Bilietai - \$7.

LN visuomeninės veiklos komitetas

Kanados lietuvių katalikų kunigų suvažiavimas - lapkričio 11, trečiadienį, 10 v.r. Hamiltono Aušros Vartų klebonijoje. Darbotvarkėje - lietuvių sielovadiniai rūpestiai Lietuvoje ir Kanadoje, maldos už mirusius narius, naujos valdybos rinkimai. Pastarųjų dvejų metų valdyba: pirm. kun. A. Simanavičius, OFM, ižd. kun. J. Staškus, sekr. kun. dr. V. Skilandžiūnas.

Kanados lietuvių katalikų centras posėdžiavo Prisikėlimo par. patalpose, pirmininkaujant V. Taseckui, spalio 22 d. Kadangi Centro kadencija baigiasi, numarta šaukti narių suvažiavimą 1993 m. vasario 27, šeštadienį. Prisikėlimo par. patalpose. Į suvažiavimą kviečiami parapijų ir organizacijų atstovai. Numatoma, kad suvažiavime dalyvaus vysk. P. Baltakis ir svečiai iš Lietuvos. Šiame posėdyje dalyvaus divi N. Pradėtosios Marijos vienuolių seselės iš Lietuvos ir padarė pranešimą apie religinę-patriotinę jaunimo veiklą Lietuvoje.

Programą apie Baltijos valstybes transliavo televizija - 26 ir kiti kanalai spalio 25, sekmadienį, 12 v.p.p. Kataloge ji pavadinta "World's Best. Unwelcomed Guests". Tie nepriimtini svečiai esą rusai, pasilikę Baltijos valstybės po Sov. Sąjungos žlugimo. Visą valandą trukusioje programoje kalbėjo tautinių mažumų atstovai, valstybių prezidentai bei kiti pareigūnai. Pastarieji aiškino, kad rusai yra kolonistai, atgabenti į Baltijos valstybes jų rusinai bei suliedinti su Sov. Sąjunga. Rusų atstovai sakė, kad jų kariuomenė išlaisvinti Baltijos valstybes iš nacių okupacijos, ir dėl to rusai turi teisę gyventi šiuose kraštuose. Jų apsigyvenimas betgi esąs suvaržytas nepalankių pilietybės įstatymų, ypač Estijoje ir Latvijoje.

MOTERIS IŠ LIETUVOS norėtų dirbti - prižiūrėti vaikus, slaugyti ligonius. Moka rusų kalbą. Skambinti Reginali tel. 233-5996 Toronto.

JAUNAI šeimai Mississaugoje reikalinga šeimininkė bei auklė 3 dienas per savaitę. Skambinti po 4 v.p.p. tel. 625-5189.

SIUNČIAME konteinerius į Lietuvą ir turime vietas siuntiniams už pigesnę kainą. Yra galimybė siuntinius pristatyti į namus Lietuvoje. Skambinti tel. 231-8618.

IEŠKAU rusiškai kalbančios, nerūkiančios 2 vaikams auklės, kuri galėtų gyventi kartu ir atlikti namų ruošos darbus. Darbą pradėti nuo lapkričio 27 d. Skambinti tel. 977-4457 dienos metu, vakarais - tel. 771-1947.

PARDUODAMAS grynas bičių medus. Kreiptis pas bitininką J. Norų (didesnius kiekius pristatų į namus) tel. 389-8179. Taip pat galima gauti Anapilio knygynė.

KILIMŲ IR BALDŲ VALYMAS

EUROCLEAN

GREITAS PATARNAVIMAS
PRIEINAMOS KAINOS

DEZINFEKCIJA IR "STAINGUARD"

SKAMBINKITE TEL. 456-0717 ARBA 402-7976

KLB žinios

PRANEŠIMAS

Gautais duomenimis iš apylinkių rinkiminių komisijų, į KLB XV-tąją krašto tarybą išrinkti: Delhi - P. Augaitis, J. Lukšys, G. Rugienis; Hamilton - R. Ciparys, K. Deksnys, J. Krištolaitis, B. Mačys, J. Pleinys, G. Skaitys, J. Stančys, V. Stanevičienė; Londone - D. Chainauskienė, S. Keras, R. Kurienė, G. Petrauskienė; Montrealyje - J. Adomonis, V. Gruodis, J. Lukoševičius, J. Piečaitis, V. Piečaitis, R. Pocauskaitė-Rudinskienė, kun. Iz. Sadauskas, J. Šiaučiulis, B. Staškevičius, B. Vaitkūnaitė-Nagienė; Otavoje - A. Eimantas; Torontė - M. Arštikaitytė-Uleckienė, J. Čuplinskienė, V. Kulnys, J. Kuraitė-Lasienė, V. Kuraitė-Zubrickienė, I. Lukoševičiūtė-Sungailienė, Alg. Pacevičius, G. Paulionienė, G. Petrauskienė, R. Sakalaitė-Jonaitienė, R. Saplys, V. Sendžikas, A. Senkus, M. Sungaila, A. Šileika, kun. A. Simanavičius, J. Uleckas, A. Vaičiūnas; Wasagoje-Stayner - J. Dudienė; Windsor - Č. Kuras.

J. Gustainis, KLB vyriausios rinkimų komisijos pirmininkas

Pirmoji rašytojos Birutės Pūkelevičiūtės poezijos knyga "Metų užėjimas" buvo išleista Torontė 1952 m. Jos leidėjas - Petras Januševičius-Jaunius. Tuometu autorė gyveno Montrealyje, vėliau persikėlė į JAV-bes. Šią vasarą ji lankėsi Lietuvoje, kur buvo surengtas jos kūrybos vakaras Kaune. Ten įvyko staigmena: po programos prie autorės priejo torontietis P. Jaunius, pirmosios jos knygos leidėjas ir ją pasveikino. Mat ir jis su šeimais šią vasarą lankėsi Lietuvoje. Šiuo metu rašytoja B. Pūkelevičiūtė gyvena Daytona Beach, Floridoje. Jos raštai dabar susidomėjo ir Lietuvos leidėjai bei skaitytojai.

Metinė "TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" prenumerata oro paštu - 110 dolerių vienuose pasaulio kraštuose, įskaitant ir Lietuvą.

ISNUOMOJAMAS kambarys suaugusiems asmeniui. Skambinti tel. 255-3009.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stalius, plytelių dėjimą, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024 Torontė.

ATOSTOGOS SAULĖTOJ FLORIDOJ. Kambarys ir prausykla, vėsinimas, apšildymas baseinas, pusryčiai - savaitė \$200. Miegamas kambarys, bendra prausykla - savaitė \$150. Art parduotuvė ir pajūrio. Skambinti arba rašyti: A. Zupkus, 5886 Guest Court, North Fort Myers, FL 33903, USA. Tel. (813) 656-5886.

ATOSTOGOS SAULĖTOJ FLORIDOJ. Kambarys ir prausykla, vėsinimas, apšildymas baseinas, pusryčiai - savaitė \$200. Miegamas kambarys, bendra prausykla - savaitė \$150. Art parduotuvė ir pajūrio. Skambinti arba rašyti: A. Zupkus, 5886 Guest Court, North Fort Myers, FL 33903, USA. Tel. (813) 656-5886.

ATOSTOGOS SAULĖTOJ FLORIDOJ. Kambarys ir prausykla, vėsinimas, apšildymas baseinas, pusryčiai - savaitė \$200. Miegamas kambarys, bendra prausykla - savaitė \$150. Art parduotuvė ir pajūrio. Skambinti arba rašyti: A. Zupkus, 5886 Guest Court, North Fort Myers, FL 33903, USA. Tel. (813) 656-5886.

ATOSTOGOS SAULĖTOJ FLORIDOJ. Kambarys ir prausykla, vėsinimas, apšildymas baseinas, pusryčiai - savaitė \$200. Miegamas kambarys, bendra prausykla - savaitė \$150. Art parduotuvė ir pajūrio. Skambinti arba rašyti: A. Zupkus, 5886 Guest Court, North Fort Myers, FL 33903, USA. Tel. (813) 656-5886.

AUDRONĖ KAIRYS

makrobiotikos konsultantė

- * diagnostika
- * sveikatingumo dieta
- * svorio ir energijos reguliavimas
- * gydymas maistu ir mankšta

Dėl konsultacijų skambinkite į makrobiotinį centrą "It's a great life". Tel. Torontė (416) 255-1049 (voice message)

MONTREAL

Medžiotojų-žvejotojų klubas "Nida" spalio 18 d. surengė sezoną uždarymo pietus. Tą dieną po pamaldų AV parapijos salėje klubo narys Antanas Žiukas ilgesne informacija pradėjo pobūvi. Taip pat jis įteikė trofėjas už didžiausias žuvis, gautas šio sezono metu. Trofėjais apdovanojami klubo nariai, kurie gautas žuvis įnešė į klubo salę. Trofėjais apdovanojami klubo nariai, kurie gautas žuvis įnešė į klubo salę. Trofėjais apdovanojami klubo nariai, kurie gautas žuvis įnešė į klubo salę.

Baxter Diagnostics Corp. aukštas pareigūnas Yves Mainville (Milanos) ir Alberto Jonelių dukters Lilės vyras) jau kurį laiką siūnia medicininę reikmenų siuntas į Lietuvą. Šią pagalbą yra gavę Trakų ir Anykščių ligoninės bei Vilniaus universiteto medicinos fakultetas. Paskutiniu metu didelių krovinių pasiekė Lietuvos sveikatos apsaugos ministerijai.

Kun. Izidorius Sadauskas, SDB, savo vyriausybės siunčiamas, iškviestas į Lietuvą. Grįš Kalėdoms.

Rimos (Jurkutės) ir Rimo Piečaičių sūnelis pakrikštytas Nikolas-Domas vardais, o Gintarės (Jurkutės) ir Aro Piečaičių dukrelė - Aleksos-Zinos vardais. B.S.

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

Namai - Automobiliai - Prekyba - Atsakomybė
3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7
Tel. 722-3545 FAX 722-3546

JOANA ADAMONYTĖ, A.I.B. DONNA SVRAKA, A.I.B.

PETRAS ADAMONIS, C.I.B. Res. 256-5355

Greitas ir tikslus patarnavimas. Pasiteiravimas nepareigoja apsidrausti.

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8

Tel. 766-5827; 766-5830

Skyrius: 3907A Rosemont Boulevard

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVAS - virš \$29,000,000 REZERVAS - virš milijono.

MOKA UŽ:

Certifikatus 1 m.	5 1/4%	Taupymo - special.	3 %
Certifikatus 2 m.	6 1/2%	Taupymo - su gyv. dr.	2 1/4%
Term. indėlis		Taupymo - kasdieninis	2 1/4%
1 metų	5 %	Einaamos sąsk.	1 1/4%
180 d. - 364 d.	4 3/4%	RRIF-RRSP - 1 m.term.	5 1/4%
120 d. - 179 d.	4 1/2%	RRIF-RRSP - 2 m.term.	6 1/2%
60 d. - 119 d.	4 1/2%	RRIF - RRSP - taup.	2 1/4%
30 d. - 59 d.	3 %		

IMA UŽ:

Nekiln. turto nuo 7 1/4%, asmeninės - nuo 8 %

Informacija apie naujausias palūkanas "Lite"

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont
Pirmadieniais	9.00- 3.00	10- 2
Antr., treč.	9.00- 3.00	
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	3.00- 7.00
Penktadieniais	10.00- 6.00	2.00- 6.00

AMBER

Mūsų naujas adresas nuo lapkričio 15 d.:

1968 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 3K9

Prie High Park požeminės stoties.

Nemokama automobiliams pastatyti aikštė.

GLOBUS

Head office: 2300 Bloor St.W., Toronto, Ontario M6S 1P2.

Tel. (416) 604-9750 FAX (416) 604-9748

Branch: 1880 Queen St.E., (prie Woodbine), Toronto, Ont. M4L 1H2.

Tel. (416) 698-3563 FAX (416) 694-2878.

KALĖDŲ proga

pavaikinkite savo

artimuosius Lietuvoje

Kalėdinis siuntinys 34 kg

1. Miltai 10 kg
2. Cukrus 10 kg
3. Mėsa dežutėse 2x0.5 kg
4. Rūkytas kumpis 2 kg
5. Salamos dešra 1 kg
6. Šprotai aliejuje 4x250 g
7. Sviestas 1 kg
8. Riešutų sviestas 0.5 kg
9. Sausos mielės 3 pak.
10. Sampanas 2 buteliai
11. Šveicariškos šokolados 5x100 g
12. Malta kava 2x230 g
13. Tirpstanti kava 100 g
14. Kakava 2x125 g
15. Vaisiniai saldainiai 6 pak.
16. "Granola bar" 10 pak.
17. Migdolai 1 kg
18. Razinos 1 kg
19. Mandarinai 2 kg
20. Kalėdinės žvakės 20 vnt.

Iš viso \$179, įskaitant persiuntimą ir pristatymą į namus

(ir kvito su gavėjo parašu atsiuntimas)

Kiti patarnavimai

Siuntiniai iškutu - \$6.50 už kg plius pristatymas į namus

Sekantys išsiuntimai: spalio 30 d., lapkričio 13, 20, 27 d.d.,

gruodžio 4, 11 d.d. Jie pasiekis jūsų draugus ir gimines prieš Kalėdas.

Siuntiniai laivu - \$7.00 už kub. pėdą ar \$1.00 už kg plius

pristatymas į namus. Sekantis išsiuntimas lapkričio 24 d.

Nemokamas siuntinių paėmimas iš namų.

Pinigų pervedimai - kėlonės į Lietuvą - iškvietai - vizos ir kt.

Prieškalėdinės darbo valandos: nuo lapkričio 15 d. iki gruodžio 15 d.

nuo pirmadienio iki penktadienio 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais ir

sekmadieniais 10 v.r. - 4 v.p.p.

IEŠKAU rusiškai kalbančios auklės pusantros metų vaikui 6 dienas per savaitę, kuri galėtų gyventi kartu ir atlikti namų ruošos darbus. Skambinti tel. 764-7150 Thornhill.

IEŠKAU rusiškai kalbančios auklės pusantros metų vaikui 6 dienas per savaitę, kuri galėtų gyventi kartu ir atlikti namų ruošos darbus. Skambinti tel. 764-7150 Thornhill.

IEŠKAU rusiškai kalbančios auklės pusantros metų vaikui 6 dienas per savaitę, kuri galėtų gyventi kartu ir atlikti namų ruošos darbus. Skambinti tel. 764-7150 Thornhill.

IEŠKAU rusiškai kalbančios auklės pusantros metų vaikui 6 dienas per savaitę, kuri galėtų gyventi kartu ir atlikti namų ruošos darbus. Skambinti tel. 764-7150 Thornhill.

IEŠKAU rusiškai kalbančios auklės pusantros metų vaikui 6 dienas per savaitę, kuri galėtų gyventi kartu ir atlikti namų ruošos darbus. Skambinti tel. 764-7150 Thornhill.

IEŠKAU rusiškai kalbančios auklės pusantros metų vaikui 6 dienas per savaitę, kuri galėtų gyventi kartu ir atlikti namų ruošos darbus. Skambinti tel. 764-7150 Thornhill.

IEŠKAU rusiškai kalbančios auklės pusantros metų vaikui 6 dienas per savaitę, kuri galėtų gyventi kartu ir atlikti namų ruošos darbus. Skambinti tel. 764-7150 Thornhill.

IEŠKAU rusiškai kalbančios auklės pusantros metų vaikui 6 dienas per savaitę, kuri galėtų gyventi kartu ir atlikti namų ruošos darbus. Skambinti tel. 764-7150 Thornhill.

IEŠKAU rusiškai kalbančios auklės pusantros metų vaikui 6 dienas per savaitę, kuri galėtų gyventi kartu ir atlikti namų ruošos darbus. Skambinti tel. 764-7150 Thornhill.

IEŠKAU rusiškai kalbančios auklės pusantros metų vaikui 6 dienas per savaitę, kuri galėtų gyventi kartu ir atlikti namų ruošos darbus. Skambinti tel. 764